

PRAKSE V GOSPODARSTVU

Vsaka industrija potrebuje visokokvalificirane kadre. Od kakovosti teh je v mnogem odvisen tehniški napredek posameznih tovarn in gospodarstva v celoti. Inženirje vzgajajo pri nas univerze in tehniške visoke šole, ki pošiljajo vsako leto nove in mlade moči v proizvodnjo. Jasno je, da univerza pri nas ne more in ne sme vzgajati ozkih specialistov, ampak ljudi s temeljitimi osnovami svoje stroke in čim širšo tehniško razgledanostjo. Visoka šola mora danes in tudi še v bližnji bodočnosti nuditi bodočemu inženirju v glavnem teoretično znanje in le deloma praktično laboratorijsko. To je posledica prenatrpanosti naših visokih šol in večjega pomanjkanja laboratorijev, ustreznega orodja, instrumentov in asistentov. Ker pa zaradi znanih težav še ne bo mogoče teh težko kmalu zadovoljivo odpraviti, so bile fakultete prisiljene iskati drug izhod. Predpisale so študentom obvezno počitniško prakso v industriji. Take prakse poznajo sicer tudi univerze, ki imajo laboratorijev in instrumentarja dovolj, vendar ima praksa tam bolj namen dati študentu možnost, da na licu mesta v tovarni spozna organizacijo proizvodnje in delovni proces. Pri nas pa mora nuditi študentu počitniška praksa še precej več. Poleg organizacije proizvodnje itd. mora praktičans dobiti še vsaj del teora, kar mu fakulteta praktičnega ne more dati. Poudariti moram, da je naša industrija sodegovorna za vzgojo novih tehniških kadrov, ki bodo v bližnji bodočnosti delali v nji. Industriji zato ne more in ne sme biti vseeno, kakšna bo kvaliteta tehniškega nastajanja.

vor na prošnjo za sprejem praktikantov s približno takilem: pogoj: denarna nagrada 4.000 dinarjev, hrane in stanovanja ne moremo nuditi. Jasno je, da je taka praksa iz materialnih vzrokov neizvedljiva. Zlastno pa je to, da so taki odgovori prišli celo iz naših velikih tovarn, ki so ponos naše graditve in imajo tudi zaposlenih precej inženirjev, precej jih pa še rabijo. Sicer je jasno, da tovarna, ki nima niti svoje menze, niti stanovanja, tega praktikantu nuditi ne more. Jasno pa je, da s takimi nagradami, kot jih tovarne nudijo, študenti prakse sploh izkoristijo ne more.

Obenem je pa tudi razumljivo, da tovarne ne jemljejo posebno rade praktikantov, saj jim nagrade, ki jim dajejo bremenijo plačilni skidaj. Zato se pridružujemo mnenju mnogih strokovnjakov iz industrije, da bi te nagrade pripisali materialnim stroškom podjetja. Vendar poudarimo še enkrat: če bo podjetje že praktikanta prevzelo in s tem tudi zgoraj

OBČNI ZBOR SLOVENSKE IZSELJENSKA MATICE

V korist izseljencev in domovine

Ljubljana, 31. marca. Z današnjim občnim zborom stopa Slovenska izseljenska matice že v šesto leto svojega obstoja. Iz uvodne besede predsednika Ivana Regenta, iz poročil tajnika Alberta Svajgla, predsednika nadzornega odbora Cvetka Kristana in iz živahne razprave, ki je sledila poročilom, smo lahko razbrali, da Slovenska izseljenska matice iz leta v leto širi svojo dejavnost. To pa je zelo pomembna tako za domovino kot za izseljence.

Preteklo poslovno leto je izseljenski matici uspelo navezati živahne pisemne stike z našimi izseljenci po vsem svetu. Med važnejše dejavnosti izseljenske matice je bilo na občnem zboru omenjeno pošiljanje kulturno-prosvetnega gradiva izseljencem. S tem v veliki meri

podaljšujemo in krepimo njihovo narodnostno-kulturno življenje. Lani je izseljenska matice razposlala ali pa osebno razdelila izseljencem nad 350 leposlovnih knjig, več gramofonskih plošč z narodnimi in umetnimi pesmimi, albumov s fotografijami slovenskim pevskim društvom v Evropi in Ameriki je poslala več zbir narodnih, umetnih in partizanskih pesmi. Rojakom v Franciji je poslala kinoprojektor in posredovala, da so dobili filme »Vesnas«, »Kekec« in »Bela krajina«. Omogočila je tudi 3. razrednim otrokom naših izseljencev študij v domovini. Tudi s publikacijami, tako z »Rodno grudo« kot z izseljenskim koledarjem ta organizacija utrjuje vez med izseljenci in domovino.

Mnogo so prispevali k zbliznanju z domovino tudi obiski naših kulturnih skupin izseljenskih naselbinam. Tako so lani obiskali naše izseljence v Franciji mladinska godba iz Trbovelj, pevski zbor »Svoboda« Zagorje in skupina sodelavcev radia Ljubljana.

Najtesneša vez med rojaki in domovino pa so osebni obiski izseljencev. Lani je prišlo v Slovenijo osem skupin izseljencev iz raznih držav Evrope. Ve teh je bilo 574 izseljencev iz Francije, 310 iz Nemčije in 30 iz Holandije. Iz Amerike pa je prišlo v skupinah 430 rojakov, 60 jih je prišlo iz Argentine, Egipta, Libanona, Avstralije in Kanade. Prišlo pa

je tudi mnogo posameznikov, ki niso vsi v to število. Tako je lani obiskalo domovino naj 1500 slovenskih izseljencev. Iz pisem, ki jih pošiljajo izseljenci, pa lahko že sedaj sklepamo, da bo letos obisk rojakov še večji.

Za prispelo rojake je izseljenska matice priredila sedem izletov, ki se jih je udeležilo nad 200 izseljencev. V poročilih pa je bila naglašena tudi koristnost lanskoletnega izseljenskega tedna z osrednjim prireditvijo v Trbovljah. Tudi letos bo izseljenska matice priredila izseljenski teden od 6. do 12. avgusta. Zaključne prireditve tega tedna bodo v Ljubljani, osmega avgusta pa bodo v Grosuplju odkrili spomenik pokojnemu pisatelju Ljusu Adamcu.

Občni zbor je tudi sklenil, da bo poživil dejavnost med izseljenci-povratniki. Spremenil so tudi društvena pravila in izvolil nov odbor, ki mu še na prejšnjem predseduje Ivan Regent.

B. K.

Utrditi vpliv Združenja

Skupščina Združenja papirne industrije je končana

Ljubljana, 31. marca. O prvem dnevu zasedanja skupščine Združenja papirne industrije, smo že poročali. Danes se je skupščina končala, pred tem pa so izvolili novi upravni odbor s predsednikom inž. Vladimirom Babičem na čelu in sprejeli toliko pomembnih sklepov, da bodo let-let odločilno vplivali na nadaljnji razvoj naše papirne industrije.

Za uspešno delo Združenja bo predvsem potrebno vzpostaviti tesnejšo zvezo med upravnim odborom in podjetji — člani Združenja. O mnogih težavah in proizvodnih problemih podjetij doslej Združenje sploh ni bilo obveščeno in zato v takih primerih tudi ni moglo posredovati ter nuditi pomoči. Tudi sodelovanje Združenja z organi delavskega upravljanja v podjetjih se bo moralo okrečiti. Delavski sveti in upravni odbori bodo morali bolj pogosto nakazovati probleme, ki naj jih Združenje rešuje, zato pa bodo tudi o delu Združenja morali biti redno obveščeni, kar bo skrb onih, ki podjetja zastopajo v Združenju.

Da bi pripomogli k hitrejšemu napredku proizvodnje, bo v večji meri treba izkoristiti sredstva iz sklada za napredek proizvodnje. Tudi stalne komisije: za delovno storilnost, za preučevanje tarifne politike, za preučitev višine cen in komisija za lepenko, ki jih bodo

ustanovili v okviru Združenja, bodo vplivale na izboljšanje proizvodnje.

Večja skrb naj bi — z ozirom na to, da kadra primanjkuje — v bodoče veljala industrijski šoli v Vevčah, ki edina vzgaja strokovnjake za papirno industrijo. Solo dokonča letno manj kot 50 učencev, kar je vsekakor premalo. Šolske prostore bo potrebno v obstoječi zgradbi razširiti, tako da bo mogoče letno izsolati vsaj 80 učencev. Zaradi solidnega znanja, ki ga daje šola, se učenci v proizvodnji odlično obnesejo. Vseeno pa bo spričo nastajajočih potreb bo kadrih potrebno misliti na razširitev šolskega sistema. Morda bi se dalo pri sedanjih industrijskih šolah ustanoviti posebno mojstrsko šolo? Potrebna bi bila tudi tehnična srednja šola in pa vsaj na eni od tehničnih fakultet v državi bi morali uvesti predavanja iz tehnologije papirja in celuloze.

Da bi papirni industriji zagotovili dovolj surovin, bi bilo za 50.000 kub. metrov potrebno zmanjšati proizvodnjo rezanege lesa. Kakih 50.000 kub. metrov (ne 8000 kot smo pomoloma objavili včeraj) surovin bodo morali v letošnjem letu dobiti z lesom mehkih listavcev. Proizvodnja le-teh znaša 100.000 kub. metrov letno, zato bi bilo omejeno količino mogoče zbrati, če bi se le izvoz nekoliko zmanjšal.

Za ureditve plana rekonstrukcije in racionalizacije ter za uresničenje plana desetletnega perspektivnega razvoja, ki ga bo Združenje pripravilo, bo morala dati svoj delež tudi domača strojna industrija. Osvojitve proizvodnje novih izdelkov v strojni industriji bo hkrati po-

Kakšen pa je položaj s praksami danes? Na žalost ne najbolj. Še danes nemalo enotnih predpisov o počitniških praksah, ki bi urejevali dolžnosti praktikanca do tovarne in obratno. Ta te predpise v inozemstvu mnogi tehniško razvite države že imajo.

Kako opravlja prakso študent pri nas? Po navadi mu v tovarni ponudijo ali delo na nekem določenem mestu ali pa, da s tovarno ogleduje. Eno kot drugo je napačno in neučinkovito. V prvem slučaju dela praktikant cel mesec ali dva na enem ali istem delovnem mestu in ne spozna drugega kot svoje delovno operacijo. Druga skrajnost: je pa še bolj škodljiva. Praktikant pride zjutraj v tovarno, postopa sem in tja, gleda z večjim ali manjšim znanjem stroje in delovni postopki in se kmalu začne dolgočasiti, ker nima nikoli nobene dela, povsod je v napotju in obenem še uravničeno vzbuja njegovo zanimanje delavcev, ki niso navajeni gledati »postopake« po tovarni. Da na tak način praktikant ne dobi niti dejanskega vploga v tovarno, niti v praktično delo, je jasno. Nerediti praktikanca dobe celo vti, da bo njihovo bodoče delo kot inženirja v tovarni temu podobno postopajno in »nadzorstvo«. Take »prakse« so žal celo najpogostejše. Slišal sem več študentov, ki so pripovedovali, kako so na »praksi« od osmih zjutraj postopali v tovarni, potem pa so spali. Bolje nič kot taka praksa.

Upravičeno se vprašamo, kakšna pa naj bi praksa bila? Prvič naj po mojem mnenju nudi študent možnost, da bo dobil nek odnosa do fizičnega dela. Drugič

naj mu da možnost, da se nauči čimveč osnovnih ročnih delovnih operacij. Tretjič naj bi spoznal delovni proces in organizacijo v celoti. In ne na zadnjem mestu, sistem in metode samoupravljanja v praksi.

Kako bi to dosegli? Praktikantu je treba dati delo. Pri njem naj spozna delo in delavca. Tako bo uvidel, kako težko so ustvarjena sredstva, ki jih skupnost žrtvuje za vzgojo svojih, sicer nujno potrebnih, visokokvalificiranih kadrov. Skratka, bolj bo znal centi delo in človeka. Da pa bo spoznal čimveč delovnih operacij, naj ne bo delj kot par dni — največ pa en teden — na enem in istem delovnem mestu. Povsod pa naj dela. Tako se bo seznanil z delom v celji tovarni in organizacijo tovarne in proizvodnega procesa. Vaporedno z vsem tem pa bo treba rešiti še eno, prav tako važno vprašanje, kako in koliko nagrade naj praktikant dobi. Praktikant mora delati. S tem bo gotovo tudi nekaj ustvaril. Verjetno pa ne toliko kot izučena in izkušena moč, česar od njega tudi ne gre zahtevati. Vendar naj bi njegova plača nekaj pomenila. S tem bi dvignili tudi pri samem praktikantu pomembnost prakse. Jasno je, da nihče ne more zahtevati in tudi ne zahteva, da bi praktikant dobil inženirsko plačo. Vendar mnogi primeri, nagrajevanja praktikantov (v glavnem se gibljejo denarne nagrade praktikantov od 3.000 do 5.000 dinarjev na mesec), kažejo, da pojmujejo mnogi odgovorni ljudje v industriji prakse in praktikanca kot nekako nujno zlo. Je mnogo primerov, ko pošlje tovarna odgo-

11 gledališč na proslavi

Jovana Sterije Popovića

Odbor za proslavo 120-letnice rojstva Jovana Sterije Popovića je doletel letošnji jubilej slovenskih gledaliških iger, ki se bodo začele 15. aprila v Novem Sadu. Dva dneva prej se bo začelo posvetovanje gledaliških delavcev Jugoslavije, ki bo govornik rektor gledališke akademije v Zagrebu dr. Branko Gavella o elementih gledališkega ustvarjanja. V programu gledališke predstave bo nastopila S. Sterijina spominilna ekipa, najboljša režija z 250.000 dinarji, najboljša moška, ženska in enoljudna vloga pa 20.000 dinarjev, najboljša inženirja in kostumirka pa 120.000 dinarjev. Vsi nagradjeni udeleženci festivala bodo prejeli diplome in zlata značke.

NOVA RAZSTAVA V MALI GALERJI

Ljubljana, 31. marca. V Mali galeriji so včeraj odprli zanimivo razstavo osnutkov plakata, ki jih je prejelo Gospodarsko razstavništvo na podlagi nagradnih natečajev za plakate svojih letošnjih prireditev. Razstavljeno so izbrani osnutki za šest razstav, in sicer: za I. strokovno razstavo tekstila z mednarodno udeležbo, za razstavo »Stanovanja za naše razmere«, za Razstavo izumov in tehniškega napredka FLRJ, za II. Obrtniški vselejem, za Razstavo izvoznih artiklov in za I. razstavo kmetijstva in gozdarstva — skupno 126 osnutkov. — Strokovna žirija je za vsako razstavo nagradila po tri osnutke in po tri odkupila. Nagradjeni

Čehoslovanski Rdeči križ

Beograd, 31. marca. Veleposlanik CSR g. Viljem Pithart je izročil danes predsedniku centralnega odbora Jugoslovanskega Rdečega križa dr. Pavlu Gregoriću ček za 1.600.000 din. ki jih je namenil Čehoslovanski Rdeči križ za prebivalstvo, prizadeto od elementarnih nezdod.

Novinarjeve beležke iz dveh občin

Upravni organi

Sedanja organizacija upravnih organov v obeh občinih umestna. Seveda se pri tem žalska občina močno razlikuje od občine Vransko, tako po organizaciji upravnih organov kakor po sistematizaciji uslužbenških delovnih mest. Naslednje občinskega ljudskega odbora v Zalcu je sedaj 41 uslužbenec (od teh 3 pomožno tehnični), na osem krajevnih uradov pa 22 (od teh 6 pomožno tehnični). To število je še vedno manjše od sistematizacije. Primanjkujejo predvsem strokovni uslužbenec za razne inspekcije in za upravno-pravno službo. Zanimivo je, da ni izmed 63 uslužbenecv niti enega pravnika, Cevprav ni velikega uslužbenecv z ustrežajočo strokovno izobrazbo, je njihovo upravno delo v glavnem solidno. To dokazuje med drugim izredno malo razveljavljenih odločb in pravočasno reševanje pisov. V žalski občini pride po sistematizaciji en uslužbenec na 459 prebivalcev, po dejanskem stanju pa na 527 prebivalcev.

Občinski ljudski odbor na Vranskem ima 5 uslužbenecv, potrebovali pa bi še enega. Vse strokovno-upravne zadeve iz občinske pristojnosti in dolžnosti sodnika za prekrške opravlja izključno tajnik. Vsi ostali uslužbenecv, razen matičarja, so zaposleni za administrativno finančni deli. Med uslužbenecv imata le dva srednješolsko izobrazbo.

Naslednje svetov obeh občinskih ljudskih odborov prisostvujejo redno vodilni uslužbenec (tajnik), žalski oddelkov. Tam daleje kaza strokovna pojasnila, tedaj najbrž, razen tega sprejemajo tudi naloge za upravne organe. Posamezni oddelki občinskega

bornikov. Med temi so razen občinskih odbornikov navadno starejši in izkušenejši državljani.

Krajevni odbori so bili po večini izvoljeni v decembru prejšnjega leta. Do začetka marca so imeli povprečno eno do dve, krajevni odbor v Braslovčah celo štiri seje. Na svojih sejah so obravnavali največ razne komunalne probleme svoje vasi ali njene posredne okolice, o katerih je bilo govora na zborih volivcev, ali pa so jih pomele sporočili državljanj katešemu odborniku krajevnega odbora.

Sklepi krajevnih odborov, zlasti glede raznih manjših komunalnih ali javnih del, so bili skoro vedno usmerjeni na neposredno sodelovanje in pomoč državljanov. Le večja gradbena in komunalna dela so finančirali iz proračunskih sredstev. Zanimivo je bil sklep krajevnega odbora v Polzeli, naj tamkajšnja tovarna popravj leseni most, ki je bil po njeni krivdi poškodovan. V Braslovčah so odborniki mobilizirali državljane za popravilo občinske ceste, razen tega namerava krajevni odbor ob gnojni podpori občinskega in okrajnega ljudskega odbora sam nadaljevati gradnjo »Partizanske ceste« na Dobrovrtje, in voditi akcijo za ureditev kanalizacije ter gradnjo lokalnega vodovoda s pomočjo članov vodovodne zadrage v Braslovčah in bližnjih naseljih. Na seji krajevnega odbora v Braslovčah je predsednik tudi seznanil odbornike o pripravah za otvoritev vsake knjižnice in čistilnice, z odloki občinskega ljudskega odbora, nadalje so na eni izmed sej predlagali kmetijska združenja, naj bi dala 10 odstotkov dobička za občinske ceste, in imenovali vsakega gospodarja.

Krajevni odbori

Krajevni odbori so samo v žalski občini. Vsak izmed njih zajema približno območje nekdanjega krajevnega ljudskega odbora. Zlasti obsežno je območje krajevnega odbora Braslovčeh, saj ima kar 14 vasi. V 17 krajevnih odborih je 119 od-

Zbori volivcev

V zadnjih sedmih mesecih so bili v žalski občini enkrat zbori volivcev in še na tel so v glavnem samo volili krajevne odbore. Zbore volivcev sklicujejo za celotno območje krajevnega odbora. V Braslovčah so zaradi tega prihli državljani na zbor volivcev celo iz dveh in več ur oddaljenih vasi. Podobno je tudi za volivce na območju krajevnih odborov Petrovčeh, Gomilsko, Velika Pirečica in Polzela.

Več zborov in za manjše območje so imeli v občini Vransko. Zato je bila udeležba skoro vedno zadovoljiva.

Na zadnjih zborih volivcev v žalski občini so v imenu občinskega ljudskega odbora govorili po večini občinski odborniki s sedeža občine — iz Zalca. Po nekaj nekaterih državljanov, pa tudi iz zapisnikov je bilo lahko ugotoviti, da so bili marsikateri zbori volivcev preveč načeljni in bolj podobni sestankom SZDL. Volivcem so vse premalo konkretno razločili, kakšne so naloge in pristojnosti krajevnega odbora, kako delo na območju ljudski odbor in njegovi organi, kaj lahko opravijo državljani na krajevnem uradu in podobno. Razprave na zborih volivcev so bile v splošnem zelo živahne in konkretne ter so v mnogem zadovoljile krajevne odbore in po občinskih odbornikih občinski ljudski odbor. Nič je enega zapisnika pa ni otko, da bi odborniki, zlasti s terena, poročali zboru volivcev o svojem delu, o delu občinskega ljudskega odbora, o izvršitvi sklepov, ki so jih sprejeli na zboru volivcev, ali kako je reagiral občinski ljudski odbor na predloge zborov volivcev. Na vseh zborih volivcev v žalski občini je samo na enem uradno predstavnih v žalski občini poročal o svojem in pa o delu tega organa družbenega upravljanja.

V občini Vransko, kjer ni nobenega krajevnega odbora, so nosilci raznih komunalnih del aktivnejši odborniki občinskega ljudskega odbora, ki pa seveda ne bi ničesar opravili brez sodelovanja državljanov. V tej občini so elektrificirali s prostovoljnimi delom zainteresiranih kmetrov več planinskih naselij, zgradili vodovod v Tešovi, Klakovočev in Klancu, prav tako nameravajo v letošnjem letu s

Včeraj in danes

Predsednik trgovinske zbornice iz Damaska v Beogradu

Beograd, 31. marca. V Beogradu se mudi direktor trgovinske zbornice iz Damaska, g. Mandouh Tabbaa, ki bo imel razgovore z zastopniki jugoslovanske zunanjetrgovinske zbornice in nekaterih zunanjetrgovinskih podjetij. Obiskal bo tudi nekatera industrijska podjetja v naši državi in zagrebški spomladanski vselejem.

Podaljšanje trgovinskega sporazuma z Brazilijo

Beograd, 31. marca. Med jugoslovanskim veleposlaništvom v Rio de Janeiru in ministrom za zunanje zadeve Brazilije so izmenjali noti, s katerimi se do 11. junija tega leta podaljšuje veljavnost trgovinskega sporazuma med obema državama. Tega dne bo potekla tudi veljavna vrednost okoli 2 milijona dinarjev. Razen tega grade jugoslovanska podjetja v Siriji več važnih gospodarskih objektov in so možnosti za sklenitev novih sporazumov te vrste glede na načrte za obnovo Sirije.

Mladinska akcija na kanalu Donava-Tisa-Donava

Beograd, 31. marca. Plenum centralnega komiteja Ljudske mladine Srbije je sklenil poslati centralnemu komiteju Ljudske mladine Jugoslavije predlog za organiziranje velike delovne akcije mladine iz vse države. Delati bi pri gradnji kanala Donava—Tisa—Donava. Po mnenju

plenuma bi morali takoj začeti organizirati to akcijo, da bi bila pripravljena pravočasno izvršena. Sklenili so naj predsedništvo centralnega komiteja izdela podoben predlog.

PREŠERNOVA DRUŽBA

»MORJA IN NJIHOVI ZAKLADI«

Dr. Miroslav Zei

»Avtor obravnava v tej knjigi že večkrat načeto snov o bogastvih, ki jih človeku nudi morje zlasti ob svojih obalah, medtem ko so širni ocean in globoka morja ostala še nedotaknjena. Z rastočim pomorstvom je človek prodiral tudi globlje in dalje v tajnosti oceana. Razvil se je velik morsk ribolov in kitolov, vzreja školjk in rakov, pričeli so pridobivati dragocene kemijske spojine. Morje je postalo plodna njiva, kjer je človek le žel in nič sejati, postalo je neizčrpen rudnik, pa tudi vrt najrazličnejših alg, ki so na Daljnem vzhodu nadomestile našo vrtno zelenjavo. Z ribami se preživljajo milijoni ribičev in ljudi, sto tisoči pa so zaposleni v ribji industriji. Kitovo olje, meso, kitova kost in dišeča ambra so bogati zakladi, ki jih daje morje človeku že nekaj stoletij. O tem in še marsičem pripoveduje ta knjiga, ki bo bogato ilustriрана ter enako opremljena, kot je bila lani knjiga »Dežele sveta«. S temi izdajami si Prešernova družba prizadeva, da izda v nekaj letih neke vrste ljudsko enciklopedijo.

Vseh spredaj naštetih pet knjig prejmejo člani za 300 din in 20 din vpisnine.

PREŠERNOVA DRUŽBA

SAMO DO 5. APRILA

Je še čas, da se vpišete v članstvo Prešernove družbe za leto 1957. Člane vpišujejo vsi poverjeniki, knjižarne in podružnice Slovenskega poročevalca in Ljudske pravice. Članarino plačujete lahko v obrokih in mora biti poravnana najkasneje do 5. junija 1956.

Dr. Miroslav Zei

PREŠERNOVA DRUŽBA

Dr. Miroslav Zei

Dr. Miroslav Zei

Dr. Miroslav Zei

Dr. Miroslav Zei

Dr. Miroslav Zei

Dr. Miroslav Zei

Ob robu dogodkov

Mimo blokov

V kratkem obdobju slabega meseca sta na moskovskem letališču pristali kvuli s predsednikoma dveh skandinavskih vlad. V zadetku tega meseca je bil na obisku predsednik danske vlade, te dni pa se mudi v Moskvi g. Tage Erlander, predsednik švedske vlade. Če pristejemo še obiske bivšega predsednika republike Finske Paasikivina v septembru lani in obiske predsednika norveške vlade Gerhardsena v lanskem novembru, potem je seznam visokih skandinavskih državnikov, ki so v zadnjih šestih mesecih obiskali Moskvo, zares bistek.

Za nise, ki motijo politiko vseh vlad z blokade stališča, pomenijo ti obiski namizno slabitev njihovega bloka in približevanje drugemu bloku. Kdor pa je spremljal politiko skandinavskih držav v zadnjih letih, bo prej dejal, da so obiski izraz politike usmerjene izven blokov in mimo njih.

Švedska je neovarna država, ki se ni vojskovala že več kot 140 let. Norveška in Danska sta članici Atlantičnega pakta, vendar pa je od vsega začetka v ista bili neovarne nad nje govoril vojaški inženir. Čeprav je Danska članica tega pakta, vendar na njenem ozemlju ni nobene tuje vojske. Norveška državniki pa so bili prvi poletni v okviru Atlantičnega pakta, ki so odločili, da svojega vojskega oporišča ne bodo izpuščali. Norveška republika Gronchia in francoske ministri za zunanje zadeve Pincavina ter vedno najstarejši staški držav Beneluxa zgovorno pričajo kako splošno priznani in priljubljena je postala ta ideja.

Toda Norveška je šla še dalje in zahtevala, naj Atlantični pakt ne izključuje inobrem v obdobju in zahodnem, temveč naj bo sredstvo, ki jih bo omogočilo.

Tak razvoj norveške in skandinavске politike — ne pozabimo, da so skandinavske države regionalno povezane — je omogočila izmenjava mnenj in samo med skandinavskimi državami, temveč tudi z drugimi državami, zagovorniki politike igrone in miroljubne koeksistence. Tudi nova sovjetska politika je in odigrala pomembno vlogo. Sovjetska zveza je med drugim na primer priznala Finski pravico, da postane član nordijskega sveta in s tem pokazala, da skandinavske države ne smatra za sovražnice in da želi z njimi sodelovati.

Skandinavske države delujejo kot regionalno enotna skupina za zboljšanje mednarodnih odnosov. Njihova politika temelji na spoznanju, da ob popuščanju mednarodne napetosti dobivajo gospodarski odnosi med državami vse večji pomen. S tem pa znoos do kazujejo, da so v današnji mednarodni politiki vedno bolj občutni tokovi, ki tečejo izven in mimo blokov.

M. Pogačnik

Enomesečno delo OZN

Prihodnje zasedanje Generalne skupščine bo verjetno žele po ameriških predsedniških volitvah — Skrbniški svet je razpravljal o afriških ozemljih, ki so pod skrbništvom in je ugotovil, da so bili doseženi gospodarski uspehi — Razprava o atomskih poskusih

NEW YORK, 31. marca (Tanjug). V minulem mesecu je bila dejavnost organizacije združenih narodov nenavadno živahna. Več njenih organov — Skrbniški svet, komisija za človeške pravice, Varnostni svet, posvetovalni odbor za miroljubno uporabo atomske energije — je zasedalo občasno ali celo ves mesec. Živahna razgibanost se bo imelo nekaj organov, med njimi tudi ekonomski in socialni svet, svoja zasedanja.

Prejšnji mesec je bilo zaključeno tudi važno vprašanje, o katerem so neuradno razpravljali več mesecev. Zaradi predsedniških volitev v ZDA, ki bodo novembra, je bilo predlagano, da bi bilo 11. zasedanje Generalne skupščine nekje v Evropi. Pred nekaj dnevi so delegacije držav Latinske Amerike predlagale, naj bi bilo zasedanje vendarle v New Yorku, začelo pa naj bi se po ameriških volitvah, se pravi, 12. novembra. Pred dvema dnevi so se zbrale tudi evropske delegacije in podprle ta predlog, naker je generalni sekretar OZN uradno predlagal vsem državam, naj bi se zasedanje začelo 12. novembra v New Yorku. Njegov predlog bo verjetno sprejet.

Od zasedanja v minulem mesecu so posebno važna zasedanja skrbniškega sveta in komi-

kazalo, da so bili na teh ozemljih doseženi pomembni uspehi, morda bolj na gospodarskem kot na političnem in prosvetnem področju. Predlagano je bilo več ukrepov za pospešen razvoj teh področij, da bi čimprej lahko določili, kdaj bodo lahko dobila popolno svobodo in neodvisnost. Za sedaj je rok določen samo za Somalijo, ki je pod italijansko upravo in naj bi postala neodvisna do leta 1960. Za ostala ozemlja menijo, da bi morala dobiti neodvisnost najpozneje v dvajsetih letih.

Precej razprav so na zasedanju povzročile eksperimentalne eksplozije atomskega orožja, ki jih imajo ZDA v načrtu drugo polovico aprila, in sicer na Marshallskih otokih na Tihem oceanu. Razprava je sprožila pritožbo prebivalcev teh otokov, ki se boje škodljivih posledic atomskih poskusov. Delegacije Indije, Sovjetske zveze, Sirije in Burme so se zavzele za preprečevanje poskusov, na koncu pa je bila sprejeta resolucija, ki nareča ZDA, naj store vse potrebne varnostne ukrepe med eksperimenti in plačajo odškodnino prebivalcem za morebitno škodo. Sovjetska zveza, Indija, Burma in Sirija so glasovale proti tej resoluciji, ker menijo, da ZDA nimajo pravice opravljati tako nevarne poskuse na ozemlju pod skrbništvom. Dolžnost skrbniške uprave ni, da uničuje ozemlja, nač pa da jih dviga, je dejal Krišna Menon in opozoril, da so med prejšnjimi ameriški poskusi z vodikovo bombo nekateri manjši otoki za vedno zginitli s površja zemlje.

Skupno tržišče
Bruselj, 31. marca (AFP). Zvedel se je, da je delovna skupina strokovnjakov štih vlad predložila boljšemu ministru za zunanje zadeve Spanku končno poročilo o ustanovitvi skupnega tržišča Francije, Zahodne Nemčije, Italije, Belgije, Nizozemske in Luksemburga.

Omenjene vlade so se v načelu sporazumele, da bi tako tržišče bilo vzpostavljeno v 12 do 15 letih, medtem pa bi polagoma odpadle carinske omejitve.

MOSKVA - LONDON
RADIOTELEFONSKI RAZGOVOR
MOSKVA, 31. marca (Tanjug). Kako velik pomen pripisujeta tako Sovjetska zveza kot Velika Britanija obisku Burmana in Hruščeva v Veliki Britaniji, potrjuje tudi večerajšnji radiotelefonski razgovor med predsednikom zvršnega odbora Moskve Bobrovnikom in županom Londona Ercydom. Kakor piše moskovski časopis, je Ercyod dejal, da so v Londonu zelo zadovoljni, ker bosta Bulganin in Hruščev prihodnji mesec obiskala Veliko Britanijo in se pogovorila z britanskim predsednikom vlade in ministri.

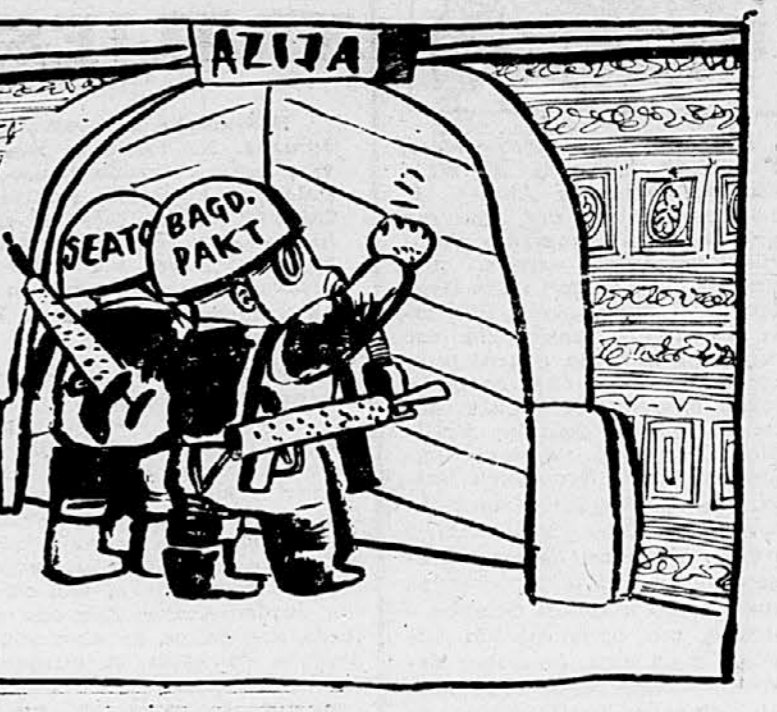
»Vsi upamo, da bodo razgovori sovjetskih in britanskih voditeljev privedli do boljega razumevanja med nami v mnogih vprašanjih, ki danes vznemirjajo svet«, je dejal londonski župan. Bobrovnikov pa je izrazil mnenje, da so dan vsi razlogi za prepričanje, da se bodo trgovinske, znanstvene, kulturne in športne zveze med državama urjevale.

Londonski župan je pripomnil na koncu, da Londončan neustropno pričakuje gostovanje moskovskega Velikega gledališča in izrazil željo, da bi se razvijal turizem med državama.

Madžari vabiljo turške parlamentarce
Budimpešta, 31. marca (MTI). Madžarska je poslala predsedniku turške velike narodne skupščine povabilo, naj bi delegacija turškega parlamenta obiskala Madžarsko. Predsednik madžarske ljudske skupščine Sandor Ronai je izrazil prepričanje, da bi ta obisk prispeval k zboljšanju zvez med Turčijo in Madžarsko, hkrati pa tudi k miru. Ko je povabila turške parlamentarce, je bila madžarska ljudska skupščina navdahnjena z željo, da bi prispevala k razvoju tradicionalnih zvez, ki so v preteklosti združevale obe državi, je dejal Ronai.

Po besedah predsednika madžarskega parlamenta je bila turšinska zamenjava med obema državama v letu 1955 za 60 odstotkov večja kot prejšnje leto, vidno pa so se razširili tudi kulturni in športni stiki.

Plenum Zveze novinarjev Jugoslavije
Koper, 31. marca. V Kopru se je danes sestal plenum Zveze novinarjev Jugoslavije. Njegovega posvetovalnu prisostvujejo tudi zastopniki Združenih časopisno - založniških podjetij. Predsednik zveze Stojiljko Stojiljkovič je poudarjal v svojem referatu, da ostaja zboljšanje strokovnosti in socialistične zavesti novinarjev tudi v bodoče glavna naloga. Sekretar zveze Rudolf Stajduhar je poročal o politični delavnosti Zveze novinarjev na mednarodnem področju, zatem pa o predlogu o pokojniškem zavarovanju novinarjev. Jutri bo plenum nadaljeval svoje delo.

Kje bodo našli sredstva za »fond solidarnosti«

(Od stalnega doplnilca »Politike« in »Slovenskega poročevalca«)

PARIZ, 31. marca. Odkar je Molletova vlada sprožila akcijo za ustanovitev takomenovanega »fonda solidarnosti«, ki so ga pozneje imenovali »fond solidarnosti«, se je po vsej Franciji razveljavila živahna polemika. Vsi se strinjajo, da je zamisel Guyja Molleta izredno človečanska in socialna in da je še čas nekaj ukrepov za olajšanje zadnjih dni življenja tistih ljudi, ki »sta jih življenje in smrt pozabila«, in ki so ustvarjali današnja Francija ter z njo delili slabo in dobro. Toda če naj bi to človečansko zamisel uresničili, bi bilo treba najti nekaj dosti denarja. Toda kje?

Tukaj se žele pojavljajo težave. Ne gre za to, da bi v današnji Franciji morda ne mogli najti sredstev za financiranje fonda solidarnosti. Francija je kljub izgubi velikih kolonialnih področij med drugo in po drugi svetovni vojni, kljub indokitajski in alžirski drami zelo bogata država, mnogo bogatejša, kakor po navadi mislijo Francozi in tuje.

Francija je država, v kateri danes praktično ni brezposelnosti. Njena industrijska proizvodnja nenehno raste, njene železnice so najhitrejša, najudobnejša in najbolj organizirane, a njena politika pri elektrifikaciji in uspehi na tem področju lahko služijo samo za vzor. Turizem v Franciji je tako organiziran in tako izkoriščen, da je predmet nacionalnega ponosa in zelo lepih dohodkov, njeni kmetijski pridelki so neizpni. (Po nekaterih statistikah bi francosko kmetijstvo lahko — z boljšo organizacijo — redilo vso zahodno Evropo. Toda pripomniti je treba, da Francija vendarle zaradi neverjetno zapletenega kmetijskega sistema sploh in zaradi nekaterih drugih činiteljev, ki spodbujajo vse gospodarsko življenje države, uvaža iz tujine vsako leto za več deset milijard frankov hrane.)

Kje naj torej poiščejo denar za financiranje »fonda solidarnosti«? To je vprašanje, s katerim se stari Ramadier ukvarja že tedne in tedne, in polni stolpce v francoskih časopisih. Kamorkoli se obrne, vidi Ramadier nagubana čela ali skomignjen z rameni. Precejšen del tiska pa, ki je v rokah finančnih in industrijskih magnatov, komaj čaka, da bi Ramadier pokazal s prstom na določeno področje, od katerega bi »brez bolečin« lahko nekaj odluščili za pomoč tistim, ki sta jih — kakor se sicer izraža tisk — življenje in smrt pozabila, da bi povzročili pravi vtihar protestov in slabih perspektiv. Takrat najamejo velike avtoritete, finančne in gospodarske strokovnjake in sociologe ter navajajo celo vrsto predlogov in naprednih stališč, ki so več ali manj akademskih, pogosto pozabljajo na sam problem, kakor sta si ga zamislila Guy Mollet in Ramadier.

Tako je pred nekaj dnevi znan francoski sociolog, ki se je bil močno navdušil za tiste, ki sta jih smrt in življenje pozabila, predlagal, da bi v provinci, po vaseh, osnovali aredišča, kjer bi se zbirali starci in starke. Po njegovih zamislih bi imel ta predlog dve prednosti: v provinci je podnebje dosti ugodnejše, v velikih mestih pa bi dobili precej stanovanjskega prostora, tako da bi omiliti stanovanjsko krizo. Toda še preden so se črke tega njegovega predloga dobro posušile na papirju, so že začeli prihajati odgovori:

»S kakšno pravico mislite starem Parizanu jemati zadovoljstvo, da bi do smrti vdihaval mestni zrak svoje četrti? Da bi se sprehljal po ulicah, kjer ga poznajo vsi ljudje? Da bi se pogovarjal s prodajalci časopisov, s katerimi je bil seznanil že v osnovni šoli? Ali da bi sedel na klopi v parku in opazoval solarje, ki se igrajo tako, kakor se je bil on nekoč? Ali se zavade, da je on vse življenje delal, da bi lahko zdaj užival to skromno zadovoljstvo?«

Vse to ni bogve kaj pomagal staremu Ramadieru. Vprašanje je bilo še vedno nenaceto: kako odluščiti nekaj od dohodkov tistih družbenih slojev, ki so v najboljšem položaju, in pomagati tistim, ki živijo v bedi.

Francozi kupijo vsako leto približno 270.000 novih avtomobilov. Tretjino kupijo trgovci, drugo tretjino razni direktorji, višji državni funkcionarji in predstavniki svobodnih poklicev, a samo 10 odstotkov delavci in navadni uradniki. Ramadier je sklenil, da bo razpisal poseben davek na avtomobile. Izračunal je, da bi ta davek, ki bi ga lastniki avtomobilov lahko prenašali, zadostoval za financiranje »fonda solidarnosti«. Toda Ramadierov načrt je naltel na tako močan odpor lastnikov avtomobilov, konservativnega tiska, raznih poklicnih organizacij in precejšnjega števila poslancev, da se je morala vlada — čeprav je vedela, da gre za pomembna sebične in-

terese posameznikov — odreči načrta in se obrniti drugam. Vlada sicer ni popolnoma opustila davka na avtomobile, je pa ta davek tako znižala, da ne more več biti glavni izvor za financiranje »fonda solidarnosti«.

Ramadier zdaj išče drug izvor v davku na dohodek. Ker je davčni sistem v Franciji zelo zapleten, se napovedujejo velikanske težave. Znano je, da je postalo že nekakšno pravilo v Franciji, izogniti se plačevanju davkov. Vsi — od lastnika stanovanja in lastnika bistroja do velikih industrijcev — skušajo prikriti svoj pravi dohodek in se tako izogniti plačevanju davkov. Razlog je v tem, ker je davek na dohodek, ki je bil uveden leta 1917, postal sčasoma neverjetno zapleten in precej nepravilno razdeljen. Redno in do zadnjega centima plačujejo davek na dohodek delavci in uslužbenci, ker je njihov dohodek natančno znan. Zato se zdaj slišijo pritožbe, da bodo tisti, ki imajo najbolj debele listnice, najmanj občutili pezo novih davkov in da bodo delavci in uslužbenci prenašali glavno breme financiranja »fonda solidarnosti«. V. Djukić

»PRAVDA« O SODELOVANJU

Moskva, 31. marca (Tanjug). Današnja »Pravda« piše, da so neresnične vesti, da delegacija francoske socialistične stranke zaradi uradnega obiska Guya Molleta in ministra za zunanje zadeve Pincavina v Moskvi ne bo prišla 21. aprila na obisk v Sovjetsko zvezo. »Pravda« poudarja, da bo delegacija francoske socialistične stranke v kratkem obiskala Sovjetsko zvezo. Povabil jo je CK komunistične partije SZ, da bi se seznanila z življenjem sovjetskega ljudstva in proučila vprašanja, ki so važna za obe stranki.

Današnja »Pravda« tudi piše, da dobiva enotnost delavskega gibanja na temelju boja za koristi delavskega razreda v današnjih okoliščinah važen pomen in da bi bilo treba doseči stike in zveze med največjimi političnimi delavskimi strankami. Navezuva iskrenega delovnega sodelovanja med socialno demokratičnimi in komunističnimi partijami; za utrjevanje skupnih postojank socialističnih sil je, kakor piše časopis, poglavito vprašanje sodobnega delavskega gibanja.

Nedvomno je mnogo vprašanj, glede katerih se pogledi socialistov, predvsem funkcionarjev socialističnih strank, razlikujejo od komunističnih. Zato so potrebni razgovori. Casopis meni, da bi lahko dosegli slioznost nastopanja v vprašanjih vojne nevarnosti, militarizma, zblizanja s socialističnimi državami, enotnosti delavskega gibanja.

Obletnica EOKA

Nikoziija, 31. marca (Reuter). Pričakujejo, da bodo britanske oblasti na Cipru danes in jutri uvedle posebne varnostne ukrepe glede na obletnico delovanja organizacije EOKA, ki se bori za priključitev Cipra Grčiji. Verjetno bo v raznih delih Cipra uvedena policijska ura, kakor so britanske oblasti storile nekaj dni prej za grški narodni praznik.

TRGOVINSKI SPORAZUM S PRIJATELJSKO INDOU

Vsestranske olajšave

Sporazum je veljaven z dnevom podpisa in bo veljal do 31. decembra 1959 — Poieg trgovinske zamenjave predvideva tudi izpopolnitv v tehničnega in znanstvenega sodelovanju.

New Delhi, 31. marca. (Tanjug). Danes opoldne so v New Delhiju podpisali jugoslovansko-indijski sporazum o trgovini. Po sporazumu bosta vladi Jugoslavije in Indije nudili vse možnosti carinske in druge olajšave za zamenjavo dobrin in bosta uvedli in izpopolnile znanstveno in tehnično sodelovanje, zlasti sodelovanje gospodarskih in tehničnih organizacij ter znanstvenih ustanov v obliki izmenjave izkušenj, dokumentacije in strokovnih delegacij. Po sporazumu so določene olajšave in predpisi za promet trgovske mornarice v pristaniščih obeh držav. Ladje bodo uživale glede uporabe pristanišč in v uslug ugodnosti kot jih uživajo domače ladje, razen koncesij obalne plošve. Posadke ladij bodo uživale največje ugodnosti v pristaniščih obeh držav.

Ob podpisu sporazuma sta šeča delegacij Marin Cetinčić, član izvršnega sveta LR Hrvatske, in B. K. Lala, namestnik sekretarja za trgovino in industrijo Indije izmenjala pismi, v katerih navajata, da so dane precejšnje možnosti za nadaljnjo razširitev trgovine med državama, posebno glede izvoza valjanega jekla in cementa iz Jugoslavije ter glede uvoza železne rude iz Indije.

Sporazum je postal veljaven z dnevom podpisa in bo veljal do 31. decembra 1959. Po blagovnih seznamih, priloženih sporazumu, bo Jugoslavija izvažala jeklo, aluminij, baker, bakrene izdelke, izdelke gradbene in drugih strok, lokomotive in vagoni, uvažala pa manganovo in železno rudo, oljna semena in drugo.

V uradnem sporočilu, ki je bilo objavljeno po podpisu sporazuma, je rečeno, da sta indijska in jugoslovanska vlada pripravili vse potrebne ukrepe za izpopolnitev tehničnih in znanstvenih sodelovanj med državama, hkrati pa doseči tesnejše znanstveno in tehnično sodelovanje jugoslovanskih in indijskih gospodarskih organizacij.

V posebnem delu sporočila je rečeno, da se je indijska vlada že od prej zanimala za nakup ladij v Jugoslaviji. Med temi pogajaji sta se vladi dogovorili, da bosta pospešili ureditev tehničnih problemov s tem v zvezi in o tem razpravljali na sestankih strokovnjakov obeh držav.

V Delhiju so davi z zadovoljstvom ugotovili, da so 14-dnevna pogajanja minila v prijateljskem ozračju. Za obe državi je značilna želja, da bi »medsebojne gospodarske stike prilagodili prisrčnemu političnemu sodelovanju, kakor je izjavil vodja indijske delegacije B. K. Lal.

ČASOPISE IZ SOVJETSEKE ZVEZE
lahko dobite v vseh kioskih iz prodajalnih podjetja Jugoreklam

Podpred. sovjetske vlade Malenkov, ki je že štirinajst dni na obisku v Angliji, se zelo zanima za vse, kar mu pokažejo. Po časopisnih poročilih sočel kar uspešno prihajajo pot Bulganinu in Hruščevu, ki bosta aprila obiskala Veliko Britanijo. Na vsi moči hiti iz kraja v kraj in si ogleduje električne centrale, tovarne, delavske menze, delavce, pa tudi delavce. Ko je Malenkov kosil v domu za vajuje v Castle Bromwich Hallu, so postregli gostom in spremeljavalcem z velikimi rezki. Malenkov je med smehom dejal direktorju: »Preden sprejmemo v Rusiji delavca v službo, mu damo obilno kosilo. Če ga poje, bo dober delavec.« Toda niti Malenkov niti direktor kosila nista popustila. Kaj se angleški politiki in Malenkov menijo, ni znano. Pač pa dosti pišejo o njegovih srečanjih z dekleti v tovarnah in o novi pričeski, ki ji pravijo Malenkoujev korček, ker Malenkov menda vedno visi čez čelo koder. Kar pa zadeva dekleta, so ta nad njim močno navdušena. V neki tovarni so se mlade delavke kaj hitro zbrale okrog Malenkova in se skupaj z njim fotografirale. Pred slikanjem je po tolmaču dejal, da bi rad slikal ženi. Nato pa se je ozrl po dekletih in pripomnil: »Pravzaprav ne vem, če si jo bom upal pokazati, ker bi rad ostal živ.« Če bo malo te prisrčnosti prešlo tudi v politiko, je to samo dobro znamenje za bližnji obisk Hruščeva in Bulganina v Veliki Britaniji.

Somalija je bila nekoč kolonija. Somalija je zdaj pod varstvom Združenih narodov. Somalija »varuje« v imenu Združenih narodov Italija. Somalija je bila nekoč italijanska kolonija. V Somaliji so imeli v začetku marca volitve. Kot poročajo so bile volitve zelo demokratske in pomenijo velik korak k samoupravi. To naj bi Somalija dobila do 1. 1960. V Italiji pišejo, da so bile volitve zares uspešne, da je italijansko skrbništvo blagodejno za Somalce toda — do leta 1960 Somalci še ne bodo zreli za popolno samoupravo in svobodo. V Somaliji rastejo poleg Somalcev tudi banane. Ze od nekdanj. Posebno dobro pa, odkar je postala Somalija italijanska kolonija. Čeprav — pravijo — somalske banane niso kaj prida in jih povrh državni monopol v Italiji strašno drago prodaja. V Italiji prodajajo samo somalske banane. Gotovo zato, ker želijo Somaliji uspeha v gospodarstvu, sebi pa polne žepke. Gospodarji banan so bivši fašistični hierarhi. Kot za primer signor Quaglia, ki je nekoč za duceja delal red med »zamorcem«, zdaj jih pa užgaja za demokracijo... V Somaliji ne bodo zreli za demokracijo in za samoupravo, dokler bodo Italijani tam doma tako neumni, da bodo za drag denar jedli slabe banane. Te dozorijsko vsako leto dvakrat — v Somaliji...

Kanadski poslanec John Blackmore je v parlamentu uradno vprašal finančnega ministra Walterja Harrisa, če mu lahko pove, kdo je naročil portret kraljice Elizabete za nove kanadske bankovce in kdo ga je izdelal. Direktnega odgovora ni dobil. Minister mu je dejal, da oblasti še vedo ter so ukrenile vse potrebno, da bo stvar popravi. Kraljični portreti so zelo delikatna stvar. To je že več ali manj znano. Biti mora vsaj nekoliko lepša kot je v resnici. Toda pri kanadskih bankovcih je bila stvar še nekoliko bolj delikatna. Kanadski poslanec, ki z ministrovim odgovorom ni bil zadovoljen je stvar nato še podrobneje pojasnil. Dejaj, da je na inkriminiranem portretu v erem od kraljičnih kodrov karikatura hudička in to prav nad levim ušesom. Zanimalo ga je, če naj to pomeni, da je umetnik, ki je delal portret hotel s tem dati razumeti, da ima kraljica v lesem usesu hudička, ki ji daje nasvete.

HAŠEMITSKO JORDANLIJA

Hašemitsko kraljestvo Jordana leži na obeh straneh reke Jordana. Na vzhod se razteza področje, ki se je nekoč imenovalo Transjordanije. Na zahodu pa je področje osrednje Palestine, ki je bilo priključeno po palestinskem sporu v letih 1948-49. Vse področje, ki ga po domače imenujejo tudi Vzhodni in Zahodni breg, meri danes 96.513 kvadratnih kilometrov, od katerega je več kot 72.000 kilometrov puščave. Na severu meji država na reko Jarmuk in Sirijo, na vzhodu na Irak, na jugu na Saudovo Arabijo, a na Zahodu na Izrael in zgornji tok reke Jordana.

Jordansko grčevje se razteza od severa proti jugu. Na širokih severnih in osrednjih pobočjih je rodovitna zemlja, ki je blizu sirske meje 50 kilometrov široka, pri Maanu in Petri pa se zožuje v puščavo. Na zahodu se grčevje ostro dviguje do višine 1.800 metrov ter se strmo vzpenja nad sotesko Jordan-Araba. Zahodno od jordanske doline se svet zopet dviguje do golih in strničnih palestinskih grčev. Na tem področju so posejana mesta Hebron, Betlehem, Jeruzalem (arabski sektor), Ramallah, Nablus, Tulikarm in Jenin.

V vsej tej grčevnati pokrajini je podnebje sredozemsko, le da so poletja bolj sveža in zime hladnejše. Na Vzhodnem bregu pade manj padavin kot na Zahodnem. Pozimi pogosto sneži. V Jordanski dolini je dežja malo, poletja so silno vroča, zime pa prijetne in blage kot naša pomlad. Mala oaza okrog Jeriha je posejana s pomarančnimi nasadi, in vrtovi ter je prav priljubljeno zimsko letovišče.

Le malo držav je doživelo tako nenaden porast prebivalstva, kakor ga je Jordan od palestinskega spora. Skupaj z novimi palestinskimi državljani, ki so sicer živeli na Zahodnem bregu, se je v novo državo Jordan privlila reka arabskih beguncev, ki je šela najmanj pol milijona ljudi. Vsi ti begunci so dobili jordansko državljanstvo in volilno pravico. Po uradnih in splošnih podatkih se je prebivalstvo pomnožilo od 400.000 leta 1948 na 1.372.000 leta 1952.

Jordanci so homogeno ljudstvo, ki je pretežno izšlo iz arabskih beduinskih plemen. Palestinci pa so — če izvzamemo nekaj vodilnih družin — bolj mešanega izvora. To so potomci vseh ras, ki so vdirale ali se naseljevale v Palestino pred arabskim zavojevanjem, a so se spojile v naslednjih trinajstih stoletjih pod islamskim vplivom. Med palestinskih beguncev, ki so se uveljavili v državi, jih je večina uradnikov, kvalificiranih obrtnikov in delavcev ter ljudi, ki so zbežali iz Palestine z dovolj velikim kapitalom, da so lahko začeli kak posel v Jordanu. To prebivalstvo je seveda popolnoma drugačno od onega na Vzhodnem bregu, kjer so ljudje bolj »puščavski« oziroma konservativni in jih ne bode tako zelo nava židovska država — Izrael, ker niso kakor njihovi rojaki morali zapustiti svojih ognjišč in začetni življenje znova.

Palestinski begunci so pretežno mali kmetje in kmečki de-

Aman

lavci ter obrtniki iz Jafe in Hajfe, ki živijo od Agencije OZN za pomoč beguncem (UNRWA). Skoraj 130.000 jih živi v organiziranih taboriščih, drugi pa v vaseh ali mestih ali okrog njih, ali pa tam, kjer pač najdejo zavetje.

Zgodovina Transjordanije oziroma današnjega Jordana je neolomljivo povezana z Arabsko legijo. Leta 1921 je visok uradnik v britanskem ministrstvu za letalstvo prejel brzojavko od nekoga majorja Peaka iz Ammana, glavnega mesta Transjordanije. Ni bilo denarja za vojske Arabske legije in major jih je mesec dni plačeval iz svojega žepa. Toda njegov žep se je izčrpal in visoki uradnik je imel razumevanje za težavni položaj. Major Peake je pozneje postal Peake paša ali uradni svetovalec jordanskega kralja oziroma poveljnik Arabske legije. V tem svojstvu je bil sicer podrejen jordanskemu kralju, toda kot Britanec je predvsem skrbel za britanske interese. Peaku je sledil Glubb paša, ki je bil poveljnik Arabske legije do letos, ko ga je mladi kralj Husein odpustil, ne da bi se pri tem odpovedal angleški finančni pomoči.

Polagoma so Arabsko legijo razširili in modernizirali. Nastala je obojevalna sila, ki je pomirila sovražno plemena. Arabsko legija je sicer sestav-

ljena iz ene same divizije in okrog deset tisoč rezervistov, je pa to silno mobilna sila, ki je skoraj popolnoma motorizirana in gibčna. Arabsko legija se je odlikovala pri zahtevni uporabi Rašida Alija v Iraku ter v boju proti vichuyski Siriji. Svojo najvažnejšo vlogo je Arabsko legija odigrala med palestinsko vojno. Ko ne bi bilo legije, bi bil verjetno Izrael zavzel ne samo arabski sektor Jeruzalema, ampak bi potisnil mejo prav do Jordana. Toda legija so tudi očitali, da bi lahko vrgla Glubb paše, ki je pazil na britanske interese. Ni dvoma, da Angleži niso hoteli, da bi Arabci uničili, Izrael, še manj pa, da bi Izrael vdrl v Jordan. Toda palestinski begunci so — upravičeno — trdili, da je Arabsko legija pod poveljstvom tučca. Zato je moral Glubb paša naposled oditi.

S potrojitvijo prebivalstva je zrasel politični pomen Jordana, a hkrati tudi njegove težave. Nastala je nova država iz dveh skoraj popolnoma različnih elementov prebivalstva z drugačno tradicijo in interesi. Toda čeprav je pogled palestinskih beguncev, ki so zdaj postali novi jordanski državljani, še vedno usmerjen v Palestino, jih življenje vendarle priklepalo na novo zemljo. Prav ta begunski element, ki je politično mnogo bolj podkovan in zaveden od prebivalcev na Vzhodnem bre-

gu, je povzročil nove tokove in vrtel v Jordanu. Odkod Glubb paše je prva koncesija temu novemu elementu. Odpor proti pristopu k bagdadskega paktu je pomenil uvod v nemire, ki so močno preizkusili lojalnost Arabske legije, tega dolgoletnega in zvestega instrumenta britanske politike na Srednjem vzhodu. Zdaj Arabsko legija ni

kakor da bi zakon o težnosti sploh več ne veljal. Le od kod se je vzel ta veter?, sem razmišljal, ko sem opazoval to žolto in zadušljivo maso v zraku. Ali je pridružen naravnost iz oščra Arabije, ali pa gre le za vrtnice, ki je zajel prav Jordan? Kdo bi vedel, ko pa zavija z vseh strani. Zavija in nanaša pesek, kakor, da se ne bi že vse dušilo pod njim. Ali ga ni že zadostil, mi je ušlo, ko sem zagledal to peščeno morje okrog sebe.

Pet šestin Jordana je namreč puščava. Le ena šestina zemlje je plodna. Toda brez umetnega namakanja ne gre nikjer, saj je v teh krajih dež prava redkost. Le v zimskem času ga nekaj pade. Poleti pa vsahne, prav vse. Plodna polja se širijo le na levi in desni strani reke Jordana. Vse ostalo pa je v bistvu puščava, ki se vleče prav do Indijskega oceana. Le redke zelenice ob cesti, ki veže Damask z Rdečim morjem, prekinjajo to monotonijo. Pa vadiji, izsušena korita rek, kjer se nabere nekaj vode v deževni dobi. Vendar pa te ta veličastna monotonija včasih kar prevzame.

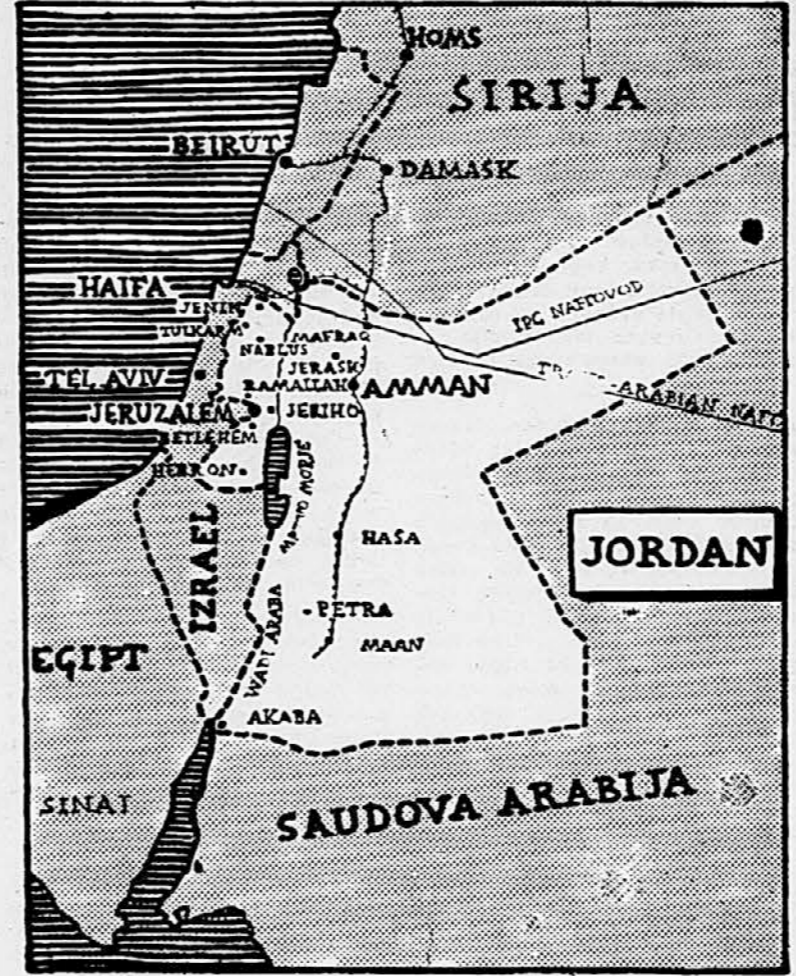
Jordan je torej puščavska država, ali država v puščini. Država brez zgodovine, tipična beduinska dežela. Brez univerze, brez velikih palač, bank. Celo z mošejami se ne more pohvaliti. Eno novo mošejo sem resda videl v Amanu, prestolnici Jordana, toda, ker se je toliko ljudje drenjali pred vodnjakom, kjer si moraš umiti noge, si je nisem ogledal. Najbrže pa ni bila kaj posebnega.

Jordan je še mlada država. Morda ne bo popolnoma točno, da jo je ustanovil Winston Churchill, ko je bil še minister za kolonije. Vendar pa je bivši angleški premier sam priznal, da je odrgal ob Otomanskem cesarstvu kos zemlje v obliki lakta in ga izročil hašemitskemu emirju Abdullahu, nekoga popoldneva v Jeruzalemu. Kot nagrado za emirove zasluge Veliki Britaniji. Za zasluge proti Turkom, torej v prvi svetovni vojni.

Abdullah je tako dobil v fevd prostrano puščavsko državo, v kateri so se trije dvorjani stalno menjavali, seveda po kraljevski milosti. Tako kot se menjavajo predsedniki vlad v kaksni ustavni monarhiji. Jordan je bila tedaj država s tremi dvorjani in britanskim prokonzulom Glubb pašo. Torej angleškim generalom, ki se je moral nedavno umakniti s prevročih puščavskih tleh v angleški spen, torej v angleško meglo.

Vihar je še vedno divjal okrog nas, ko smo se približali Amanu. Se več, pridružil se mu je še droben, gost dež, ki je divje udarjal na stene našega avtomobila. Le na kaj, me spominja ta nemir v zraku — sem tedaj pomislil Na tisto sproščeno, toda še neugnano energijo, ki se je toliko časa nabirala na teh vročih tleh? Energijo, ki je potegnila v svoj vrtnec prav Jordan.

Ali se je v ta prazen prostor res kar nenkrat premaknilo središče vetrovnega sistema na

samo dobila novega poveljnika, ampak so legionarji sami začufili, da je tradicija sicer lahko močna, da pa so interesi lastne domovine bolj važni od vseh danih obljub in vseh nekolic sentimentalnih spominov na stare dni. Tako se zdaj iz dveh elementov spaja v Jordanu en narod, ki je na tehnični omahljivega iskanja zvezništva.

Sred. Vzhodu? Viharja, ki se poigrava tudi z nami in našim avtomobilom? Središča viharja, ki bo čez mesec daj zalj kakšno drugo deželo Srednjega vzhoda?

V jordansko puščavo so torej vdrl močni vetrovi iz Egipta, Saudove Arabije, Sirije vdrljo v to beduinsko državo. Z nasprotni strani prodira veter iz Iraka, druge hašemitske države. Z zahodnega kvadranta pa pritiska zahodni, Anglija, zaščitnik Jordana in finaniser Arabske legije.

Egipt snubi Jordan na svojo stran v imenu arabske solidarnosti. Iz Londona pa apelira Anglija na Aman, naj ostane na njegovi strani. Anglija prinaša celo darove — kot Danajel. Toliko in toliko milijonov funtov na leto. Aman okleva, vendar ne popuška. Toda Angleži ga opozarjajo, da je Jordan otrok angleške diplomacije, umetno ustvarjena država med Palestino, Irakom in Saudovo Arabijo. Država brez nacionalne fiziognomije, ki je nastala le zato, da so lahko Irak odrinili iz Palestine.

Država Jordan je samo-geografski, ne pa zgodovinski pojem. Prav tako kot je reka Jordan samo svetopisemski pojem. Šele arabsko-izraelska vojna je dala tej tvorbi skorajda niti ni. Opač, ena sama, ki je zapelje do starega rimskega senfitra in odnoga večjega hotela v Amanu, hotela Philadelphia, kjer ložarje ponavadi tudi ambasadorji, če pridejo na uradni obisk k Huseinu II.

Po pločnikih pa se mešajo lepo, skoraj preveč po angleško običeni Arabci z preprostimi beduini, ki se običajo se v svoja tipična arabska oblačila z burnimi galami pa ameriškim cigasetami v rokah.

Aman je namreč predrta puščava, od tu pa do Medine, se globoko v Saudovi Arabiji, ni nobenega večjega mesta. Aman je bil v rimskih časih središče karavanske poti v tem delu Arabije. Od tu je šla opreko Wadi Sirhana znamenita karavanska pot na Perzijski zaliv. Danes pa pričalo o teh, že zdavnaj minulih časih le še svetlišča in amfiteatri v Jarashu, Petri in samem Amanu.

Zdaj, s priključitvijo vzhodnega dela Palestine, pa je spet prišel nekoliko k sebi. Vendar pa je za Arabce v bistvu še vedno to, kar

Med vzporedniki in polodnevniko

Nekaj dni potem, ko je Husein, mladi vladar Hašemitskega kraljestva Jordanije, mladeneč brez noč odlovil dolgoletnega poveljnika in organizatorja svoje armade, Arabske legije Johna Glubba, pa je priselja za odlošnim generalom v London kraljeva fotografija z lastnorocnim posvetilom. Posvetilo zagotavlja hvalenos in prijateljstvo jordanskega vladarja eksponentu britanskega imperializma na Srednjem vzhodu...

Zgodba ni le zanimiva, ampak tudi nekako značilna za politiko puščavskega kraljestva, ki je zdaj v središču pozornosti. Kot v potrdilo te dvojnosti je prišlo poročilo, da je Jordanija pripravljena sprejeti pomoč Egipta, Saudove Arabije in Sirije. Tri arabske države so ponudile Jordaniji 12 milijonov funtov na leto v nadomestilo za dosedanj britansko podporo, brez katere bi država težko shajala. Vlada v Amanu je pripravljena sprejeti pomoč pod pogojem, da sme še naprej sprejemati tudi britansko pomoč, češ da ne gre za pomoč temveč za prispevek, ki ga je Britanija Jordaniji moralno dolžna dati. Prav tako kot se sredi splošnega veselja zaradi odslovice Britancev iz Arabske legije vlada podarila, da želi še naprej pomoč nekaterih britanskih oficirjev, čeprav pod nadzorstvom domačih komandantov...

Odgovor je v zgodovini Jordanije. Nekdanja Transjordanija je bila spočeta v londonskem Colonial Office, zato ni moglo odrediti veljave trditvi, da jo je Britanija moralno dolžna podpirati. Britanci so bili tisti, ki so Hašemite posadili na prestol v Iraku in Transjordaniji. Toda starega patriarhalnega kraljestva Transjordanije emirja Abdulaha ni več. Ostanke hvalenosni ustvarjalec novih kraljestev pa so še tu... Tu pa je tudi nova Jordanija, zlepljena iz stare države in novih ozemelj na ohi strani Jordana, v nekdanji Palestini. Pogledaj na Britance na vzhodnem in zahodnem bregu Jordana pa niso enaki. V panarabskem zboru je Jordanija »tisti, ki sedi na plotu. Toda ne za dolgo. Kot je ob odslovitvi Glubba moglo razpravljati samo o načinu, ne pa o dejstvu, tako ne more biti dvoma, na kateri strani plota bo Transjordanija...

JORDANIJA
POVRŠINA: 96.000 kvadratnih kilometrov (od tega približno 75.000 kv. km puščave). Ozemlje, priključeno po razdelitvi Palestine 5.500 kv. kilometrov.
PREBIVALSTVO: 1.300.000, od tega 750.000 v priključeni Palestini in 550.000 v starej Jordaniji.
GLAVNO MESTO: Aman — 170.000 prebivalcev. V vzhodni Jordaniji ni pravih mest, ker je prebivalstvo večinoma nomadsko. V palestinski Jordaniji: Hebron (arabsko El Khaili), 26.500 prebivalcev, Nablus 7.000, Betlehem (arabsko Beit Lahm) 9.150, Jordanski sektor Jeruzalema okrog 70.000 prebivalcev.
OBDELOVANE ZEMLJE okrog 820.000 hektarov, večinoma v depresiji ob reki Jordan. GLAVNI PRIDELKI: žito, rž, deloma sorgum, na severu oljke (okrog 10.000 kvintalov olja na leto), tobak. Važna vloga v gospodarstvu pripada ŽIVINOREDI, ovce, koze, kamete. Industrije skoraj ni. TRGOVINA: (v milijonih jordanskih dinarjev):uvoz 17.300.000, izvoz 1.200.000.
PROMET: železnica, Deraa — Aman — Maan, Naqb El Astar od tam cesta do Akabe. Avtomobilskih cest 1300 km. Letalske zveze iz Amana in Jeruzalema z Bejrutom, Kairo, Adenom in Bagdadom.

Husein ibn Talal

Jordanski kralj Husein je 59 mladi, saj se je rodil leta 1934. Toda odkar je stopil na prestol, državo je pokazal, da namerava klub mladosti in vseh vrst v rokah; stare svetovalec, ki so imeli v rokah njegovega starega očeta Abdulaha, je poslušal le dokler ni popolnoma spornal položaja in si zagotovil pristave.

Razvoj dogodkov niti ni presenetljiv. Husein se je šolal v Victoria Collegu v Aleksandriji, kjer so bili nekdanji za trapperje razni forti na ameriških prelilih; trgovsko središče na robu puščave. Zato čutiš v mestu nekaj, kar te moti spominja na ameriški Divji zapad. Čutiš in vidiš.

To so predvsem vojski Arabske legije, oblačeni v svoja pisana oblačila, ki korakajo na fronto, odn. s fronte. Tanki, ki se pomikajo od Amana do Jeruzalema pa spet od Jeruzalema do Amana. Po edini cesti, ki je sploh na razpolago. Kamele, ki tvorijo namesto konj-manj vredno blago. Trgovci, ki se namesto s kozuhovino, kot v zgodnji ameriški zgodovini, preživljajo s prekupevanjem. Skratka scene iz konflikta dveh svetov. To pa je le ena stran te romantike. Na to se boš še kar hitro navadil.

Druge stran hladne, živčne vojne pa je manj romantična. Ta je namreč rezultat dvajsetega stoletja. To so radijski goreči pozivi, citati iz korana, če treba pa tudi vznemirajoča arabska muzika, ki vzpodbujajo že itak nenapete strasti. S hipnotičnim insistiranjem ponavljajo masam vedno eno in isto, da je Izrael glavni sovražnik Arabcev. Vedno nove in nove verzije o zarotah, pokoljih in cionistični konspiraciji.

Ta atmosfera vlada samo v Amanu, ne pa v Damasku. V Jordanu so se namreč nakopičila večja nasprotja kot v Siriji. V Damasku so si nekateri trgovci nakopičili takšno bogastvo, da bi jih lahko zavidal sam Krez, če bi še živel... V Jordanu pa je vse skromnejše. Toda v tej državi je ozračje bolj napeto. Trejtno prebivalstva predstavljajo namreč begunci. To je tisti eksplozivni element, ki je postavil jordanskega kralja pred izbiro: ti ali pa Glubb. In paša je moral oditi.

Iz dežele črnih šotorov, iz dežele Hašemitov, se torej idila polagoma umika. V puščini, ki je moderna doba še ni inficirala. Vendar pa je civilizacija zanekrat prodrla le v Aman.

Preprost kočevnik, ki je postavil svoj šotor kraj ceste, pa se za vse to nehanje in pehanje sploh ne zmeni. Njegova živina, njegove žene — to je njegov svet.

Miran Ogrin

Taborišče arabskih beguncev

PO OBCNEM ZBORU DRUŠTVA ARHITEKTOV SLOVENIJE

Arhitekti se zavedajo svoje družbene vloge

Konec marca je bil občni zbor Društva arhitektov Slovenije. Obščinski referat predsednika društva in članov upravnega odbora ter plodna diskusija so odprli pred strokovnim kadrom in pred javnostjo vrsto pomembnih problemov, katerim bomo morali posvetiti veliko pozornosti v bližnji bodočnosti.

Predsednik društva inž. arh. Saša Sedlar je uvodoma orisal vlogo, ki jo ima arhitekt v naši družbi in naloge, ki jih bo treba reševati v nadaljnjih izgradnjah. Osnovne smernice bodočega dela arhitektov in njihove družbene naloge so se izkristalizirale ob nedavnem razgovoru zastopnikov vseh republiških društev arhitektov s predsednikom Titom, katerega se je udeležil tudi predsednik inž. arh. Saša Sedlar.

Arhitekt je praktičen in umetnik

V ustvarjalni dejavnosti arhitekta se povsod srečujeta dva elementa: praktični in umetniški. Naloga arhitekta je, da najde pravilno ravnotežje med tema dvema elementoma. Gledano, da je arhitekt samo umetnik, bi bilo zgrešeno, ker dejavnost arhitekta zahteva povsod uporabo znanih materialnih sredstev, ki pa niso njegova last, pač pa last družbe. Za smiselno uporabo teh družbenih sredstev pri arhitektonskem projektiranju in ustvarjanju je arhitekt pred družbo moralno odgovoren. Umetnik, ki pri svojem ustvarjanju praktično ne uporablja nikakršnih družbenih materialnih sredstev in katerega materialni izdatki so njegova privatna stvar, je pri svojem ustvarjalnem delu mnogo bolj svoboden. Tudi pri arhitektonski ustvarjalnosti so področja, ki zahtevajo relativno majhno uporabo materialnih sredstev, ki večkrat tudi niso družbena sredstva, temveč last posameznikov, kot je — recimo — dekoriranje, notranja oprema, projektiranje in izdelava spomenikov. Pri projektiranju gradbenih arhitektonskih objektov, ki so namenjeni široki družbeni uporabi, kot so stanovanja, šole, javne zgradbe in urbanistične rešitve, za ustvaritev katerih so potrebna znatna investicijska sredstva, mora arhitekt iskati pravo razmerje med uporabno-funkcionalno in umetniško vrednostjo objekta, v zavesti, da je treba razpoložljiva materialna sredstva čim bolj racionalno izkoristiti. Naloga arhitekta je, da pri projektiranju in oblikovanju prostora najde pravilne medsebojne odnose med posameznimi prostori, odnose, ki bi zadovoljili ne samo funkcionalne potrebe družbe, temveč tudi estetske zahteve. Upoštevati pa moramo, da materialna sredstva, ki jih imamo, niso velika in da je treba z njimi povsod delo varčevati.

Ce pogledamo na dejavnost arhitekta s tega stališta, to je s stališta njegove teme, povezuje s družbo zaradi uporabljanja družbenih materialnih sredstev pri ustvarjanju, potem je razumljivo, da arhitekt ne more ostati iznad ali izven ostalega strokovnega kadra družbe in zahtevati za svoje delo in za svoj poklic gotove predprave ter povsem proste roke ne samo formalno, temveč tudi moralno. Tega se velika večina naših arhitektov tudi popolnoma zaveda, kar je očitno potrdilo nedavni občni zbor.

Pred zelo obsežnimi nalogami

Preusmeritev investicijske politike od bazične industrije k objektom družbenega standarda je postavila pred arhitekta naloge, ki jih bo treba reševati v prejšnjih letih torišče strokovno-tehničnega dela izgradnje pri ekonomističnih, tehnoloških strojniških in gradbeniških, bo sedaj, letos in v prihodnjih letih prav gotovo pri arhitekcih.

Preusmeritev investicij bo zahtevala znatno več projektov, več sodelovanja v gradbeno operativno, več strokovnega nadzorstva in drugih tehničnih storitev. Arhitekti se zavedajo obsežnosti in težavnosti te naloge, katere ne bodo mogli obvladati, če ne bodo imeli pri tem najbolj učinkovite podpore vseh gospodarskih, upravnih in strokovnih forumov.

Veliko organizacijsko-tehnično pripravljalnega dela je treba še izvršiti

Iz številnih strokovnih poročil in referatov, pripravljenih za občni zbor društva, je bilo razvidno, da je treba v gospodarstvu rešiti še mnogo raznih vprašanj, če hočemo zagotoviti neoviran in hiter potek izgradnje objektov družbenega standarda. Naštel bom na kratko le glavne izmed njih.

Nerešeno in ne dovolj obdelano je še področje naše GRADBENE ZAKONODAJE. Nov gradbeni zakon še ni izdelan, stari je tem večje zastarel. Rešiti bo treba celo vrsto gospodarsko-organizacijskih vprašanj v zvezi s stanovanjsko izgradnjo. Zagotoviti je treba kontroliranje strojnih in gradbenih objektov, ki so namenjeni široki družbeni uporabi, kot so stanovanja, šole, javne zgradbe in urbanistične rešitve, za ustvaritev katerih so potrebna znatna investicijska sredstva, mora arhitekt iskati pravo razmerje med uporabno-funkcionalno in umetniško vrednostjo objekta, v zavesti, da je treba razpoložljiva materialna sredstva čim bolj racionalno izkoristiti. Naloga arhitekta je, da pri projektiranju in oblikovanju prostora najde pravilne medsebojne odnose med posameznimi prostori, odnose, ki bi zadovoljili ne samo funkcionalne potrebe družbe, temveč tudi estetske zahteve. Upoštevati pa moramo, da materialna sredstva, ki jih imamo, niso velika in da je treba z njimi povsod delo varčevati.

V tovarni dušika v Rušah so izkoristili prisilni zastoj

Med večjimi podjetji v Sloveniji je bila tovarna dušika v Rušah zaradi pomanjkanja električne energije najbolj prizadeta. Glavni obrati, karbidna in ferokrom peč, so stali skoraj polnih šest mesecev. Šele 25. marca je začela spet obratovati karbidna peč. Toda letos so ta prisilni zastoj v obratovanju temeljito izkoristili. Poleg vsakodnevne zimске remonta so namreč karbidno peč bistveno preuredili in povsem na novo uredili dovod električne energije. S to rekonstrukcijo sporednih dovodov električne energije predvidevajo 10-odstotno povečanje učinka peči, s čimer se bo za prav toliko povečala tudi proizvodnja ob enakih proizvodnih stroških. S tem se bo sorazmerno povečala tudi storilnost dela, proizvodnja karbida pa za najmanj 10 ton pri vsakem polnjenju peči. Če se bo novi sistem dovajanja električne energije v peč s skrajšanjem dovoda in novim načinom razporeditve dovodnih kablov obnesel, se bo lahko ta sistem uporabil tudi za druge peči, ki se ogrevajo z električno energijo, ker bo to pomenilo znatno prihranek na električni energiji.

Reven študent išče sobo

Berite, ljudje, kaj se mi je zgodilo. Vse boste zvedeli točno tako, kakor je bilo v resnici. Moji osebni svetovalci so bili sicer mnenja, naj obdržim vse to zase, češ, ljudje ne bodo stvari prav razumeli. Publika zna biti človeku, ki jo želi spraviti malo v dobro voljo, v zahvalo celo nevaležana in obrne dostikrat stvar čisto na drugo plat, kakor bi bilo potrebno. Jaz se pa s takim predsodkom ne ukvarjam. Na račun tega, da vidim nekoga dobre volje, ki se iz vsega srca nasmeje, sem pripravljen marsikaj irtovovati.

Fant študent. Na cesti bi me sicer kljub natančnemu opisu težko prepoznali, ker nimam na sebi nobenih posebnih značilnosti. Ko sem se rodil, je bilo na svetu že toliko ljudi, da je bil ta dogodek čisto vsakdanja stvar in se še celo sosede niso zanj posebno zanimali. Sem skromne narave in imam globok socialni čut. Svojemu bližnjemu iz srca privoščim polno skledo, še bolj pa sem vesel, če stoji polna skleda pred mano.

Zadnje čase precej mislim. Premišljuje o človeški pameti. Na svetu se dogajajo tako čudne stvari, da sploh ne morem priti do zaključka, ali je tega kriva atomska doba ali morda slabo vreme. Sicer pa ne bi rad, da bi koga zaradi tega razburjal, kajti vem, da so ljudje zelo jezni, če se drzneš je mlo dovomiti, ali je v njihovi glavi vse v redu ali ne!

Tudi pri meni ni vse v redu. Boleham za dolgočasno boleznijo, ki je postala že kronična. Imenuje se »Stanovanjski akutac«. Sobe nimam in zaradi tega gre človeku vse narobe!

Prizadevam, da bi prišel do skromnega kotička, svoje sobice, mi je pobralo toliko energije, da me kar malo skrbi, ali bi bil še dober za zakonski stan ali ne. Zgrabil sem zato za zadnjo rešilno bilko. Dal sem

Direktor podjetja »Slovenija avto« je včeraj izročil slavo diplomu inženjerju mestne kanalizacije Markovcu Dragu, ki je s domačim tovarnim avtomobilom »Pionir«, izdelan v avtomobilov v Mariboru, prevozil 125.000 kilometrov brez večje okvare. Naša mlada avtomobilska industrija je s tem dobila ponovno priznanje kvalitete svojih izdelkov, velika zaslug za zdržljivost njenih vozil pa je vsekakor tudi vestnost vozačev. Vlastja

Veliko bo treba še narediti na področju GRADBNIM MATERIALOV. To problematiko je obično obdelal v svojem poročilu inž. arh. Boris Gaberšček. Potrebno je ustanoviti »gradbeni center« kot stalno razstavno gradbenih materialov, pri katerem bi lahko strojniški projektanti dobili zanesljive podatke o kvaliteti, ceni in dosegljivosti vsakega posameznega gradbenega materiala. Sedaj se ni POTREBNE KOORDINACIJE MED PROJEKTANTI, GRADBNIMI PODJETJI IN INDUSTRIJO GRADBENEGA MATERIALA za racionalno uporabo razpoložljivih kapacitet in uporabo gradbenega materiala, ki so zaradi zastarelosti obratov te industrije že itak dokaj nizke. Preorientacija investicij bo zahtevala tudi spremembo izbire in izbiro gradbenih materialov, kar je treba pravčasno predvideti in realizirati. Povečanje števila stanovanjskih in javnih zgradb bo zahtevalo povečanje proizvodnje opeke — polne in votle — stropnih in opečnih konstrukcij idr. materialov, kar je treba zagotoviti, če hočemo realizirati obseg izgradnje, ki smo ga predvideli, potrebna je preiskava in vpeljati nove racionalnejše materiale, za kar bo treba zgraditi tudi nekaj poskusnih objektov.

Gotovo organizacijsko povezovalno gradbenih podjetij in industrije gradbenega materiala vrši sedaj Gradbena zbornica. Toda njeno poslovanje praktično ne zajema dejavnosti projektantov; ki dejansko definirajo obseg in izbiro gradbenih materialov, potrebnih v operativi.

Nadaje je treba urediti in vskladiti zmogljivosti keramične in porcelanske industrije za zagotovitev sanitarne opreme v zgradbah. Poseben problem je še tipizacija oken in vrat, s čimer bi prišli do ceniljših stavbeno-mizarskih izdelkov.

Naši odgovorni organi so v preteklem letu nudili društvu vsvo podporo in ga obveščali o vseh važnejših gospodarskih ukrepih s področja gradbeništvaja, konzultirali društvo pri izdaji pooblastitev za projektiranje, pri določitvi članov žirije za natečaje in pri drugih vprašanjih.

Ing. S. Bubnev

Zadruga „Galisi“ pred novimi nalogami

Obrtna nabavno-prodajna zadruga »Galisi«, ki združuje v svojih vrstah slovenske igračarje in galanteriste, je imela pred enim letom 82, zdaj pa že 144 članov. V zadnjem letu so v zadrugo uspeli vključiti tudi nekatera podjetja socialističnega sektorja. Hkrati s številom članov se je lani povečal tudi promet in dosegel 295 milijonov dinarjev.

Izdelki nekaterih članov žal še niso bili taki, kot bi želeli potrošniki in drugi zadrugniki. Prizadevajo pa si kvaliteto izdelkov in zato v zadrugi tudi zavrtajo prodajo nesolodnih izdelkov. Trudijo se tudi, da bi bili izdelki članov kar najbolj izvirni. Uspehi v zadnjem letu bi bili še večji, ko bi ne bilo ovire v precejšnjem pomanjkanju materiala. Prav ob tem pomanjkanju so nekateri člani pokazali dokaj slabo zadrugo-zavest, saj so na škodo zadruge iskali le koristi zase. Surovine so zadržugniki zahtevali in dobili v zadrugi, izdelke pa potem prodajali mimo nje.

Na lanskim velosejmih je zadruga žela lepe uspehe, saj je za izdelke svojih članov dobila več nagrad. Na razstavah in velosejmih bodo sodelovali tudi letos. Za člana pa bodo organizirali kolektivne ogledne razstave in nekaterih gospodarskih objektov da bi tako člani

AVTPODJETJE SLAVNIK KOPER

razpisuje sledeča delovna mesta:

VODJO POSLOVALNICE »SLAVNIK« v Ljubljani,

POMOČNIKA VODJE POSLOVALNICE »SLAVNIK« v Ljubljani in

REFERENTA ZA TOVORNI PROMET

Plača po dogovoru. — Ponudbe pošljite tajništvo avtopodjetja »SLAVNIK« v KOPRU.

Reven študent išče sobo

oglas v časopis. Med vabljenimi oglaš, kjer je bilo govora o visokih nagradah za sobo, je bil stisnjen tudi tale skromen klic: »Reven študent išče sobo da dokonča študije. Ponudbe pod »Samski« — Besedilo je bilo vsekakor vredno vse pozornosti. Toda kdo naj danes računa na usmiljenje Samarjanca? Do naslednjega četrtka se nisem upal pogledati v oglasni oddelek. Lahko si torej mislite, kakšno je bilo potem moje presenečenje, ko prejmem v roke nekaj zaprtih pisem. Za naslovi go pričali, da se v ozadju skrivajo neznani spoli.

Roke so se mi kar tresle, ko sem trgal ovoje. Hlastal sem z očmi po črkah križem krazem, tako da nisem niti enega pisma v redu prebral. Dobrih deset minut pozneje pa sem že potrkal na najbližji naslov. V hodniku je zalajal pes. »Slabu začetek« sem si mislil. Kmalu je pes utihnil, in pokazala se je solidna gospa srednjih let. Izjeljal sem v zadržki, po kaj sem prišel, narkar me je vlijudno povabila v sobo. Bilo mi je precej nerodno, ker me je gospa neprestano ogledovala od nog do glave. Objavljam uradni komunikacije o najnižih razgovorih. Spal naj bi v njeni sobi na divanu, o stanarini pa da bomo govorili pozneje. Nič pozneje, sem vztrajal, kajti vedno imam zelo rad čiste račune. Gospa je oklevala toliko časa, dokler se ni na koncu ljubезno nasmehljala in pomenljivo izrekla tele besede: »I, fant, saj menda razumete... Nobenega moškega ni pri hiši...«

Očdel sem. Tolažil sem se, da

Slabosti premijskih pravilnikov v mariborskem okraju

Lani so izplačali na račun premij in dobička nad 144 milijonov

V mariborskem okraju ima doslej 57 podjetij izdelane pravilnike o premijah. Ti pravilniki pa so zelo različni in sestavljeni na popolnoma različnih osnovah z različnimi merili. Lansko leto pa je izplačevalo premije na osnovi teh pravilnikov le 38 podjetij, ki so izdala v ta namen 57, 120.181 din, poleg tega pa so izplačala še na račun dobička 87,037.022 din, torej skupno 144,157.203 din. Povprečno je prišlo na zaposlenega delavca in nameščenca mesečno 505 din.

Najslabše so sestavljeni premijski pravilniki v tekstilni industriji. Zato se sedaj izdelujejo nov osnutek premijskega pravilnika za vsa tekstilna podjetja v Sloveniji. V ta namen je bil dne 26. februarja v Mariboru sestane predstavnikov vseh tekstilnih podjetij.

Analiza premijskih pravilnikov kaže v glavnem naslednje slabosti, ki jih bo treba vsekakor upoštevati in popraviti pri izdelavi novih premijskih pravilnikov za leto 1956. Skoraj vsem premijskim pravilnikom se pozna, da je bilo premalo sodelovanja med kolektivom, upravo in računovodsko službo v podjetjih. Računovodstvo mora sodelovati v vseh podrobnostih, ker lahko z računskimi podatki nudi najboljšo osnovo za sestavo dobrega premijskega pravilnika. V mnogih podjetjih še vse do danes ni popolnoma razčišče-

Zadruga „Galisi“ pred novimi nalogami

kar najbolj spoznal naša gospodarska prizadevanja njihovih let.

V letošnjem letu bodo zadrugniki razmišljali tudi o pridobitvi lastnih poslovnih prostorov in se bodo najbrže lotili gradnje poslopja. Vso pomoč pri preskrbi z materialom pa bodo morali nuditi finančno šibkejšim članom in misliti zato najeti nekoliko večji obratni kredit. Prav na račun majhne pomoči tem članom, ki bi jo potrebovali najbolj, je v zadnjem času prišlo med zadrugniki do raznih kritičnih govoric. Skoda, da na zadnjem občnem zboru ni bilo o tem kaj več govora in je zbor potekel morda le preveč v znamenju zadržugne sprave.

kar najbolj spoznal naša gospodarska prizadevanja njihovih let.

V letošnjem letu bodo zadrugniki razmišljali tudi o pridobitvi lastnih poslovnih prostorov in se bodo najbrže lotili gradnje poslopja. Vso pomoč pri preskrbi z materialom pa bodo morali nuditi finančno šibkejšim članom in misliti zato najeti nekoliko večji obratni kredit. Prav na račun majhne pomoči tem članom, ki bi jo potrebovali najbolj, je v zadnjem času prišlo med zadrugniki do raznih kritičnih govoric. Skoda, da na zadnjem občnem zboru ni bilo o tem kaj več govora in je zbor potekel morda le preveč v znamenju zadržugne sprave.

AVTPODJETJE SLAVNIK KOPER

razpisuje sledeča delovna mesta:

VODJO POSLOVALNICE »SLAVNIK« v Ljubljani,

POMOČNIKA VODJE POSLOVALNICE »SLAVNIK« v Ljubljani in

REFERENTA ZA TOVORNI PROMET

Plača po dogovoru. — Ponudbe pošljite tajništvo avtopodjetja »SLAVNIK« v KOPRU.

Reven študent išče sobo

oglas v časopis. Med vabljenimi oglaš, kjer je bilo govora o visokih nagradah za sobo, je bil stisnjen tudi tale skromen klic: »Reven študent išče sobo da dokonča študije. Ponudbe pod »Samski« — Besedilo je bilo vsekakor vredno vse pozornosti. Toda kdo naj danes računa na usmiljenje Samarjanca? Do naslednjega četrtka se nisem upal pogledati v oglasni oddelek. Lahko si torej mislite, kakšno je bilo potem moje presenečenje, ko prejmem v roke nekaj zaprtih pisem. Za naslovi go pričali, da se v ozadju skrivajo neznani spoli.

Roke so se mi kar tresle, ko sem trgal ovoje. Hlastal sem z očmi po črkah križem krazem, tako da nisem niti enega pisma v redu prebral. Dobrih deset minut pozneje pa sem že potrkal na najbližji naslov. V hodniku je zalajal pes. »Slabu začetek« sem si mislil. Kmalu je pes utihnil, in pokazala se je solidna gospa srednjih let. Izjeljal sem v zadržki, po kaj sem prišel, narkar me je vlijudno povabila v sobo. Bilo mi je precej nerodno, ker me je gospa neprestano ogledovala od nog do glave. Objavljam uradni komunikacije o najnižih razgovorih. Spal naj bi v njeni sobi na divanu, o stanarini pa da bomo govorili pozneje. Nič pozneje, sem vztrajal, kajti vedno imam zelo rad čiste račune. Gospa je oklevala toliko časa, dokler se ni na koncu ljubезno nasmehljala in pomenljivo izrekla tele besede: »I, fant, saj menda razumete... Nobenega moškega ni pri hiši...«

Očdel sem. Tolažil sem se, da

no vprašanje sredstev za premije. Mnoga podjetja še vedno smatrajo, da se črpajo sredstva za premije edino le na račun znižanja lastne cene, ne pa tudi iz dela rednega dobička, ki je namenjen za plače. Dosedanja praksa narekuje, da se v pravilnikih izrecno določijo čimvečji del dobička, namenjenega za plače, namembno za premije. To je vsekakor bolj pravilno in stimulatívno, kakor pa linearna delitev dobička, kot jo predvidevajo nekatera podjetja v svojih tarifnih pravilnikih.

Velika slabost dosedanjih premijskih pravilnikov je v njihovi nejasnosti in zapletenosti. Tak pravilniki so večini delavcev nerazumljivi. Največkrat ga ni vodilni premijski upravičenci ne razumejo in ne vedo, na podlagi česa so upravičeni do premije, ob kakšnih pogojih je možno doseči premijo, v kakšni višini itd. Praksa je pokazala, da so najbolj razumljivi tisti premijski pravilniki, ki prikazujejo premijske kriterije v grafični obliki s pomočjo diagramov in podobnega. Vsekakor bo treba pri sestavi novih premijskih pravilnikov stremeti za tem, da bo tako besedni kot grafični prikaz čim bolj enostaven ter razumljiv celotnemu kolektivju.

Zadruga „Galisi“ pred novimi nalogami

kar najbolj spoznal naša gospodarska prizadevanja njihovih let.

V letošnjem letu bodo zadrugniki razmišljali tudi o pridobitvi lastnih poslovnih prostorov in se bodo najbrže lotili gradnje poslopja. Vso pomoč pri preskrbi z materialom pa bodo morali nuditi finančno šibkejšim članom in misliti zato najeti nekoliko večji obratni kredit. Prav na račun majhne pomoči tem članom, ki bi jo potrebovali najbolj, je v zadnjem času prišlo med zadrugniki do raznih kritičnih govoric. Skoda, da na zadnjem občnem zboru ni bilo o tem kaj več govora in je zbor potekel morda le preveč v znamenju zadržugne sprave.

kar najbolj spoznal naša gospodarska prizadevanja njihovih let.

V letošnjem letu bodo zadrugniki razmišljali tudi o pridobitvi lastnih poslovnih prostorov in se bodo najbrže lotili gradnje poslopja. Vso pomoč pri preskrbi z materialom pa bodo morali nuditi finančno šibkejšim članom in misliti zato najeti nekoliko večji obratni kredit. Prav na račun majhne pomoči tem članom, ki bi jo potrebovali najbolj, je v zadnjem času prišlo med zadrugniki do raznih kritičnih govoric. Skoda, da na zadnjem občnem zboru ni bilo o tem kaj več govora in je zbor potekel morda le preveč v znamenju zadržugne sprave.

AVTPODJETJE SLAVNIK KOPER

razpisuje sledeča delovna mesta:

VODJO POSLOVALNICE »SLAVNIK« v Ljubljani,

POMOČNIKA VODJE POSLOVALNICE »SLAVNIK« v Ljubljani in

REFERENTA ZA TOVORNI PROMET

Plača po dogovoru. — Ponudbe pošljite tajništvo avtopodjetja »SLAVNIK« v KOPRU.

Reven študent išče sobo

oglas v časopis. Med vabljenimi oglaš, kjer je bilo govora o visokih nagradah za sobo, je bil stisnjen tudi tale skromen klic: »Reven študent išče sobo da dokonča študije. Ponudbe pod »Samski« — Besedilo je bilo vsekakor vredno vse pozornosti. Toda kdo naj danes računa na usmiljenje Samarjanca? Do naslednjega četrtka se nisem upal pogledati v oglasni oddelek. Lahko si torej mislite, kakšno je bilo potem moje presenečenje, ko prejmem v roke nekaj zaprtih pisem. Za naslovi go pričali, da se v ozadju skrivajo neznani spoli.

Roke so se mi kar tresle, ko sem trgal ovoje. Hlastal sem z očmi po črkah križem krazem, tako da nisem niti enega pisma v redu prebral. Dobrih deset minut pozneje pa sem že potrkal na najbližji naslov. V hodniku je zalajal pes. »Slabu začetek« sem si mislil. Kmalu je pes utihnil, in pokazala se je solidna gospa srednjih let. Izjeljal sem v zadržki, po kaj sem prišel, narkar me je vlijudno povabila v sobo. Bilo mi je precej nerodno, ker me je gospa neprestano ogledovala od nog do glave. Objavljam uradni komunikacije o najnižih razgovorih. Spal naj bi v njeni sobi na divanu, o stanarini pa da bomo govorili pozneje. Nič pozneje, sem vztrajal, kajti vedno imam zelo rad čiste račune. Gospa je oklevala toliko časa, dokler se ni na koncu ljubезno nasmehljala in pomenljivo izrekla tele besede: »I, fant, saj menda razumete... Nobenega moškega ni pri hiši...«

Očdel sem. Tolažil sem se, da

Direktor podjetja »Slovenija avto« je včeraj izročil slavo diplomu inženjerju mestne kanalizacije Markovcu Dragu, ki je s domačim tovarnim avtomobilom »Pionir«, izdelan v avtomobilov v Mariboru, prevozil 125.000 kilometrov brez večje okvare. Naša mlada avtomobilska industrija je s tem dobila ponovno priznanje kvalitete svojih izdelkov, velika zaslug za zdržljivost njenih vozil pa je vsekakor tudi vestnost vozačev. Vlastja

Načrti SKZ

Slovenski knjižni zavod bo v prihodnjih dneh izpolnil obljubo, ki jih je v začetku lanskega leta dal svojim števlinim bralcem: samo še dve knjigi in lanskoletni knjižni program SKZ bo izpolnjen. Zamude so krive teh dveh ovir, ki so v minulosti zimi vsepovsod nagajale. Ko bosta na knjižni trg prišli, se dve knjigi, ki ju bralci že težko pridokajajo (Theodore Dreiser: Sestra Carrie in Axel Munthe: San Michele), bo založba začela uredničariti svoj letošnji plan, skrbno pripravljeno knjižni program.

Letošnji knjižni program Slovenskega knjižnega zavoda je pester in izbran. Odkljuje se po marsikateri novosti, po posegu po novih avtorjih in področjih, ki jih doslej nismo poznali. Tako na primer bo izšel letos kitajski roman iz 18. stoletja in že dolgo pogrešano poljudnoznanstveno delo iz zgodovine likovne umetnosti. V programu SKZ je vključeno tudi precej slovenskih, prozanih in pesniških novitev in prevod iz sodobne srbske književnosti.

Večino knjig svojega letošnjega programa je vodstvo SKZ razporedilo v svoje stalne knjižne zbirke: Svetovni roman, Sodobni roman Bios, Nova ljudska knjižnica in Feniks.

V zbirki svetovni roman bodo izšla tri dela. Najpomembnejši bo vsakokrat Zolajev roman iz cikla Rouzon — Macquart Beznica v prevodu Iva Škušca. Z njim bo založba ustregla vedno večjemu zanimanju slovenskih bralcev za Zolajeva dela. Tudi druga dva avtorja v tej zbirki sta priznani literarni imeni: prvi je tudi pri nas popularni John Galsworthy s romanom Onkraj sreče in ljubezni (prevedel ga bo Herbert Grün) drugi pa je eden najvidnejših sodobnih ruskih pisateljev Leonid Leonov. Njegov obširen roman Ruski gozd, ki ga kritiki ocenjujejo za njegovo najbolje delo, bo prevedel Severin Zali. Četrti avtor v tej zbirki bo za nas nov: prevod Cao Xie kihnovega romana Sen rdeče sohe nas bo seznanil z romantično kotajsko književnostjo, iz nemščine ga je prevedel Silvester Škerl.

Tudi v knjižni zbirki Sodobni roman bodo v letošnjem letu izšli štiri knjige. Najprej moramo omeniti domačo novitro, roman Miska Kranica Zemlja se z nami premetava. Pisatelj je posegel po prvici zani ponovno v svoje Prekurmurje, na vas in osvetlil razmere na vasi v časih minulih letih. Naslednji roman v tej zbirki bo prevod Viharne pomladi Mihaila Laikina. SKZ je drugo založniško podjetje, ki nam bo predstavilo finski književnost: v prevodu Marjana Kozina bo izšel roman Trudno življenje finskega Nobellovega nagajenca Siljamäki. Roman je realistično psihološki opis finskega življenja s močnim socialnim ozadjem. Četrti roman te zbirke bo Minerva, ki ga je napisal avtor Sivarica in ljubimec D. M. Lawrence.

Posebno zanimiv in lep program obeta SKZ v svoji zbirki Bios, v kateri posega na področje biografije, biografskih romanov in poljudnoznanstvenih del. Pri tem izboru pa ima prav tako veliko vlogo tudi literarna kvaliteta zbiranih del. Ob sremenju izpričuje tudi letošnji program zbirke Bios. V njej bodo izšli najprej Spomini velikega ruskega režiserja in igralca Stanislavskega. Spomini razkrivajo nad vse zanimiv košek ruske gledališke, literarne in kulturne zgodovine: rasi in razcvet moskovskega Hudoženstva teatra. Prevedel jih bo Janko Moder. Spomnimo se sledilo Morusovo delo Zivali od davnine do naših dni. Delo ni navaden zoološki učbenik. Nad to ga dvigata že pisateljev stil. Je

popolnjuje SKZ s posebno zbirko, Feniksom, v kateri sodejujejo mlajši avtorji. V njej je doslej izšlo že pet domačih del, večinoma pesniških (Pesmi štirih, pesniške zbirke P. Levca, J. Šmida, I. Minnarija in proza B. Zupančiča). Letos namerava SKZ pomnožiti to zbirko s petimi novimi deli, s pesmimi Marjčke Znidaršičeve, Ade Škerlove, Toneta Pavčiča ter s prozo Vladimirja Kavčiča in Roka Ariha. Domačih novitev bo pr. Slovenskem knjižnem zavodu torej precej, saj moramo upoštevati tudi pesniško zbirko Ceneta Vipotnika Drevo na samem.

Nova knjižna zbirka SKZ bodo Naše brazde. Z njo žel. SKZ ohraniti in oživiti nekatera stasarska dela iz domače literature (predvsem iz dobe med obema vojnama), ki so že zdavnaj razprodana in na pol pozabljena, pa tudi tista, ki so bila natisnjena le v revijah, a bi zaslužila tudi samostojno knjižno izdajo. Načrtov za to zbirko je veliko. Najnavedem samo prva dva: Magajnovo Goraje mesto z ilustracijami Mihe Maleša in Gadje gnezdo ter Zapiske Tine Gramontove Vladimirja Levstiča.

Drugi načrti? Tudi teh je veliko. Vodstvo založbe že misli na leto 1937 in druga leta, ki bodo sledila. Misli pa tudi na kupce bibliofilske izdaj, katerim je lani ustrezilo z Balzacovimi Okroglimi povestmi. Zanje pripravila vrsto podobno opremljenih del. Prvo med njimi bodo Hoffmannove pripovedke v prevodu H. Gruna z ilustracijami V. Lakoviča. Sledili jim bodo Cervantes (Don Kihot), Maupassant (Izbor novel), Dickens (Pickwickovci), Tisoč in ena noč in nekoč seveda tudi Boccaccio. Toda to so že načrti za prihodnja leta.

Ivan Meštrovič: Pasha

Gledališko pismo z Dunaja

Letošnja dunajska gledališka sezona se je pričela s svečanima otvoritvama razkošno obnovljenih hiš Državne opere in Burgtheatra, ki sta prabrali na Dunaj finančne, politične in kulturne imenitnike z vseh koncev sveta. V onih slavnostnih dneh je govoril dunajski tisk celo o renesansi dunajskega gledališkega življenja, o Dunaju kot zgodnjem središču nemške gledališke umetnosti, kakor je Salzburg središče nemške glablene umetnosti. Danes, po petih mesecih se je že močno odušila umetna pozlata s te namišljene gledališke renesanse in letošnja sezona je zelo povprečna tako po igralških in režijskih storitvah kot po svojem repertoarju.

V mesecih februarju, marcu je repertoar dunajskega gledališča že precej prebran in odigran. V Burgtheatru Grillparzerjev »Otokar« že »davnaj ni več na sporedu, enako ne Schillerjev »Don Carlos«, tudi Montherlindova janzenskična tragedija je skoraj izginila z repertoarja, dovolj pogosto pa se je dajal Raimundov »Zapravljevec« v razkošni opremi, Priestlejeva komedija »Odstranite norca« in sredi februarja je bila krstna predstava Zuckmayerjeve »Mrzle luč« (Das kalte Licht). V Akademietheateru so že odigrali Hildesheimerjeva »Zmajeva vrata« in Gozijevega »Turandota«, ponavljali pa so se Giraudouxovega »Amphitrona 38« in umetniško zelo problematično »Spansko komedijo« Aleksandra Lernet-Holenie, zlasti pa večer za večerom Steinbrecher-Welgelo »Mamseli Nitoche«. V Josefstadttheatru žal ni več Ibsenovih »Strahov« s Heleno Thimig niti Sartrove predelave Dumasovega »Keana«, Williamsa »Bus stop«, Andersonove drame »Čaj in simpatija«, igrali pa so večer za večerom Dunajčanom zelo priljubljeno komedijo Marcela Pagnola »Vodnjakarjevo hčer« v domači priredbi Hansa Jara. Kammertheater so odvijali na tekočem traku Beckelli - Stellova »Neopričteno uro«, Scala večer za večerom Molnarjevega »Liloma«. Volkstheater je igral v teh zimskih mesecih Šavouega »Cloteka in nadčloveka«, Richarda Naska komedijo »Rainmaker« (Clovek, ki dela dež), Tennessee Williamsa »Camino Real«, ameriško komedijo Arthurja Laurentsa »La bella Venecia« (The Time of the Cocoon) in v začetku marca Čehova »Tri sestre«. Gledališče Courage je igralo večer za večerom Sternheimovo grotesko »Rakete« in nato dva Francozova, Jeana Geneta »Služkinje« (Les bonnes) in Georgesa Arnaudova »Sladka priznanja« (Les aveux les plus doux), gledališče Parkring večer za večerom Langerjevo »Periferijo« in gledališče Kleines Künstlerhaus Wilderjeve »Triminutne igre«.

Za ta bežni pregled da podobno letošnje gledališke sezoni z vsemi njenimi značilnostmi: precej nemške klasične, visoke in ljudske, malo živih nemških dramatikov, nič avantgarde, precej prirediteljstarih tujih avtorjev, malo Francozov, mnogo Amerikanov, skratka eklektičen, pretežno konzervativen repertoar, ki ga določa okus današnjega dunajskega pridobitnega in intelektualnega meščanstva.

Veliko pričakovanje je zbudil novi Zuckmayer v Burgtheatru, uprizorjen z najboljšimi igralci in naravnost, čudovito odsko tehniko, te obdvojeviše hiše. Delo pa je splošno razočaralo. V »Mrzli luči« se je Zuckmayer iznevil svojih karikaturnih umetnosti, s katero je nekdanji dramatik in umetniški punter in zanesenjak znal očuvati politične teme v vrsti odličnih dram, kakor so Schinderhans, Hauptmann von Köpenick, Teufelsgeneral, Gesang am Feuerofen in druge, ter prešel na krhka tla tezne, rezonerske drame. Teza, o kateri rezensirja Zuckmayer v tem svojem delu, je atomska bomba oziroma človeška morala v današnjem atomskem veku. Naslov drame »Mrzla luč« je pojem iz jedrske fizike, svetlobni pojav, pri katerem ni ne omejenost v gorenja, in ta mrzla svetloba ali ta mrzla luč je hkrati simbol junaka te atomske drame, žal pa tudi kakovostni simbol Zuckmayerjevega novega dela, je umetna svetloba, ki blešči in slepi gledalca, ne da bi ga ogrela in ugalala.

Po svoji fabuli je ta drama vohunska zgodba, ki navezuje na znano afero fizika Fuchsa, ki je med vojno izdal izsledke angloameriškega inštituta za jedrno fiziko sovjetski vohunski službi. Vlogo Fuchsa ima pri Zuckmayerju Wolters, mladi nemški inženir, ki je pred Hitlerjem pribežal v Anglijo in dobil tu svojo drugo, izborna domovino in hkrati delo in položaj v angleškem atomskem inštitutu. In prav v tem inštitutu se v mladem Woltersu izvrši prvi notranji preobrat. Nestrpnost, nepomirljivo stališče njegovoga šefa Kettericka, ki predstavlja netrpno imperializem zapadnih sil in imperialno voljo zbiti v tla ne samo Hitlerjevske Nemčije, marveč Nemčijo sploh in sleherni silo, ki bi skušala kljubovati zapadnemu imperializmu, odtuji mladega Nemca njegovi izborni domovini in zapadu in ga napravi za »državljan človeštva in simpatizirajoč Hitlerja napadene Sovjetske zveze, ki ima na svoji zastavi načelo bratskega človeštva. Wolters se poveže z vzhodno vohunsko službo, izdaja izsledke inštituta, na katerem dela, ne sicer za denar, ki ga zavrača, marveč iz ideološkega prepričanja. Vojna v Evropi je že pri kraju in atomski napad na Hirošimo je zaključil tudi vojno na Daljnem vzhodu, ob rastočem povojnem trenju med zapadnimi in vzhodnimi silami pa pride na dan, da izdeluje tudi SZ atomske bombe in da je bistvene podatke zanje dobila od Nemca Woltersa. Ta je medtem preživel svoj drugi notranji preobrat, prizna svoj izdajstvo in se prostovoljno izroči angleškemu sodišču.

V svojem delu rešuje Zuckmayer sledeče moralno vprašanje: Ali ima Wolters pravico izdajati svoje, čeprav izborna domovino, ki ji ima zahaliti svoj položaj, znanstveni napredek in celo svoje življenje, samo zato, ker se mu zdi, da je glede človečnosti drugod bolje poskrbljeno. Wolters niha pravzaprav med ožjim, nacionalnim državljanstvom in med širšim, človečanskim državljanstvom, pričemer ima smola, da nosi človečnost, v katero veruje, konkretno podobo stalinske človečnosti, kar daje njegovemu hotenju in ravnanju značaj pubertetne romantike. Woltersovo romantično zdravilo Zuckmayer na usta dvoh večer v igri, starega atomskega raziskovalca žida Löwenschilda in ob razpletku na usta uradnega angleške obveščevalne službe. Teza Zuckmayera - Löwenschilda je tale: Dokler bo izum atomske bombe v rokah ene same sile, je ta ne bo (?) razbujala v škodo človeštva, kakor hitro pa bo z njo razpolagala še neka druga, ideološko nasprotna sila, se bo sprožila bližna tekma v izdelovanju tega orožja, ki se bo končala s splošno katastrofo človeštva. Avtorjevo modrovanje presine in iztrezne mladega Woltersa, tako da pretrga zvezo z vzhodno vohunsko službo in postane lojalno znanstveni delavec in državljani svoje izborne domovine, Woltersovo popolno skrušenje in njegovo odsko očičenje pa doseže ob koncu uradnika angleške obveščevalne službe, ki s svojo psihološko bistrovostjo in človeško okretnostjo zelo spominja na preiskovalnega sodnika v Zločinu in kazni. Avtorjeva teza v tej osebi je: Če je nekdo v svojem srcu pri prav nasprotnih idealih, kot so oni, ki jih izpoveduje njegova domovina, je stvar njegove možate vesti, da se nemudoma odpravi v deželo svojih moralnih idealov in ji služi po vseh svojih močeh. Poslušni Wolters se da od avtorja prepričati in se izroči angleškemu sodišču. Gledalec, ki je manj poslušen, pa prične vendarle razmišljati o absurdnih posledicah take morale v praksi.

Zuckmayerjeva drama se je porodila iz »krize zaupanja«, ki obhaja dandanes zapadni svet, iz krize zaupanja v lastne ljudi in v tej krizi se čuti Zuckmayer vernika svoje zapadne religije, kar je sicer njegova osebna stvar, vendar ne najboljšje jamstvo za umetniško pravično reševanje današnje duhovne in duševne krize človeštva.

JUGOSLOVANSKI PESNIKI V ITALIJANSČINI

V redakciji pesnice Edvige Pese Gorini izhaja v Rimu že tretje leto revija »Il giornale del poeta«. 15. februarja je revija natisnila nekaj prevodov jugoslovanske lirike, v katerih so zastopani Miroslav Krleža, Jure Kačič, Dušan Matić, Milan Dedinač in Anton Branko Simić. Pesmi je prevedel tajnik redakcije revije Sandro Paparati in dodal prevodom kratke informativne besedke o avtorjih. Kaže pa, da je prevajal iz francosčine, ker so vsa imena jugoslovanskih pesnikov transkribirana na francoski način (na pr. Krleža, Chmitchi, Z. P.

ZANIMIVE SKLADBE NA KOMORNEM VEČERU

Albert Dermell, Uroš Prevoršek in Marjan Lipovšek so nam predstavili najprej predhodnika Tertinja — kompozicija in frazematika — virtuozna, s tematsko izvirna z eno od njegovih šestih sonat a tre. Odušena zvočna harmonija med obema violinistoma je iz te vedre, miline polne skladbe, kjer se menjujejo imitacije in dvoglasja, napravlja zaokroženo postvaritev ob diskretnem kontinuu Marjana Lipovška.

Ritmično zanimiva harmoničko jasna in kontrapunktično solidna Skerjančev »Trio«, ki so ga izvedli Albert Dermell, Srečko Zalkar in Bilda Lobetovca, je ena od redkih sodobnih skladb za ta obseg, ki so ga stari komponisti radi uporabljali. Zanimiv je posebno drugi stavek s svojim ostinatom, disonanca v začetku zadnjega stavka, ki ima izvirno, močnih besed, resnična moč, vendar je izstopila občutna diferena med vibratom Dermelja in ostalih dveh solistov, ki bi jo bilo treba izgladiti, če bi naj nastal iz teh solističnih stavek.

Dvojakov »Tercet za dve violini in violo« je s svojimi na pesemsko tematično, valčkom in malo wagnerijsko nastulnim zadnjim zdravju pred je glasovnih priključitvami, fantastično urova prvega stavka simfonije, izpella zadnjega stavka in predvsem široko zasnovano njegove simfonije tematike, njegovih grandiozno zgrajenih kulturnih napis, so se pri v nizki violi izpella prvega stavka njegove devotno pogrez-

izvedba tega široko zasnovane dela je bila na izredni umetniški višini. Lovčična, muzikalno prirodna gradnja, jasna, s temperamentom doživljena tematika, dinamična skladnost in virtuoznost vseh izvajalcev pri zahtevnih delih, katerim je posebno v sedmih skem partitu ogromno — to so bila odlike te lepe izvedbe.

Dr. Danilo Svava.

TRETJI ALMANAH ZVEZE KNJIŽEVNIKOV JUGOSLAVIJE

Oba dosedanja Almanaha Zveze književnikov Jugoslavije sta bila od kritike sprejeta z več ali manj utemeljenimi pripombami. O najnovejšem, ki je izšel že pred tedni, v javnosti pravzaprav skoraj ni bilo besede. Na drugi strani pa je takle obliki almanah postal že skoraj najnost. In prav je tako. Konec koncev je v njem le toliko zanimivega, tehtnega branja, navezavane pomeni le panoramo vidnejših literarnih dosežkov do sedanjega leta, v konkretnem primeru leta 1954, v naših književnostih, preden povem kaj več o najnovejšem, moram omeniti, da sta ga izdal beograjski založbi

»Prosveta« in »Nolit« v že stardani veliki obliki na čez 400 straneh, in se to, da je zelo drag, saj stane 1300 din. Opremlil in ilustriral ga je beograjski slikar Stojan Čelič.

Dva strani obsegaško uvodno besedo je podpisal Boško Novaković iz Sarajeva kot član zvezne komisije, ki je dokončno odločala, kaj bo natisnjeno v almanahu. Gradivo zanj pa so pred tem zbrala Društva književnikov v republikah. Prispevki so tudi v almanahu razvrščeni po abecedni vrsti avtorjev. Kriterij zvezne komisije je bil sorazmerno strog, kar je popolnoma prav.

Dejal bi, da so takile almanahi posebej privlačni za širši krog naših bralcev, ki sicer niso tako priljubljeni, zasledovati našega literarnega stvarjanja sploh, kakor prispevki izhajajo po raznozemih književnih revijah, listih in posamičnih knjigah. Posebej primerni pa so za darila srednješolski mladini.

Zanimalo me je, kje vse so prvi objavljene prispevki, ki jih vsebuje almanah. Ugotovil sem, da je največ stvari izšlo v književnih revijah, malo manj v časopisu, sorazmerno malo pa v knjigah. To na eni strani dokazuje, da jugoslovanski književniki večinoma svojih tekstov prvič tiskajo v književni reviji, zelo poredkoma takoj v knjigi, na drugi strani pa lahko zabeležim razveseljivo poljavo, da je veliko stvari izšlo prvič v dnevnem časopisu, se pravi v množičnih izdajah. Vendar moram priznati, da sta izredno starih jugoslovanskih listov prisnala te literarne prispevke zvečine le dva beograjska dnevnika, »Politika« in »Borba«, medtem ko nisem našel niti enega hrvaškega, slovenskega ali makedonskega, vsekakor dejstvo, ki bi bilo vredno razmišljati ob njem.

V knjigi je zastopanih 93 imen, 44 pesnikov, 27 prozavilov, 15 esajstično-kritičnih, dva potpisna in dva memoarska prispevka. Med temi zdajmi je več zelo zanimivih, pa jih bom omenil. Milan Bogdanović piše o beograjski uprizoritvi Cankarjevih »Hlapcev«. Mladen Leskovac o delu Veljko Petroviča, Dušan Matić o beograjskem romanu, Dimitar Mitrev o bolgarskem pesniku Vapcarovu, tizo Ramić o novelisti zbirki »Canih silarica«, Stanislav Simić o poeziji Tina Ujeviča, Risto Tošović o doživljajih ob Nenadovičevih »Memorih«, Tin Ujević o Rim-saudu in Stanislav Vinaver o tasku Petroviču.

Zdaj pa še o sedeso o slovenskih prispevkih v almanahu. Pesni so prav kakor makedonske, tiskane v slovenskem izvirniku, proza pa je prevedena. Vseh zastopanih avtorjev je trinajst. Izmed pesnikov so tu: Peter Levca (Balada), Ivan Vlnatny (Navečer), Lili Novy (V tino), Vida Taufer (Plesalka), Jože Udovič (Nokturno) in Anton Vodnik (Mrtvi pesnik). Prozo zastopajo Andrej Hleng (Grob), Ivan Potrč (odloček iz romana »Na kmetih«) in Beno Zupančič (Ples). Kritično-esajstične prispevke imajo v almanahu Filip Kalan (osebno in čas), Janko Kosa (Metamorfoza) in Josip Vidmar (odloček iz romana o Francetu Prešernu). Pristudije o Francetu Prešernu, prav v tem esajstično-kritičnem letu almanaha zelo tehtno zastopani.

Novi program TNP

Znano pariško gledališče Theatre Nationale Populaire je te dni zaključilo svojo sezono v Parizu ter se bo konec meseca podalo na tritedensko turnejo v London. Letos bo ansambel gosoval tudi v Švic, Holandiji in Skandinaviji. Gledališče bo razen tega sodelovalo na festivalih v Bordeauxu in Ajyionu. Za našo gledališko slavnost bo v ansambel nastopil z dvema novima komadoma. Predvsem gre za nov, še ne igran komad Čehova »Noprec Platonov«, ki ga je priredil

Paul Quentin in v katerem bodo igrali med drugim znani prvaki gledališča Maria Cesaris, Monique Chaumette, Daniel Sorano, Georges Wilson in sam je an Vilar. Deseti avignonski festival bo videl odličnega karakernega komika Daniela Sorana, ki smo ga občudovali tudi v času nastopanja TNP v Ljubljani v vlog. suza Sganarella v Molicerovem Don Juanu. V Parizu pa bo gledališče TNP začelo ponovno sezono s Corneliovo dramo Nicomede z Gerardom Philipom v glavni vlogi.

Slovenski praznik na Madžarskem

SLAVNOSTI V ČAST DR. AVGUSTU PAVLU

V soboto, 10. in nedeljo 11. marca je vsa madžarska javnost pomorno sledila prireditvam v počestitev slovenskega rojaka DR. AVGUSTA PAVLA, ki je umrl pred desetimi leti v Szombathelyu. Ze v januarju t. l. so po svetu njegovo delu in spominu štiri zaporedne večere s predavanji strokovnjakov, sedaj pa so v znamenju zbiljevanja med obema državama posebej poudarili Pavlov pomen za medsebojno spoznavanje Slovencev in Madžarov. Zato so bile slavnosti goda pokroviteljstvo Zupaniškega sveta in v navzočnosti izred. poslanca in pooblaščenega ministra FLRJ Dalborja Soldatija: iz Slovenije pa so povabili Pavlova, vzgoda dolgoletnega sodelavca in prijatelja dr. Vilka Novaka, da je sodeloval na proslavah in največji stiče z madžarskimi znanstveniki in književniki.

Po prihodu v Zupanijsko središče SZOMBATHELY je v soboto opoldne Zupanijski svet priredil sprejem jugoslovanskim gostom in zastopnikom ministrstev v Budimpešti, na katerem je naš poslanik naglasil pomen prireditve za zbiljevanje med sosedji. Popoldne so se zastopniki oglasili, gostje in množica domaćinov zbrali pred Pavlovim domom, kjer je prof. dr. Henrik Fodor govoril o P. M. AVGUSTA PAVLA za madžarsko in slovensko znanost. V. Novak je slemobilno spregovoril v Pavlov materinski jezik in izjavil za sporočilo slovenskega

ljudstva, nakaš so odkrili spominsko ploščo, pod katero je položil venec tudi naš poslanik.

Zvečer istega dne je docent dr. Novak v madžarskimi predaval o madžarsko-slovenskih kulturnih stikih, poudarjaljoč posebno delo Avgusta Pavla. Na svečani večerji, ki jo je nato priredil Zupanijski svet v čast gostom, sta govorila o potrebi prijateljstva med kosodimni državama italij. Madž. stranke delovnih ljudi Török in minister Soldatij.

Naslednji dan, 11. marca, ob 10. uri so se gostje skozi slovenske vasi v monostirskem okraju pripeljali v GLOJNJI SENIK, jugoslovanski meji najbližje in v Porubju največje slovensko vas. Po povabljenju v slovenski dom, ki je imel tudi slovenski napis, so se podali v šolo in kulturni dom, kjer se je pričela kulturna prireditev »Slovenski dan«. Po govoru okrajnega zastopnika, ki je izjavil, da se bo ta kulturni dom odselej imenoval po DR. AVGUSTU PAVLU in znak prijateljstva in sodelovanja med Slovinci in Madžari, je o pomenu in delu našega rojaka v slovenski dom vodil dr. Vilko Novak, docent ljubljanske univerze. Množice v dvorani, ki je bila velika premajhna, in več stoglavna množica na dvorcu je napeto poslušala slovensko besedo, saj so mnogi domačini prišli na to slavnost domov iz Budimpešte in drugih krajev. Govornik je s poljudno besedo

prizkaza A. Pavlovo raziskavanje ljudskega jezika in ljudske kulture, posebno v slovenskem Porubju. Poudarjal je njegovo ljubezen do materinsčine, do lepote, njegovo pesniško delo in zlasti njegovo prevajanje Cankarja, Levstika, Prešernovega Vornaca, Zupaničiča in drugih ter srbsko-hrvaških ljudskih pesmi v madžarskino. Tragično nerazvito in nedokončano je ostalo zaradi težkih razmer delo dr. Avg. Pavla, ki so ga že v 27. letu izvolili za rednega profesorja univerze v Budimpešti, pa tega mesta in z njim družbene možnosti dela nikoli ni dosegel. Ploč n. v. zveza 40-letnega zbiranja so mnogi rokopi si o prekursumem narečju (okoli 1500 strani), o Kralju Matjažu pri Slovencih, prevodi slovenskih in srbsko-hrvaških pesni št. z jeziko-slovnimi in etnografskimi študijami se je trajno zapisal v slovensko in madžarsko znanost, čeprav ni nikoli našel razumevanja niti v domovini, kamor je hrepenel kot otrok, niti na Madžarskem. Razklanost tega nežnega srca in jasnega uma je izrazila svojo bolečino v moški pesmi, ki je pogumen klic njegovega človečanstva.

Popoldne istega dne so kulturne skupine manjšin v okraju, med njimi tudi slovenske, nastopile s pesmi, pesmimi in godbo.

V kraju, kjer je od 1829-1867 deloval poleg obh. Kizmičev najpomembnejši prekursumski pisatelj sloveč. kosec, borbeni slovenec in učitelj svojega ljudstva, avtor gosle anonimnih Starin železnih in zalajskih Slovencev — in v znamenju vzornega dela ter idej pokojnega Avgusta Pavla se je slovensko pričelo novo razdobje v odnosih in stikih med slovenskim in madžarskim narodom. Upamo, da se je pričelo novo razdobje svobodnega raznaha slovenske besede, knjige in kulture na vseh področjih in Slovenskem Porubju Slovensko ime in pripadnost porabskih Slovencev slovenskemu narodu ne bosta več vzrok preganjanja marveč priznana značilna svobodnega uveljavljanja v šoli in v vsem javnem življenju. Pričakujemo, da bodo popravljene vse krivice Slovencev na Madžarskem in da bodo kot dejansko enakopravni državljani uživali vse svobosčine, ki jim gredo.

Ne le v zvezi z opisanimi slavnostmi, tudi sicer je madžarski tisk v teh dneh pokazal izredno razbmanje za Slovence, za njihove stike z Madžari in za njihovo kulturo. Dolgi članki so v vseh dnevnikih listih in revijah poudarjali pomen medsebojnega spoznavanja zbiljevanja in sodelovanja politični in drugi činitelji so poudarjali svojo pripravljenost, da bodo storili vse potrebno, da bodo ustvarjene osnove za to zbiljevanje in prijateljsko sožitje tako s praviciami porabskih Slovencev, kakor tudi s poglubitvijo kulturnih in političnih stikov med obema državama.

Govornik je s poljudno besedo prikazal A. Pavlovo raziskavanje ljudskega jezika in ljudske kulture, posebno v slovenskem Porubju. Poudarjal je njegovo ljubezen do materinsčine, do lepote, njegovo pesniško delo in zlasti njegovo prevajanje Cankarja, Levstika, Prešernovega Vornaca, Zupaničiča in drugih ter srbsko-hrvaških ljudskih pesmi v madžarskino. Tragično nerazvito in nedokončano je ostalo zaradi težkih razmer delo dr. Avg. Pavla, ki so ga že v 27. letu izvolili za rednega profesorja univerze v Budimpešti, pa tega mesta in z njim družbene možnosti dela nikoli ni dosegel. Ploč n. v. zveza 40-letnega zbiranja so mnogi rokopi si o prekursumem narečju (okoli 1500 strani), o Kralju Matjažu pri Slovencih, prevodi slovenskih in srbsko-hrvaških pesni št. z jeziko-slovnimi in etnografskimi študijami se je trajno zapisal v slovensko in madžarsko znanost, čeprav ni nikoli našel razumevanja niti v domovini, kamor je hrepenel kot otrok, niti na Madžarskem. Razklanost tega nežnega srca in jasnega uma je izrazila svojo bolečino v moški pesmi, ki je pogumen klic njegovega človečanstva.

Popoldne istega dne so kulturne skupine manjšin v okraju, med njimi tudi slovenske, nastopile s pesmi, pesmimi in godbo.

V kraju, kjer je od 1829-1867 deloval poleg obh. Kizmičev najpomembnejši prekursumski pisatelj sloveč. kosec, borbeni slovenec in učitelj svojega ljudstva, avtor gosle anonimnih Starin železnih in zalajskih Slovencev — in v znamenju vzornega dela ter idej pokojnega Avgusta Pavla se je slovensko pričelo novo razdobje v odnosih in stikih med slovenskim in madžarskim narodom. Upamo, da se je pričelo novo razdobje svobodnega raznaha slovenske besede, knjige in kulture na vseh področjih in Slovenskem Porubju Slovensko ime in pripadnost porabskih Slovencev slovenskemu narodu ne bosta več vzrok preganjanja marveč priznana značilna svobodnega uveljavljanja v šoli in v vsem javnem življenju. Pričakujemo, da bodo popravljene vse krivice Slovencev na Madžarskem in da bodo kot dejansko enakopravni državljani uživali vse svobosčine, ki jim gredo.

NAJDIHOJCA

Po Grimmu — B. Žufek:

in 7 KOZIC

Kozja mati z doma je hotela. Sedem majhnih kozic je imela. »Kozice,« je rekla, »zdaj pazite: hišnih vrat nikomur ne odprite! Ko bi volka v hišico spustile, bi zaman po kotih se poskrile. Volk reneči hitro vse zvohlja, tace črne ima, kar se da!« Ko tako je hčerke poučila, v mesto stara koza je krenila.

Dobro, da ti nismo kar verjele! Sel je k peku volk. »Ne premissluj,« mu je rekel: »moke sem nasuj!« Stegnil predenj je široke šake, pek pobeli jih do zadnje diake. Urno h kozji hišici priteče, ko potrka, volk prijazno reče: »Dajte, dajte, kozice, odprite! Mamice se vendar ne bojite. V mestu sem bila in sem kupila

res, da bi kar počilo srce! Nista vedeli, kaj zdaj početi. Gresta venkaj in tesno objeta najdeta volka, mrcino spečo, ki imel je trebuh kakor vrččo, toda v njem se žive so skakljale kozice, otepale, suvale...

Modro, stara koza je uganila, ročno je kozici naročila:

Volk zares kar kmalu pritihi in z debelim glasom zarenči: »Dajte, dajte, kozice, odprite. Mamice se vendar ne bojite! V mestu sem bila in sem kupila vsaki nekaj. Hočete darila?« Rekle so kozice: »Ne drži! Mamica že lepše govori. Tebe pa reneči glas izdaja, saj je volk tako nemarno lajal!«

vsaki nekaj, hočete darila? »Tace nam pokazi,« so velele. Res, to pot bile so tace bele.

»Pojdi v hišo in prinesi niti, škarjice in iglo, toda hiti! Tvoje male sestrice živijo, teči, da se mi ne zadušijo!« Mala kmalu priskaklja in stara volku trebuh s škarjami razpara. Sest kozic na svetlo je skočilo! Mati da jim novo naročilo: in so skale z brega nanosite, z njimi volku trebuh napolnile. Ko so potlej trebuh mu zasile, v hišici za okni so se skrile. Volk je smrčal kar naprej, še malo se mu ni kaj takega sanjalo!

Brž v Macuno grdi volk jo ucvrč, kupi krede in se je našre. Zdal je volku glas še bolj tenak. H kozicam posepehl je korak. »Dajte,« prigovarja, »le odprite. Mamice se vendar ne bojite. V mestu sem bila in sem kupila vsaki nekaj. Hočete darila?« Ker je bil prevelik in predoig, segal s tace je do okna volk. Kozice so tace opazile, ga spoznale in mu odvrmile: »Le obrni, boter, se nazaj, noge so ti črne bolj od snaj! Naša mamica ima pa bele.

In odpro kozice. Ze med vratl jame hudi volk grdo rentati. Kozice so naglo pobegnile in so vse po hiši prevrmile. Prva kar pod mizo se je skrila, tretja v krušno peč se je pognala, v kuhinjo četrtja je zbežala, peta je planila v skrinjo stare, šestja se zaprla je v omaro, tuči sedma se je potajila, gar za stensko uro se je skrila. — Sest jih našel je in vse požrl, sedmo kozico je volk — prezrl. Bil je sit. Zato se je odpravil, zunaj v seneci je zaspal na travi.

Končno pa se zaspané predraml. Vstane ježen. S šibkimi nogami komaj do vodnjaka prikrevelja. Čudno mu v trebuhu klokota! Sklone se, v očeh se mu stemni, prevl se v vodo, se utopi! Kozice pa ven so prhitile in za parkelje so se prijele. Kar zarajale so krog vodnjaka: »Pa je vendar mrtva volja spaka!«

Narisal Peter Adamič

REŠITEV KRIZANKE

»ANTILOPA«
VODORAVNO: 2. To, 5. AB, 8. vnuhi, 11. ura, 12. antilopa, 14. nasipi.
NAVPIČNO: 1. Stara, 3. oba, 4. dva, 7. NNN, 8. uta, 9. kila, 10. ih, 11. upi, 12. op.

»NAGRADE«
Med reševalci sta bila za knjžni nagradl izrečana ANDREJ BOBIC iz Maribora in DANILO PLESNICAR iz Kidričevega. Naj sporočita vsak svoje želje!

REBUS

vaš Tičl

TAKO SO PRAVLJICO POSLUŠALI

Ej, kako je bilo to nerodno! Tovarišica v vrten je s svojimi cicibanl vso zimo delala načrte, kako bodo počastili prihod pomladi in prvi pomladanski dan. Objubila jim je, da bodo tistega dne šli na sprehod, na travnik in v gozdiček, kjer bodo našli prve trobentice. Kako lepo bi bilo najti rumeno trobentico in poizkusiti, ali bodo letošnje prav tako lepo piskale, kakor so lanske! Tiste trobentice, ki jih mamica kupi na trgu, res niso tako imenitne kakor tiste, ki si jih otroci natrgajo sami! In tovarišica je rekla, da bodo enaindvajsetega marca mogoče travniki že kar beli od zvončkov! To so bili načrti!

No, pa je prišel ta enaindvajseti marec. Toda kakšen? Travniki so bili res vsi beli, pa ne od zvončkov! Ta prekljani sneg jo je to zimo še poslednjič zagodel! Oh, ta sneg! Še prošnje Dedka Mrza, ki bi rad z njim za svoj praznik zasul cicibane in pionirje, niso pri njem nič zalegle. »Ti kar prosil, si je mislil neubogljivi sneg,« jaz bom pa naredil po svoji glavi! In se je obotavljaval in obotavljaval, dokler nas ni poslednjič pozdravil in prav na pragu pomladi.

Z izletom seveda ni bilo nič. Nič ni bilo z zvončki, trobentcami in telohom. Cicibančki so bili žalostni. Toda tovarišica jih je znala razvedriti! Posadila jih je na njihove majhne stolčke okoli mize in jim začela pripovedovati pravljico. Lepo pravljico, tisto o volku in sedmih kozicah. Petkrat so jo že slišali, pa bi jo poslušali še desetkrat. Ko pa je tako zanimiva! Saj si ni mogoče zapomniti, kam vse so se uboge kozice skrile pred požrešnim volkom. Najmanjša se je skrila v uro, to se že da zapomniti. Toda druge? Pod posteljo, pod mizo, za peč in kam še? Čeprav so pravljico poslušali zelo pazljivo (saj jih vidite na sliki, kako so poslušali), si vendar niso mogli zapomniti! Kadar bo deževalo, jim bo morala tovarišica pravljico o volku in kozicah ponovno povedati! Seveda, da si bodo zapomnili vsa skrivališča in se enkrat slišali tisti lepi, veseli konec!

VELIKA REKA

Mimi Malenšek

Potem je sredi velikih misli začutil, da je lačen. Vzel je kos pemikana in zagriznil vanj. Jedit je kot sestradan volčič. Njegove črne zenice so videle samo pemikan in čeprav so ga proglasili za moža, je čutil, da je samo deček. Toda nekdo bo dorasel v moža, nekoč, kmalu.

Veliki sachem

Beli orlič je ležal na kupu kož, a ni spal, čeprav je bil že visok dan. Na pol je zaprl oči in izza trepalnic gledal moža, ki so sedeli okrog ognjišča. Njegova mati, Crna jerebica, je pazila na kotel, v katerem je vrelo losovo meso — bila je čisto tiha, njeni mokasini so komaj slišno drsali po steptanih tleh wigwama, zaradi nje so se možje lahko nemoteno pogovarjali. Oče je kadil veliko pipo z izrezljano orlovo glavo, ki je bila rodovni totem, oba tuja poglavarja sta sedela na tleh in nedaleč od njih je čepel Sausaman, krščen Indijanec. Metacomet je počasi, polglasno govoril, kakor bi pripovedoval zgodbo: Roger Williams je prišel v najhujši zimi, skozi sneg in led se je prebil sem, potem, ko so ga beli pregnali. A moj oče Massasoit ni storil zlega ubogemu človeku. Vzel ga je v svoj wigwam in mu rekel: — Za vse je dovolj zemlje in dam ti je, kolikor je mož potrebuje. Jaz sem tu rdeči glavvar, ti bodi beli glavvar — gozd je dovolj velik za oba — Dal mu je zemlje...«

»Dal mu je zemlje,« je hlastno, razburjeno rekel eden očetovih gostov, mlad mož s tako veliko perjanico, kakršne Beli orlič še ni videl, »dal mu je zemlje, kolikor je potrebuje glavvar in tujec je priklical še druga beda lica, in tako je prišlo, da imamo zdaj mi premalo zemlje...«

»Ali moj brat slabo govori o Massasoitu?« je vprašal Metacomet in dvignil obrvi. Gost je odkimal, da je perjanica zanimala in so dolga peresa oplazila rob ognjišča. »Duh velikega Manituja je bil z njim in srečno je prišel čez Veliko reko v najbogatejša lovišča, ki jih more doseči duša,« je rekel. »Toda dal je tujcem zemlje, Owannuhkom, ki se kličejo tudi Angleži, in

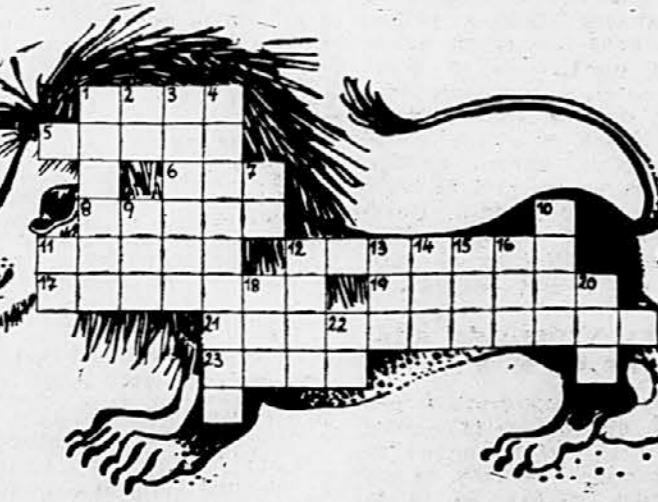
glavar zapustil svoj wigwam in prepotoval veliko razdaljo, ki je pleme ločila od Pokanoketta, je bilo to gotovo zato, ker so beli priseljenci stisnili Indijance in se je divjačina razbežala. Toda Beli orlič zdaj ni utegnil razmišljati o tem, prisluhnil je besedam glavvarja Sive noge. »Veliki sachem govori modro,« je rekel Siva noga, »bleda lica so se res utrdila in kmalu bodo imela več ognjev, kot jih imamo mi, ki smo vendar gospodarji te dežele. Tomahawki enega samega rodu ne bodo podsekali njihovih fortov, toda če bi se združili vsi rodovi, bi pregnali belokozce. To se mora zgoditi, drugače bodo propadla naša koruzna polja in v naših kotlih ne bo več mesa, ker vsa divjačina beži na zahod, proti Irekozom.«

Owannuhk so z ognjem pokončali Pequode...« »Dvanajst indijanskih pletij je minilo, odkar je Massasoit odšel na dolgo pot, s katere se ni več vrnil,« je z enoličnim, tihim glasom govoril Metacomet, »in ko je ležal prav v tem wigwamu, tu, v Pokanokettu, je ukazal meni in bratu prijateljstvo do Owannuhkov. Segla sva mu v roko in prisegla. Ali more veliki sachem kršiti prisego?« Drugi glavvar, starec z brazgotinastim licem in zamišljenim pogledom, je počasi, tehtno dejal: »Ali more veliki sachem pustiti, da bleda lica ubijajo njegove otroke? Ni se masčeval, ko so ubili njegovega brata, ki je bil po očetovi volji veliki sachem. Ali je veliki sachem pozabil?«

»Nisem pozabil,« je z zadržano jezo v glasu rekel Metacomet. »A rad bi vprašal svojega brata, glavvarja Narrangasettov, ali je pozabil, da je tudi njegov brat Miantomoch prodal belokozcem Akwida — Otok miru — za štiri-

Križanka »LEV«

- VODORAVNO:
1. Stisnjena roka.
2. dozorele.
3. kraljica za okrajni ljudski odbor.
4. dovajanje.
5. prebrisan, svit.
6. nasprotno od kapiti.
7. topovski izstrelček.
8. začiniti s soljo.
9. recitirati pesem.
10. bližnji sorodnik.
- NAVPIČNO:
1. Tulec.
2. dva enaka samoglasnika.
3. pripadnik kakega slovanskega naroda.
4. del telosne vzgoje.
5. predlog.
6. deani pritok Volge.
7. nasprotno od lačna.
8. LG.
9. pritok Savinja.
10. čebel podoben tufočka.
11. ročna kila.
12. vprašalnica.
13. tračnica.
14. vrniti.
15. kraljica za in tako dalje.
16. kraljica za ljudska teletina.

Družbeno upravljanje

v šolskih in koprskem okraju

V okrajnem ljudskem odboru v Kopru je poleg sveta za prosveto in kulturo tudi svet za telesno vzgojo tudi svet za šolstvo. Leto se v različno od sveta za prosveto in kulturo, ki proučuje predvsem probleme kulturnih ustanov in ljudske prosvete, ukvarja z vprašanji šolstva v okraju. Obravnava ne le tekoča organizacijska vprašanja, temveč tudi učne uspehe, v bližnji prihodnosti pa bo obravnaval problematiko nižje organiziranih šol. Svet s prizadeva, da bi čim bolj seznanil vse člane organov družbenega upravljanja v šolstvu, tako v okrajih in občinskih svetih kakor tudi v šolskih odborih, z vzgojnimi in izobraževalnimi smotri naše šole, s šolsko reformo in načel. družbenega upravljanja. Najprej bodo imeli tak seminar za člane svetov — odborov v poprečnem okolišu.

Šolskih odborov je 150 in obstojajo na vseh šolah v okraju. V njih je vključenih približno 1300 članov. Aktivnost odborov je različna. Medtem ko so skoro brez izjem zelo delavni odbori v območju bivšega koprškega okraja, so šibki zlasti v občini Ilirska Bistrica, kjer na primer v Jelšanah, Jurščah in Sembijah člani

IZ SOSTANJA

Pred kratkim je dramska sekcijska »Svoboda« uprizorila ljudsko igrano »Milkova Zala«. Dokaj zahtevno igrano so zelo dobro izvedli. Posebno sta ugajala Almir in njen oče. Tudi množični nastopi so zadovoljivi. Pripravi smo, da bo tudi gostovanje v Velenju uspešno. Razveseljivo je, da se je kulturno-prosvetna dejavnost v Sošanju in zadnjem času zelo razmahnila in kar uspešno tekmuje s sosednjim Velenjem.

Malomarnost pri postrežbi

Pred kratkim sem hotel kupiti par nogavic. Končno sem zagledal primerne v izlozbi, trgovine ob bližnji »Figovca«. Zdelo se mi je dosegljivo tudi, za studentov žep. Vstopil sem. Prodajalka mi je vtudno pokazala nogavice za 300 dinarjev. Ker pa sem hotel kupiti cenejše, sem jo prosil za take, kakršne sem videl v izlozbi. Ob teh mojih besedah pa je na uljudnost hitro minila. Odvrnila mi je, da trenutno nimajo več takih nogavic, iz izlozbe pa jih sedaj ne more vzeti. Obrnil sem se in šel. Po poti sem premišljeval, zakaj mi prodajalka ni mogla dati nogavic. V trgovini ni bilo ljudi, tako da se ne more izgovarjati zaradi preobremenjenosti. Tak odnos prodajalke vsakokrat ne bo privlačen strank, ker izgubijo zanimanje in potrebnost prodajalcev. Mislim, da je dolžnost prodajalcev, da postrežejo kupce tudi z blagom iz izlozbe, če tega nimajo na zalogi.

Dobra vest iz Soštanja

Danes stavi v Sošanju pomembni dogodek. S posebnimi slavnostmi bodo odprli in predali prometno nov tlakovani trg in cesto, ki vodi iz trga do koldovora ter še nekaj stranskih cest. Samo tisti, ki pozna Soštanj in njegovo obato ter brzo, ki pokriva ob najmanjšem dežju vse ceste in poti, kaj pomeni za to malo mestce današnja slavnost. Prej bi v tem času potrebovali skoraj teden, da bi se vozil na glavno soštanjanski trg in skornje do vrat za blato do kolena na ostalih cestah. Vseh teh tegob soštanjčanov je sedaj konec. V napornem času dveh let so tlakovali omejene ceste. Ceste je gradilo podjetje »Gradbenik« iz Soštanja, gradnja pa je veljala šo-

Nalepke ilustracije objavlja revija »TOVARISK«

šolskih odborov na prihajajo niti na seje. Med najboljšje odbore uvrščajo šolski odbor v Plavljah, kjer skrbijo člani zlasti za izvenšolsko delo učencev ter v koprski gimnaziji, Dekanah in Ravnu v piranski občini. Poleg učnovzgojnih vprašanj se zanimajo tudi za socialno-zdravstveno stanje učencev.

IZ OPLONICE

Planinsko društvo v Oplonici je bilo lani zelo aktivno. Poleg temeljite ureditve postojanke na Pesku, kjer so zgradili vodovod, klet in razne potrebne naprave, je skrbelo društvo tudi za vzgojo članov. Priredilo je skuminski izlet v Julijske Alpe, smučarski mladinski tečaj na Pesku in so delovali pri vseh krajevnih prireditvah. Društvo je poleg tega v tesni povezavi s Partizanom in Zvezo borecv, trudi pa se, da bi zboljšali stike tudi z drugimi organizacijami. Tudi letos bodo nadaljevali z vzgojnimi deli, ena največjih nalog pa bo povečanje nje števil članov.

Veseli večer v Velenju

Te dni so gostovali v Velenju Zalciani in pripravili Velenjsko novo priletno presenečenje. Dve uri dolga in pol glasbeno program je lahko pričel vsakdo na svoj račun. Program je bil razdeljen na dva dela. Prvi je bil namenjen domači pesmi in glasbi, v drugem delu pa so izvajali dela modernih skladateljev. Pohvaliti moramo tudi orkester, ki ima verjetno najbolj nadarjenega nastopnika v celjskem okraju. Poročno sprejetanje glasbe s petjem in devtil je vsakogar pritegnilo. Pripravi smo, da bodo prišli Zalciani drugič s tako skrbnim programom v nabito polno dvorano.

Color

TOVARNA BARV IN LAKOV MEDVODE

razpisuje študentsko in razpisuje naslednja delovna mesta: **TEHNIŠKI FAKULTETI, oddelek za kemijo,** za zadnji odnosno predzadnji letnik. **Nadalje razpisuje dve študentski za študij na TEHNIŠKI SREDNJI ŠOLI, oddelek za kemijo.** Prosilec naj vlagajo prošnje na gornji naslov najpozneje do 30. aprila 1956. Prošnjam priložite dokumente o premoženjskem stanju prosilca in ožjih sorodnikov ter priporočilo terenske organizacije SZDL ali ZB.

SLEPI SO HVALEŽNI ZA POMOČ

Dne 29. marca je bil v Novem mestu občni zbor osnovne organizacije Zdrženja slepih za novo mesto okraj. V osnovni organizaciji za novo mesto okraj je sedaj 61 članov. Organizacija si vneto prizadeva pomagati svojim članom, zlasti skuša najti zaposlitev za slepe. Lani je dobila zaposlitev za tri člane, eden pa je bil poslan v zavod za rehabilitacijo v Staro

Poněkod odbor. se ne vedo, kakšne so njihove naloge. Prepustajo vso vzpodbudo upraviteljem, ki kar sami sklicujejo seje. Marsikje tudi ni dovolj povezanosti med šolskimi odbori ter občinskimi sveti za šolstvo in OBLO. Premalo pa so odbori v stiku z zbori volivcev, katere bi morali bolj seznanjati s potrebami šol in s problemi družbenega upravljanja v šolstvu.

Šolski obisk ne predstavlja v koprskem okraju nobenega problema. Ker je gosta mreža sicer nižje organiziranih šol (28 oddelkov šol v okraju), je zaieta v obvezno izobraževanje vsa mladinja. Zaradi manjših šolskih olinšev je obisk zelo zadovoljiv (96 oddelkov). Ljudje v koprskem okraju zelo cenijo šolo in se zanjo zanimajo, ker se je spominjajo, kako je bila domača beseda skoraj tridesetletja zatirana.

Svet za šolstvo posveča veliko pozornost nadaljnjemu izobraževanju in izpopolnjevanju učiteljev. Pred kratkim je bil v Kopru tečaj za učitelje eno in dvoje oddelčnih šol, prav te dni imajo učitelji tečaj, na katerem obravnavajo metode psihološkega proučevanja otrok. Svet pa je upravičeno zaskrbljen za učiteljski naračaj v prihodnosti, ker se vsako leto vpiše pre malo dijakov in dijakinja na učiteljske. Vzroke za takšno stanje je treba pripisati nepravilnemu vrednotenju učiteljskega poklica med mladino, kar ni bilo treba nuditi boljše materialne pomoči za kolonije na učiteljskih.

Te dni je bilo v Kozjem posvetovanje posebnih komisij občinskega odbora Zveze borecv. Razpisujejo se predvsem o medsebojni pomoči. Otroke padlih borecv in žrtve fašističnega nasilja so se bolj uveljavljajo mladi čebelarji. V zadnjem času jih je kar šest obiskovalo čebelarstvo, tečaj. Na občnem zboru so se pomenili še o pospeševanju gojenja rastlin, ki najbolj medijo. To je namreč zelo važno za povečanje čebelarstva in čim večji pridelek medu.

Lovci se na svojem zboru niso pogovarjali samo po pogonih na divjačino; mnogo več so govorili o zaščiti in oskrbi divjačine pozimi. Domenili so se tudi, da bodo preganjali pse ključice, ki ne delajo škode samo v lovskih revirih, temveč lahko onesnažajo tudi razne nalezljive bolezni. Boj so

Naša društva so letos pohitela z občutni zbiri. Čebelarji v Kozjem so se domenili s kemijsko združenje, da bodo skropili sadno dreve v času, ko čebelar ne bo škodovalo. V čebelarstvu družini se vse bolj uveljavljajo mladi čebelarji. V zadnjem času jih je kar šest obiskovalo čebelarstvo, tečaj. Na občnem zboru so se pomenili še o pospeševanju gojenja rastlin, ki najbolj medijo. To je namreč zelo važno za povečanje čebelarstva in čim večji pridelek medu.

Lovci se na svojem zboru niso pogovarjali samo po pogonih na divjačino; mnogo več so govorili o zaščiti in oskrbi divjačine pozimi. Domenili so se tudi, da bodo preganjali pse ključice, ki ne delajo škode samo v lovskih revirih, temveč lahko onesnažajo tudi razne nalezljive bolezni. Boj so

Poroke in rojstva v Mariboru

Poročili so se: Ivan Bračko, brusar — Jozefa Čisar, tkalka; Stanislav Breg delavec — Marija Krajnc, snemalka; Matija Firbas, kemistijski tehnik — Ivana Anžel, učeniška znanalka; Mitja Šegovc, avtomehaničar — Julijana Vurcer, tkalka; Harald Zic, tipograf — Jozica Brus krojaška pomočnica; Arthur Permoser, avtomehaničar — Genovefa Vijak, predelavka. **Rodile so:** Danica Gabrovca, nametnica; Igora Babica, kmetič; Erka, Balača, Bojana, Ivana, Slavka, Katarina, Sp. Velika — Jozica; Amalija Fučkar gospodinja; Slavka; Katarina Pinter, gospodinja; Selnic, ob Dravi — Jozica; Marija Fajc, kmetička; Sood, Nova vas — Milana; Otilija Jakopec, gospodinja; Sp. Lopic — Branka; Iva Siusca, poljska delavka — Ivana; Kristina Jug, gospodinja; Žilkerca — Jozica; Milena Ferluga, reskarka — Irena; Ana Denac, nametnica — Alenka; Lidmila Krempel, gospodinja — Darjo; Erka Volavsek, kmetič — Erka; Elizabeta Pečovnik, nametnica — Petra; Marija Unger, gospodinja — Sonja; Marta Verk, učiteljica; Oplonica — Vera; Berna Rečnik, gospodinja; Slov. Kobilje — Branka; Rozalija Prekl, gospodinja; Planica — Bernarda; Marija Marnič, kontrolorka; Vesno; Adolfa Kumer, strojevnica — Sonja; Terezijska Kovač, delavka; Zg. Slemen — Janca; Ivanka Fras, predica — Branka; Marija Prebil, gospodinja — Marijo; Kristina Kucur, gospodinja; Sovjak — Jurja; Stefanija Lončar — Berna; Iva — Bogdana; Stefanija Šurbek, gospodinja; Stenovsko — Milenco; Marija Ferluga, gospodinja; Trčova — Božidara.

la BILTA in DALEC

7 Čezanjevci bodo praznovali

Z mesecem aprilom so povezani številni spominjalci prebivalcev Čezanjev, partizanske vasi v lepih priokoli. Bilje je pred 12 leti. Takrat so bili partizani v tem kraju in okoli srbite bole proti desetakrat močnejšemu okupatorju in njegovim hlapcem. Z aprilom 1944 je povezano tudi streljanje 23 mladih pri Ribčevem mlinu, ki so morali pasti smno zato, ker so ljubili svojo domovino. Prebivalci bivše občine Čezanjevci so se hoteli svojim borecema dostojno oddolžiti, zato so se pred tremi leti praznovali 5. april za svoj krajevni praznik. Tudi letos pa bodo primerno praznovali. Večer posrejenim gostov pred postojanko krajevnih pisarne, slavnostno sejo krajevnih odborov Čezanjevci in Stara cesta, kultur. programom, uprizoritvijo Klopčičeve drame »Matja«, polaganje vencev pred spomenik padlim borecem in žrtvam fašističnega nasilja, takovim strelanim družinam in drugim prireditvam. Pokroviteljstvo nad letošnjo praznovanje prevzela prvoborec teh krajev in predsednik ljutovske občine tov. Rado Pušenjak.

napovedali tudi enačkam. Precej nezaželenih gostov v lovskih revirih so že uničili, med te spadajo tudi ptice roparice.

KOZJANSKO

Te dni je bilo v Kozjem posvetovanje posebnih komisij občinskega odbora Zveze borecv. Razpisujejo se predvsem o medsebojni pomoči. Otroke padlih borecv in žrtve fašističnega nasilja so se bolj uveljavljajo mladi čebelarji. V zadnjem času jih je kar šest obiskovalo čebelarstvo, tečaj. Na občnem zboru so se pomenili še o pospeševanju gojenja rastlin, ki najbolj medijo. To je namreč zelo važno za povečanje čebelarstva in čim večji pridelek medu.

Lovci se na svojem zboru niso pogovarjali samo po pogonih na divjačino; mnogo več so govorili o zaščiti in oskrbi divjačine pozimi. Domenili so se tudi, da bodo preganjali pse ključice, ki ne delajo škode samo v lovskih revirih, temveč lahko onesnažajo tudi razne nalezljive bolezni. Boj so

Naša društva so letos pohitela z občutni zbiri. Čebelarji v Kozjem so se domenili s kemijsko združenje, da bodo skropili sadno dreve v času, ko čebelar ne bo škodovalo. V čebelarstvu družini se vse bolj uveljavljajo mladi čebelarji. V zadnjem času jih je kar šest obiskovalo čebelarstvo, tečaj. Na občnem zboru so se pomenili še o pospeševanju gojenja rastlin, ki najbolj medijo. To je namreč zelo važno za povečanje čebelarstva in čim večji pridelek medu.

Lovci se na svojem zboru niso pogovarjali samo po pogonih na divjačino; mnogo več so govorili o zaščiti in oskrbi divjačine pozimi. Domenili so se tudi, da bodo preganjali pse ključice, ki ne delajo škode samo v lovskih revirih, temveč lahko onesnažajo tudi razne nalezljive bolezni. Boj so

Lovci se na svojem zboru niso pogovarjali samo po pogonih na divjačino; mnogo več so govorili o zaščiti in oskrbi divjačine pozimi. Domenili so se tudi, da bodo preganjali pse ključice, ki ne delajo škode samo v lovskih revirih, temveč lahko onesnažajo tudi razne nalezljive bolezni. Boj so

ZASAVJE

Desetletnica mladinskih akcij v Trbovljah

V Trbovljah se že nekaj dni privedo pripravljajo za Teden mladinskih delovnih brigad. Sestavili so tudi še program. Prvi dan je Teden mladinskih delovnih brigad bodo dijaki trboveljske gimnazije prostovoljno urevali dvorazna in druge. V ponedeljek bodo učenci obrtne, industrijske in rudarske šole nastopali čisto in opravljali razna druga zemeljska dela. V torek in sredo bodo v vseh podjetjih in na šolah svečani mladinski sestanki, na katerih bodo bivši brigadirji govorili o svojih delovnih brigadah in o pomenu mladinskih delovnih akcij. V četrtek zvečer bo DPP »Svoboda — Trbovlje II« priredila prosvetno večer v počastitev 10. obletnice mladinskih delovnih brigad. Na dan večer bo imel krajši govor bivši komandant prve izseljenke brigade iz Franjele Anton Kuka. V petek zvečer bo centralna akademija z bogatim kulturnim programom. Na akademiji bo

TOLMINSKO

Koprsko gledališče v Tolminu

Te dni je gostovalo v Tolminu koprsko gledališče in se predstavlja gledalcem z Derževco-Ruplovo komedijo »Boter Andraž« in Marončevco dramo »Na dan keltov«. Uprizoritev prvega dela je bila zelo dobra, kajti zgoščena beseda in dejanje ter njegova prebujitev na Vpavsko so mnogi hvalili ugažab občinstvu kakor

Color

TOVARNA BARV IN LAKOV MEDVODE

razpisuje naslednja delovna mesta: **SEKRETARJA PODJETJA** s potrebno šolsko izobrazbo odnosno prakso, **EKONOMISTA-ANALITIKA** s potrebno šolsko izobrazbo ali daljšo prakso. Ponudbe z navedbo šolske izobrazbe in prakse ter kratkim življenjepisom pošljite na gornji naslov.

DANAŠNJA NAGRADNA KRIZANKA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
17															
21		22				23		24					25		
26		27		28				29		30			31		
32		33				34		35			36		37		
38						39				40			41		
42						43				44			45		
46						47				48			49		
49						50				51			52		
						53				54			55		
56		57				58		59			60		61		
63						64				65			66		
69						70				71			72		
74										75					

Vodoravno: 1. škatle s sladkarijami, 10. pralnik, vzorec za proizvodnjo, 17. naslov romana pisatelja pod 43. vodoravno, ki začne 5. aprila izhajati kot podlistek v »Slovenskem poročevalcu«, 18. zapravljanje, 20. okrajšava za »obrazec«, 21. krtica, 22. slededeli, 22. določene barve, 24. dan v tednu, 25. zbor treh godbenikov, 26. vzročni veznik, 28. dobivam razpoke, 30. organ v da, 31. glas pri zlomu, trenju orehov ipd., 32. slovenski zborovski skladatelj (Emil), 34. pogodba, dogovor, 36. odvodni kanal ob cest, 38. jezdim, 39. naša denarna enota, 40. kemitica prva, močno občutljiva za svetlobo (na fotocočilih), 41. oznaka prispisa v pismu, 42. časovni prislov, 43. ime in priimek popularnega ameriškega pisatelja, katerega mnoga dela so še prevedena v slovenščino; pridružil se jim bo še roman pod 17 vodoravno (1876 do 1916), 45. krog zemlje pri hiši, 46. cima, pogonik, 47. se lačna, premoala sita, 48. sotočnica Drinice, 49. kmet. znak za »ridij«, 50. reven, ubožen, 51. aomenčasta obloga sten v podzemeljskih jamah, 52. naslov velikega predvoinnega francoskega časopisa (bomen: futuro) 53. ploha, 54. delujoči evropski vulkan, 55. glavno mesto sultanata Omara v Arabiji, 56. vlinško zdravlil-

GOSTINSTVO v Trbovljah

Nedavno je bila v Trbovljah letna skupščina gostincev v okraju. Poleg delegatov so se udeležili tudi predsedniki skoraj vseh zasavskih občinskih in predsednik zasavskih občinskih zbornice. Iz poročil, ki so jih podali ločeno za biva okraja Trbovlje in Krško, je bilo razvidno, da so lani posvečali precejšnjo pozornost vzgoji kadrov v gostinstvu. V ta namen so priredili razne tečaje in podobno. Razveseljivo je, da je lani narazel promet s prehrano skoraj za 50%, z brezalkoholnimi pijačami za 34,9% z alkoholnimi pijačami pa le za 7%. Kljub temu zaveza še vedno grovo omesta potrošnja alkoholnih pijač. V razpravi so med drugim poudarili, da bo treba v bodoče še bolj paziti na usposabljanje študentskih delavcev. Govorili so tudi o prenočiščih v Trbovljah, ki jih je zelo težko dobiti. Glede tega bo treba v najkrajšem času nekaj urediti. Ob koncu so sprejeli vrsto sklepov in izvolili novo vodstvo s tem sta se obe bivši okrajni zbornici združili v eno.

pred leti »Dundo Maroje«, ki do bremu uspehu so vsakokrat pripomožni Mapec Simon (Bučko), razpisnik Mapec (Klasič) in Zegov biter Andraž. Obisk ni bil ravno najboljši, vendar so v razgovorih gostje, za druga prireditelj, in sicer drač, »Na dan keltov« je bilo znan manj mnogo večje. Nekaj povoda je dala za go tudi kritika, objavljena v »Slov. poročevalcu«, ocenja dela in režijo pa ni bila govorn pozitivna. Pri predstavi je bil navzoč tudi pisatelj drame, Dvorana je bila napolnjena skoraj do zadnjega kotička. Ljudje so z vso pozornostjo sledili poteku igre in ob koncu vsa go dejanja nagradili s hvalebnimi besedami. Predsednik občinskega zbora, posebno pa ob zaključku. Gostovanje je pokazalo, da so koprčani napredno zelo velik korak naprej.

Zborovanje rezervnih oficirjev v Tolminu

Te dni je bilo zborovanje rezervnih oficirjev tolnovske občine. Iz poročila predsednika pododbora je bilo razvidno, da je pripravlil več teoretičnih in praktičnih predavanj, za vsakega udeležitelja pa se jim je 94% članov kolektiva. Zanimiva je ugotovitev, da je bilo 21 kandidatov ponovno izvoljenih. Največ glasov je dobili dosedajni predsednik delavškega sveta, vrtnar mlajši Jovo Premuš, ki je že četrtič izvoljen v delavski svet, Franc Gregorec v svet, že četrtič član delavškega sveta. Že četrtič so bili izvoljeni v delavski svet še nekateri drugi člani kolektiva.

Jesenice

Na sam praznik delovnih brigad bodo na novem železniškem postajnem postopku za jesenic odkrili spomenik plosko vsem mladinskim brigadam, ki so ga pomagale graditi, predsednik občinskega ljudskega odbora pa bo sprejel nekdanje brigadirje in mladinske delovne akcije. Višek bodo dosegli praznovanje 5. aprila, ko bo na Jesenicah veliko mladinsko zborovanje.

Volitve SZDL na Jesenicah

Zadnje dni je bila na Jesenicah vrsta dolnih sestankov Socialistične zveze, na katerih je bila zelo lepa udeležba. Na njih so postajali člani vodstva analizo dosedanjega dela. Razpravljali so tudi o potrebniših svetih, trgovinah, gostinstvu, obrtništvu in drugem. Precej pozornosti so posvetili tudi mladini in ugotovili, da nekateri mladi in podizpovedniki niso posvečali dovolj pozornosti. V bodoče bo treba posvetiti mnogo več skrbi, predvsem pravilnemu zaposlovanju mladine in vključevanju v kolektiv. Odradava je, da bo treba tudi raznim kvarnim vplivom. Socialistična zveza bo morala v bodoče bolj sodelovati tudi z vsemi društvenimi organizacijami in društvi.

Ptiška mladina pred praznovanjem

Mladina ptiške občine bo od 1. do 9. aprila praznovala 10. obletnico mladinskih delovnih brigad s slavnostno akademijo in raznim spornimi tekmovalni razven tega bodo člani štaba na slavnostih in osnovnih mladinskih organizacijah, pripovedovalci in mladi o vseh stv. 37. do 39. mladinskega taktična gradila razne progr. Ptiška mladina bo občinstva tudi Pesnica in Dornava, kjer so pred 10 let mladinske brigade bile na regulaciji Pesnice.

Seminar v Rušah

V Rušah je bil te dni seminar za sekretarje mladinskih aktivov. Seminar je priredil komite LMV z namenom, da bi seznanili voditelje mladinskih organizacij z delom naših oblasti. Predavali so tudi predavatelji iz Maribora o vsem, kar zanima mladino na naši vasi. Ker je v občini precej kmetičke mladine, so pripravili tudi predavanja o kmetičkih problemih. Predavanja so bila zelo dobro pripravljena. Vodstva mladinskih aktivov si želijo v bodoče še več podobnih seminarjev.

REŠITEV NEDELJSKE KRIZANKA OD 25. 3. 1956

Vodoravno: 1. grgrati, 7. pristop, 14. nered, -v, 16. antika, 17. okato, 18. Krf, 20. nemir, 21. se je lani povečala, 22. v obliki, 23. Jopa, 22. noben, 24. post, 25. iva, 26. paradiž, 28. kan, 29. le, 30. sapa, 31. očim, 33. ne, 34. onstran, 36. Revizor, 38. urad, 39. malo, 40. pomazan, 43. kuhar, 46. Rdeči K (Riz), 47. žila, 48. uren, 49. Z (E) (Emile), 50. oro, 51. tečajen, 54. trg, 55. polja, 57. cenen, 58. orel, 59. agent, 61. TAM, 62. steze, 63. slikar, -m, 65. Otoman, 66. tonalit, 67. klokan.

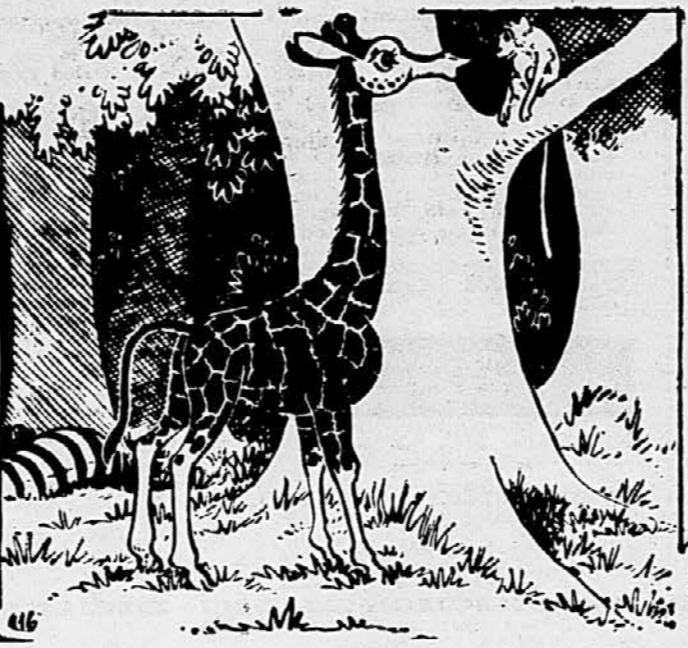
RECICA OB SAVINJI

Na občnem zboru SZDL v Recici ob Savinji so ugotovili, da je bila lani ta organizacija sicer delavna, vendar njeni uspehi še niso povsem zadovoljivi. Se je lani povečala, 27 do 30 članov, je izven organizacije še vedno okrog 60% volivcev. V kraju je najbolj delavna zveza borecv, ki pripravi trenutno krtičice, je spomenik, SZDL se je v prejšnjem letu namalno nredvno za mladino. Po poročilih se je razvila živahna razprava. Razpravljali so predvsem o raznih gostovskih zadevah, med njimi o vseh stv. 37. do 39. mladinskega taktična gradila razne progr. Ptiška mladina bo občinstva tudi Pesnica in Dornava, kjer so pred 10 let mladinske brigade bile na regulaciji Pesnice.

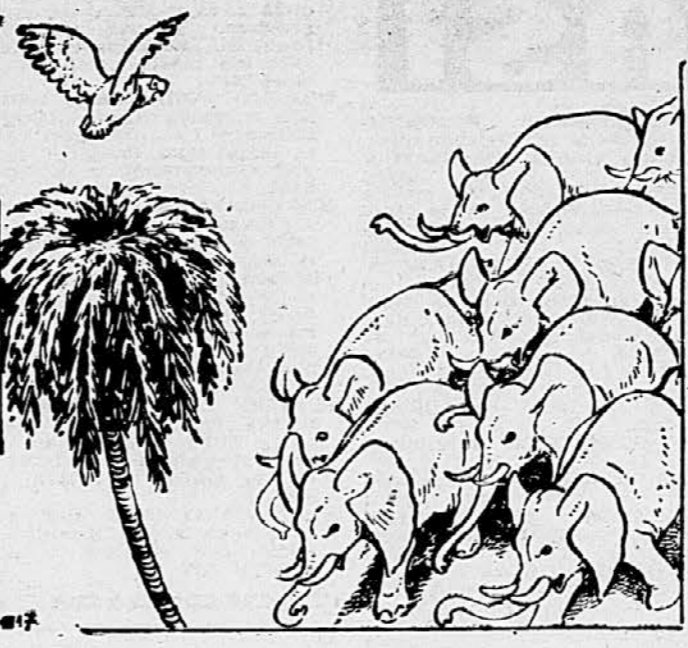

Doživljaji male MIKI MUSTER

115. Sivi Koko, še ves čemeran, ker ga je Bibi prebudila, je najprej nakoprnil in stresel svoje perje, potem pa je nejevoljen odprl zakrivljeni kljun in pogrkavaje dejal: »Pusti me pri miru! Saj vendar vidiš, da sem se že odpravil spat!« — Ko pa mu je n dala miru, ji je objubil, da bo zarana preletel vse kraje počez in povprek, da iztakne kraj, kjer se bodo sloni ustavili.

116. Bila je že noč, ko se je Bibi vrnila nazaj pod drevo, kjer so se vsi spali. Le Uganda, ki je od velikih naporov klečala, ni mogla zaspati oditi. Ko pa je nenadoma zagledala pred seboj Bibi, je skočila pokonci: »Kje so? Si jih našla?« — Jo je vprašala in ko ji je ta povedala vse, kar je ta dan doživela, je vendar proti jutru malo zadržala. — Ko je sonce že vzhajalo, se je Bibi odpravila tja, kjer je včeraj zapustila Sivega Koka.

117. Hotela se je prepričati, ali bo držal besedo. Medtem je Sivi Koko že odletel s drevesa in se odpravil na pot, še preden se je pričelo daniti. Prekral je vse gozdiče in nasade daleč naokrog, dokler ni zagledal krčelo velikano, ki so neusmiljeno teptali in pustili po plantajah. »Šambo, Šambo,« je pričel klicati, ko se je spustil na vrh dateljnovca, ki mu sloni še niso bili zlomili debla.

PREVIDNOST KINO

UNION: prvenca mrljanskega filma »NEŠMRTNE MELODIJE«. Tehnik FN: 12. Predstava ob 15. 17. 19. in 21. Ob 10. matineja istega filma. V gl. vlogi: Carla del Poggio. KOMUNA: italijanski film »O. K. NERON«. Tehnik FN 12. Predstava ob 15. 17. 19. in 21. Ob 10. matineja istega filma. V gl. vlogi: Burt Lancaster. SLOGA: prvenca ameriškega barvaste filma »ZADNJI APAC«. Tehnik Predstava ob 15. 17. 19. in 21. Ob 10. matineja istega filma. V gl. vlogi: Burt Lancaster. VIC: prvenca ameriškega filma »TARZAN IN NJEGOVA PRIJATELJICA«. Predstava ob 15. 17. 19. in 21. CENTRALNA KINOTEKA predvaja danes ob desetih dopoldne v kinu »VIC« ameriški barvasti film »KOMU ZVONI?« (For Whom The Bell Tolls) po slavnem Hemingwayevem romanu in v režiji Sama Wooda. Za čimne in igralsko umetnost in druge povablence so mesta rezervirana na balkonu ostale vstopnice bodo naprodaj pri bližnjem kinu od 4.30 naprej. SOCA: prvenca amer. filma »TARZAN IN NJEGOVA PRIJATELJICA«. Predstava ob 15. 17. 19. in 21. Mladinski kino LM Kotnikova 8: predvaja za mladino ob 10.30. Predstava istega filma »POK K USEPU« ob 10. Siska: ameriški barvasti film »PO ČEM JE SLAVA?« V glavni vlogi: James Cagney in Corin Calvert. Predstava ob 15. 17. in 20. Prodaja vstopnic od 14. dalje. TRIGLAV: ameriški film »SMRT PRIHAJA«. Tehnik FN: 12. Predstava ob 15. 17. 19. in 21. Britton predstava ob 15. 17. in 20. Prodaja vstopnic od 10. do 11. in od 13. dalje. Danes zadnjikrat. Jutri ameriški film »SOLAR«. Predstava ob 15. 17. in 20. Prodaja vstopnic od 14. dalje. LITOSTROJ: amer. film »NEUMNE SANJE«. Ob 15. 17. in 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave. ameriški barvasti film »REČI GUSAR« ob 15. 17. in 19. VEVCE: ameriški film »ZRTVOVANJE«. ZDORNOVA: francoski barvasti film »GROF MONTE CRISTO I. del«. CRNICE: ameriški barvasti film »IVANHOE«. Ob 15. 17. in 20. ameriški barvasti film »LITOMPI«. Ob 15. 17. in 19. NOVO MESTO »KRKA«. angleški barvasti film »ROMEO IN JULIJA«. AMER. »STORZIČ«. Ob 9. in 12.50 ameriški barvasti film »V DOPLINI BOBROV«. in »POL ORALNA ZEMLJE« vetropna enoina 10.-din za mladino. Ob 10. in 12.50. »SOLAR«. Ob 14. amer. barv. film »LEPOTICA ZA MILIJON DOLARJEV«. Ob 16. 18.15 in 20.30 jugoslovanski film »HANKA«. KRANJ »SVOBODA«. Ob 10. matineja jugoslovanskega filma »HANKA«. Ob 14. amer. barv. film »CRNI LABOD«. Ob 16. in 20. ameriški barvasti film »LEPOTICA ZA MILIJON DOLARJEV«. Danes zadnjikrat. IZSEVNE »ZAVZET«. amer. film »ZAVZETI«. Ob 16. 18.15 in 20.30. Ob 10. matineja francoskega filma »PARADA IZ GIBULIŠKEGA CASA«. KOROSKA POKA: ameriški barv. film »LJUBIMO DEJANJE«. Ob 17. in 19. ZIROVNICA: francoski film »PA. STORIALNA SIMPONJA«. Ob 16. in 20. Danes zadnjikrat. DOVALE: ameriški amer. film »REČELARSKA IN KAVBOJ«. Ob 17. in 19. Danes zadnjikrat.

DNEVNE VESTI

KOLENDAR Nedelja, 1. aprila: Mušičir. 1. aprila 1947 je bil začetek del na mladinski progi Samac - Sarajevo. Zavarovalna dežurna služba Poškljine v Ljubljani (za nujne primere), Miklošičeva cesta 20, soba št. 7, telefon 23-081. Dnevna dežurna služba samo za nujne obiske na domu vsak dan od 8. do 13. in od 17. do 19. ure. Vsakodnevna nočna dežurna služba od 20. do 6. ure za nujne obiske in uradniski in za nujne obiske na domu, ob nedeljah in praznikih pa tudi od 7. do 23. ure. Pediatrska dežurna služba za obiske na domu: a) dnevna pediatrska dežurna služba od 7. do 20. ure, b) nočna pediatrska dežurna služba od 20. do 24. ure. V nemurnih prilikah naj se bolnik obravnava na pristojno ambulanco zdravstvenih domov. Dr. Petru Vouček iz Polzele tekoče čestitno k dokončani študiju na medicinski fakulteti. Na kemičnem oddelku tehniške fakultete sta bila diplomirana za inženirja strojništva in Jan Janji, Cesarjevi Kolegi. Z odličnim uspehom je bil diplomiran za ing. arhitekture tov. Buznik Albert, Cesarjevi. Z odlično je bil diplomiran iz matematike in prirodoslovno matematične fakultete v Ljubljani, inženir Vilij iz Ljubljane, Cesarjevi prijatelji. Odvetnik SASA SKUBIC je odprl svojo pisarno v Ljubljani, Galskova ulica 3. Zobožravniku dr. Müllerju Janju čestitamo k končanemu študiju - prijatelji. Na tehniški fakulteti je bil diplomiran za inženirja elektrotehnike Gorjup Jože iz Skočjana pri Turjaku lakerno čestitamo! Dr. med. E. Jenko - Groyerjeva ne ostanejo odloži. Na medicinski fakulteti sta končala študij in postala doktorica vsega zdravilstva Tjolar Majda in Anisic Leon iz Ljubljane, Cesarjevi. Emanuel Vidovičeva razstava: Danes bo odprva v Moderni galeriji ob 10. uri razstava 100 del iz umetniškega zapisa. Gineološka sekcija SZD bo imela občan. zbor in strokovni. sestanek četrtek, 5. aprila 1956 ob 18. uri v predavalnici porodnišnice v Ljubljani. Dnevni red: 1. poročje starega odbora in volitve novega odbora, 2. pred. dr. B. Skarčič, 3. referat o ginekološko-onkološkem kongresu v Pragi, novembra 1955, 4. predvajanje čeških znanstvenih filmov o ginekoloških in porodniških operacijah. Zahvaljujem se prof. dr. Božidarju Lavriču za uspešno srčno operacijo moje hčerke Ilic Vlaste. Odboren se zahvaljuje asistentu dr. Kocaku, sodniku zdravniškega inženirja ter vsaki strokovni osebi. Zahvalna iskreno se zahvaljujem dr. Kunc Borisu, šefu kirurškega oddelka Vojne bolnice v Ljubljani, ki mi je rešila življenje. Hvala in vpliva pomagalca na vsa in vsemu strojnemu osebju za vsa Pleterškiju dr. Kvedru, dr. Uzelacu skrb in nego. Mara Črnič, Golje. Koper z »JELA« solje odstrani neprijetne diše po potujoči, delnice in vpliva pomagalca na živce. Zahvaljeva »JELA« kopalne solje. Elektro - Bogataj, konces. elek. trotehnike podjetje Krakovski nasp. 10 T 2071 se hvalno svetovi in vsem naročnikom toplo priporoča. Strokovno delo - solinske cene. V toaletnih in drugih zahtojih postorih preporučuje GO-KO neprijeten vonj »PUDER KREMA«, »EVELINE« krik mode Pariza - audijo dober! Silke za legitimacijo v dež. urah pri »OTOGRAD«, Miklošičeva 36. ZAHVALNE PRIZNANI »Bela rožica«

GLEDALISCE

DRAMA LJUBLJANA Nedelja, 1. aprila ob 15: Machiavelli; Mandragola. Izven in za podželje. Ob 20: Miller; Lov na čarovnice. Gostovanje ljubljanske Dramne na Vrhniki. Ponedeljek, 2. aprila zaprt. Torek, 3. aprila ob 20: Wilder; Naše mesto Abonma B. Sreda, 4. aprila ob 15: Shakespeare; Henrik IV. Zaključena predstava za gimnazij Trbovlje in Hrastnik. (Falsstaff Ivanec). Četrtek, 5. aprila ob 20: Čehov; Tri sestre. Abonma H. (Veljavo vstopnice od 15. marca). Petek, 6. aprila ob 20: Machiavelli; Mandragola. Izven in za podželje. Sobota, 7. aprila ob 20: Shakespeare; Henrik IV. Izven in za podželje. (Falsstaff Ivanec). Nedelja, 8. aprila ob 15: Golia; Jur-Ško. Izven in za podželje. Ob 20: Machiavelli; Mandragola. Gostovanje ljubljanske Dramne v Sentvidu. V zvezi z našo večerjajo objavo abonmentov reda F, ki so 29. marca zamudili dramsko predstavo »Mandragola«, sporočamo, da bo izvenabonmaška predstava »Mandragola« v petek, 6. 4. m. Vabimo F abonente, da si v četrtek ali v petek pri dnevi bližnji v Operi zagotovijo sedeže. Po petkovih predstavah »Mandragola« izgubijo pravico do nadomestila predstave. Ostalo občinstvo v podželje objave, da bo to ena izmed zadnjih priložitev tega dela, vstopnice lahko rezervirane. OPERA Nedelja, 1. aprila ob 19.30: Martina; Zenite. Puccini; Gianni Schicchi. Izven in za podželje. Ponedeljek, 2. aprila zaprt. Torek, 3. aprila ob 15: Lindpaintner; Danja. Zaključena predstava za II. gimnazij Kranj. Sreda, 4. aprila ob 19.30: R. Strauss; Kavaler z rožo. Abonma red U. Četrtek, 5. aprila ob 19.30: Martina; Zenite. Puccini; Gianni Schicchi. Abonma red U. Petek, 6. aprila ob 15: Smetana; Prodana nevesta. Zaključena predstava za II. gimnazij Kranj. Sobota, 7. aprila ob 19.30: Martina; Zenite. Puccini; Gianni Schicchi. Abonma red U. Nedelja, 8. aprila ob 15: Gounod; Faust. Izven in za podželje. BENTJAKORSKO GLEDALISCE LJUBLJANA, Mestni dom Nedelja 1. aprila, ob 19.30: Fodor; »Svobodna veseloje« ljudski ljudska predstava izven. Ob 20 Popović-Pregare-Deljak; »Jara meščanka«. (Pokondirna predstava izven). Sreda 4. aprila ob 20 Popović-Pregare-Deljak; »Jara meščanka« (»Pokondirna predstava izven«). Četrtek, 5. aprila ob 17. Milčič; »Tri čudne zgodbe«. Ponedeljek 2. aprila: Gostovanje v Mariboru. Torek 3. aprila: Gostovanje v Mariboru. Predstava vstopnice za obe gledališči in obe ljubljanske predstave po ure predstavo pri gledališki blagajni. MESTNO GLEDALISCE LJUBLJANA, Gledališka paskša Nedelja 1. aprila, ob 20. Peppino di Filippo Ni res - pa le verjamen izven. Ponedeljek 2. aprila ob 20 A. Marodič; Džudi (Zene niso angeli). Gostovanje Lili Čeki in Slavka Mirzara iz Zagreba. Torek 3. aprila ob 15.30: Peppino di Filippo Ni res - pa le verjamen. Abonma red Turek popoldanski vstopnice so tudi v prodaji! Ob 20.30: Clifford Odets; Prekinitelj v New Yorku. (Country Girl) Abonma TSS II. ORTNIŠKO GLEDALISCE LJUBLJANA, Komenskega 13 Nedelja 1. aprila ob 16. Šmeheri; Nezakonsko deje. Imedska burka in Gregore; Predor; Vasoval. el. spevovalka z godbo in petjem. Ob 20 Knittel; Via mala drama v starih delanjih. Četrtke; Obiskovalca; opozorjano da zaradi bolezni v ansamblu, mesec dni neigrano Via Mala ponovno soper; 1. aprila na večer. ni predstavi. Rezervirajte si vstopnice v nedeljo od 10. do 13. v prodajalji ter dve uri pred predstavo. MESTNO GLEDALISCE CELJE Ponedeljek 2. aprila ob 20 Herman Wouk; Zadeva Čajne. Gostovanje v slov. Koncih.

POLJUDNOZNAŠTVA PREDAVANJA

Prirodoslovna društva v mesecu aprilu: V torek, 3. aprila: Prof. ing. Franjo Rainer; Borba proti eroziji tal. Z barvnimi diapozitivi. V torek, 10. aprila: Doc. dr. Stanko Bamle; Cepiva v boju proti nalezljivim boleznim in kako smo prišli do tega cepiv. Z diapozitivi. V torek, 17. aprila: Dr. Valter Bohinec; Ljubljana - žudivota reka. Z diapozitivi. V torek, 24. aprila: Prof. dr. ing. France Avčini; Od Montblanca do Triglavca. Z barvnimi diapozitivi. Predavanja bodo vsakokrat ob 20. uri v prirodoslovni predavalnici na Univerzi, vhod iz Gosposke ulice. Slovensko zdravniško društvo vabi vse zdravnike in medicinske višje semestrov na planirani sestanki društva ki bo v petek, 6. aprila 1956 ob 19. v predavalnici Kirurške klinike v Ljubljani. Program sestanka: 1. 7. apr. Mednarodni dan zdravlja; 2. akademik prof. dr. Božidar Lavrice; 3. referat o cirkulacijski motnji. - Odgov. SZS. Slovensko zdravniško društvo vabi na predavanje doc. Dušana Kučerjaka; Nekaj vprašanih kraške geologije Črne gore. Predavanje bo v sredo, 4. aprila ob 17. uri v Matematični predavalnici na univ. Slovenska akademija znanosti in umetnosti vabi na javno znanstveno predavanje, ki je namenjeno širši zainteresiranosti krogom. 3. aprila I. ob 18. uri bo predaval v dvorani SAZU sodelavec pri Sekciji za zgodovino umetnosti SAZU dr. Emilijan Č. v o. Tema: Srednjeveška plastika na Slovenskem. - Problemi in izsledki.

PRESEKOVNO GLEDALISCE KRANJ

Torek 3. aprila, ob 16. »Bratovščina Sinjega galeba«. Predstava za osnovno šolo in gimnazij. Ob 20. Vajša Ocvirk; Svečno ljudje. Izven. Gostovanje Gledališča Slovenskega Primorja Koper. Četrtek 5. aprila ob 16 in 20: »Velika beseda«. Gostovanje na Jesenih. Ponedeljek 2. aprila ob 10: »Bratovščina Sinjega galeba«. matineja - znižane cene 30 din. Izven ob 16: »Velika beseda«. Izven in za podželje. MESTNO GLEDALISCE JESENICE Nedelja 1. aprila, ob 14.30: Dragotin Dobričin; »Skupno stanovanje«. Komedija v treh dejanjih. Vstopnice v predprodaji - sveže z vlaki ugodne.

RADIO

SPORED ZA NEDELJO Poročila: 6.05, 7.00, 13.00, 15.00, 19.00 in 22.00. 6.00-7.00 Poskočne in vesele za prijetno nedeljsko jutro. 7.30 Ra. dijski koncert in predstave dne. 9.30-10.00 Brigadirji pozdravljajo brigadirje, 3.00 Otrška predstava - Volkov - Pina Valovce; Čarobnik iz Oza (trijaška igra). 9.40-10.00 minut v Jacquesom Offenbachom in Johannom Strausom. 10.00 Družinski pogovori; Priaznivo prihod pomladi. 10.10 Nedeljski simfonični koncert, Josip Hvaldi; Koncert za klavir in orkester v D-duru. L. van Beethoven; Oana simfonija. 11.00 Oddaja za Beneško Slovence. 11.20 Prvoaprilskega koncerta. 11.30 Hvaldi; Koncert za klavir in orkester vstopnice v Mestnem domu, rezerviranje tel. št. 32-850. MESTNO LUTKOVNO GLEDALISCE MARIONETE Levstikov (Sentjakovski trg) Nedelja 1. aprila ob 11. Matineja: »Zvezdica Zaspanka«. ROČNE LUTKE Resljeva cesta 23 Nedelja 1. aprila ob 17. Matineja: »Tri čudne zgodbe«. Ponedeljek 2. aprila: Gostovanje v Mariboru. Torek 3. aprila: Gostovanje v Mariboru. Predstava vstopnice za obe gledališči in obe ljubljanske predstave po ure predstavo pri gledališki blagajni. MESTNO GLEDALISCE LJUBLJANA, Gledališka paskša Nedelja 1. aprila, ob 20. Peppino di Filippo Ni res - pa le verjamen izven. Ponedeljek 2. aprila ob 20 A. Marodič; Džudi (Zene niso angeli). Gostovanje Lili Čeki in Slavka Mirzara iz Zagreba. Torek 3. aprila ob 15.30: Peppino di Filippo Ni res - pa le verjamen. Abonma red Turek popoldanski vstopnice so tudi v prodaji! Ob 20.30: Clifford Odets; Prekinitelj v New Yorku. (Country Girl) Abonma TSS II. ORTNIŠKO GLEDALISCE LJUBLJANA, Komenskega 13 Nedelja 1. aprila ob 16. Šmeheri; Nezakonsko deje. Imedska burka in Gregore; Predor; Vasoval. el. spevovalka z godbo in petjem. Ob 20 Knittel; Via mala drama v starih delanjih. Četrtke; Obiskovalca; opozorjano da zaradi bolezni v ansamblu, mesec dni neigrano Via Mala ponovno soper; 1. aprila na večer. ni predstavi. Rezervirajte si vstopnice v nedeljo od 10. do 13. v prodajalji ter dve uri pred predstavo. MESTNO GLEDALISCE CELJE Ponedeljek 2. aprila ob 20 Herman Wouk; Zadeva Čajne. Gostovanje v slov. Koncih.

SOLSTVO

OBVESTILO Pouk na vseh šolah v LR Sloveniji se bo zaključil v rednem roku, kolikor je to mogoče, v sodelstvu kolodarju. Pouk, ki je odpadel zaradi mraza in snega, bodo šole nadoknadile s tem, da bodo izkoristile nekatere proste dni do zaključka pouka. Sprejeti izpiti za vsi v V. razred gimnazij in v srednje strokovne šole se bodo opravljali tudi letni. Sekretariata SPK LRS.

KONCERZ

118. Glasni orkester Češke filharmonije bo koncertiral v Ljubljani 11. aprila. Vstopnice bodo v prodaji ob 10. uri, 3. aprila dalje, prvi dan prodaje bodo na razpolago abonentom. Cena od 300 do 600 din. Rezervirajte si abonentne modrega abonmaja programa da natečaj zadnji obrok. K

MARIBOR

Nedelja, 1. aprila. Dežurna letarica: »Planinka« - Glavni trg 20. NARODNO GLEDALISCE Ob 15. Brecht; »Gospod Puntla in njegov hišec Matije Izven. Ob 19.30: Rossini; »Svetilnica brivce« Izven. RADIO 8-11 Prenos sporeda Radia Ljubljana 11-12.00 Oddaja v ma. džaščini 12.20-15.15 Prenos sporeda Radia Ljubljana - Prvoaprilske šale. 15.15-16.30 Zeleni ton - poslušajte! 16.30-18.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana. KINO Ptuji: amer. film »Dama poljski«. Sprečo. Muzička sobota: amer. film »Nastile«. CELJE Dežurna administrativna služba: dr. Minka Bitenc Cankarjeva 11. Sprejemamo naročila za ELOKSIRANJE ALUMINIJASTIH PREDMETOV Izdelava prvovrstna. cene ugodne. - Naročila sprejemamo pisмено ali telefonično na naslov Tovarna »ZMAJ«, Ljubljana, Smartnaska c 28. telefon 31-250.

ZALES

Zasavska lesna industrija Litija razpisuje naslednja delovna mesta: 1. obratovodje furnirskega obrata, 2. finančnega knjigovodje (-kinje), 3. obratovnega knjigovodje (-kinje) Pogoji: 1. lesni industrijski tehnik z večletno prakso v vodenju furnirskega obrata ali mizarjski mojster z daljšo prakso v izdelavi furnirja, 2. srednja strokovna izobrazba z najmanj dveletno prakso, 3. srednja strokovna izobrazba z najmanj dveletno prakso v industriji. Pisemne ponudbe pošljite ali se osebno zglasite na upravi podjetja do 10. III. 1956. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

ZA NEGO LICA SAMO

Pour Vous KVALITETNA KREMA! UMIRLA Umrla je naša najdražja žena, mama, sestra MICI KANT, roj. MAVRI upokojenka Pogreb drage pokojne bo v ponedeljek, dne 2. aprila ob 17. uri izpovednice žalosni v Skočji Lokici. Zaljubljeni: Tone, hčerka Marija z družino, brat France Janžek, Vinko z družino ter ostalo sorodstvo. »Skočja Loka, Svetozarevo, Maribor. Umrl nam je v 89 letu starosti mož, oče, stric, dedek in pradedek AVUGST KORBAR nadučitelj v pokojju Pogreb pokojnika bo v ponedeljek, dne 2. aprila 1956 ob 15. uri izpovednice žalosni v obeh Zalah. Zaljubljeni: žena Ivanka, otroci: Jožica, Stanko, Jelica, dr. Avgust in Vlado z družinami in Hudalesovi. ZAHVALE Iskreno se zahvaljujemo vsem za skrbno varovanje in nagnostivno ne spremanje ob smrti naše nezobne matne MIROSLAVE NARTIGAL roj. Dolenc V imenu družine Učka Berce - Nartigal. Vsem, ki ste mnogega nepozabnega moža in očeta IVANA SOLARIJA v tako častnem številu spretni na njegovi poslednji poti iskrena hvala. Práv posebno zahvalo smo dolžni poštvovalnim, sosedom obbe galski, zvezli Bled, Gostilsko društvo Rečica Gorje in Bled, Gasilski godb. Gorje, zasposlošnim delovnih kolektivov, duhovščini in govornikom za tople besede, nadalje vsem darovalcem vencev in sploh vsem, ki ste z nami na kakršenkoli način sočustvovali. Zaljubljeni: rodbina Solar in sorodniki. Bled - Rečica 29. marca 1956. Ob nenadomestljivi izgubi naše drage žene mamice sestre tete in svakinje ERNE BELIČ roj. Kofci so iskreno zahvaljujemo vsem, ki so kakorkoli lajšali njene bolečine in jo v tako častnem številu spretni na njeni zadnji poti, ter ji poklonili polico časten venec. Na vseh vseh in vsakomur. Posebno se zahvaljujemo primarju dr. Rakovcu, dr. Graparju dr. Svaganu in drugim za vsa skrb ter vsemu bolniškemu osebju, ki je lajšalo njene zadnje ure. Zaljubljeni: Belčevi in Lancovci. Neutožaljeva žena in otroka.

MARIBOR

Nedelja, 1. aprila. Dežurna letarica: »Planinka« - Glavni trg 20. NARODNO GLEDALISCE Ob 15. Brecht; »Gospod Puntla in njegov hišec Matije Izven. Ob 19.30: Rossini; »Svetilnica brivce« Izven. RADIO 8-11 Prenos sporeda Radia Ljubljana 11-12.00 Oddaja v ma. džaščini 12.20-15.15 Prenos sporeda Radia Ljubljana - Prvoaprilske šale. 15.15-16.30 Zeleni ton - poslušajte! 16.30-18.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana. KINO Ptuji: amer. film »Dama poljski«. Sprečo. Muzička sobota: amer. film »Nastile«. CELJE Dežurna administrativna služba: dr. Minka Bitenc Cankarjeva 11. Sprejemamo naročila za ELOKSIRANJE ALUMINIJASTIH PREDMETOV Izdelava prvovrstna. cene ugodne. - Naročila sprejemamo pisмено ali telefonično na naslov Tovarna »ZMAJ«, Ljubljana, Smartnaska c 28. telefon 31-250.

ZAHVALE

Iskreno se zahvaljujemo vsem za skrbno varovanje in nagnostivno ne spremanje ob smrti naše nezobne matne MIROSLAVE NARTIGAL roj. Dolenc V imenu družine Učka Berce - Nartigal. Vsem, ki ste mnogega nepozabnega moža in očeta IVANA SOLARIJA v tako častnem številu spretni na njegovi poslednji poti iskrena hvala. Práv posebno zahvalo smo dolžni poštvovalnim, sosedom obbe galski, zvezli Bled, Gostilsko društvo Rečica Gorje in Bled, Gasilski godb. Gorje, zasposlošnim delovnih kolektivov, duhovščini in govornikom za tople besede, nadalje vsem darovalcem vencev in sploh vsem, ki ste z nami na kakršenkoli način sočustvovali. Zaljubljeni: rodbina Solar in sorodniki. Bled - Rečica 29. marca 1956. Ob nenadomestljivi izgubi naše drage žene mamice sestre tete in svakinje ERNE BELIČ roj. Kofci so iskreno zahvaljujemo vsem, ki so kakorkoli lajšali njene bolečine in jo v tako častnem številu spretni na njeni zadnji poti, ter ji poklonili polico časten venec. Na vseh vseh in vsakomur. Posebno se zahvaljujemo primarju dr. Rakovcu, dr. Graparju dr. Svaganu in drugim za vsa skrb ter vsemu bolniškemu osebju, ki je lajšalo njene zadnje ure. Zaljubljeni: Belčevi in Lancovci. Neutožaljeva žena in otroka.

»SAP-TURIST« V LJUBLJANI

»SAP-TURIST« V LJUBLJANI PRIREDJATA NASLEDNJE IZLETE IN POTOVANJA V NEDELJO NA POKLJUJU IN PLANICO. - Odnosi izpred »TURIST BIROJA« ob 7. - na Črna 400 din. CRIKVENICA: Za naš TRADICIONALNI PRVOJAVNIŠKI IZLET je sprejemamo prijave! KOLEKTIVI POHITITE Z REZERVACIJAMI! I. MAJA tudi izlet na PLITVIČKA JEZERA v LOGARSKO DOLENO in preko VRBICA, BOVCA v ANKANAR. VOJVODINAM: v maju veliko avtobusno potovanje na KMETIŠKO, KOKINGRAD, KARADJORDJEVO. - Cena aranžmaja 5.500 din. MOTORNA JAHTA »BURJA«. Izlet v DALMACIJO TRST, BENEČE, RIMINI - športni ribolov. OGLEJE: SI ZREDNO PESTRE PROGRAME, MOŽNOST PLAGEVANJA V OBROKIH, TRIM, MILANO, GRAZ, BANG, FUHT - posebni izleti - velesejmi. »SAP-TURIST« BIRO. LJUBLJANA telefon 30-645. Za vse (zdrave) sočujta za spremstvo na izlet; poti nateza nepozabnega brata in strica VINKA HITIJA se vsem najtopleje zahvaljuje sestra Ana Schindl z družino. Ob nenadni smrti našega nepozabnega moža in ata JOZETA FILIPICA se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v najtežjih urah od poklonitvi cvetje, za zadnjikrat spretni in sočustvovalni z nami. Neutožaljeva žena in otroka.

NOVA OGRODJA ZA KAVCE, prodajno stajico prodavca, Stegnj 4, pri Celovski 2033-4

PRČADAM gumi vozila na konca z novimi gumami, nosilnosti 2.000 kg., Kregar, Litjanska 20, 5633-4

BYCAR motorno drugiče brez vo., prodam, Cesta na Loke 21, pri Trnovem, Ljubljana, 5933-4

PRDAM mizarski skobelnik (ponk), Naslov v ogl. odd. 5923-4

PRDAM leseno barakvo, 7x3 m, krito z opeko, balkonsko ograjo, 230x10x120 cm in ročni vozček, Kožna dolina c. V/26, 5921-4

PRDAM ALI ZAMENJAM račun za žensko kolo, Ogled dneva, v dopoldanskih urah; Vodnikova 129, 5920-4

SIVALNI STROJ prodam ali zam. zamenjam za damsko kolo, Trubarjeva 13a, Dravice, 5919-4

OREHOVO POLITIRANO SPALNICO prodam, Mizarstvo Senit, Vid 52, 5918-4

KONKI GNCJ napredaj, 5917-4

KOVSKI NASP. 24, 5917-4

SPALNICO orehovo, pleskano, prodam, Pržanska ul. 20, Dravice, 5917-4

RADIO IN FOTOPARAT poceni prodam, Ilirska 22/L vrata 6, 5914-4

LEPE BETONSKE STEBRE za kozoce prodaja in izdeluje Z. Keravica, Bukljeva Viktor, Poljane 73, Sentvid nad Ljubljano, 5927-4

MOTORNO KOLO 350 cm³, v voznem stanju, prodam za 20.000 din ali zamenjam za manjšo, 5925-4

DKW 150 CCM NZ MOTORNO KOLO, v odličnem stanju, prodam, Moste Na klančnik 1, 5912-4

DOBRO OHRANJENO ZENSKO in moško športno kolo prodam, Tržaška cesta 107, 5911-4

DIRKALNO KOLO prodam, Koše Vinko, Trubarjeva 64/III, 5908-4

AVTO, OPEL-OLIMPIA, brezlih, ben. prodam, Ogled dnevno od 14. — 16. Naslov v ogl. odd. 5908-4

CEVLJARSKI STROJ znamke Adler, malo rabljen, prodam, Oražem, Trubarjeva št. 81, 5905-4

PRDAM tovarni avto »Busch«, v odličnem stanju, ali menjam za dober osebni avto, Ponudbe na naslov: Pergar Frido, Verdija 8, Izola, 5971-4

MOTORNO KOLO znamke Opel, 590 cm³ ugodno prodam, Predsedje 24, pri Kranju, 5970-4

PRDAM 50 zebjanih strelnih nosilcev, šir. 11 m za bareke ali lope, Cena nizka, Interesno, 5909-4

SAKS» MOTOR prodam ali zamenjam za športno kolo, Ostalo po dogovoru, Ponudbe pošljite podpr. SP, Kranj pod »Križevci«, 5964-4

VOLKSWAGEN cabriolet, v zelo dobrem stanju, prodam privatniku, Vuklenjca, Maribor, Tržaška 36, 5963-4

PRDAM elektromotor, 3/4 k. v. m., »obratov 2900, 1 fazen, Vodnikova c. 65/L nad, levo II. vrata, 5992-4

AVTO, tritonski, Stejer in novo, dežni Mercedes, popolnoma rekonvirana, prodam, Ponudbe v ogl. odd. »Kablojet«, 5927-4

KLAVIR, najboljša nemška znamka, prodam, ogled pod »Križevci«, 5925-4

SIVALNI STROJ »SINGER« poceni napredaj, Mavas, Gosposvetska 4 IV, 5924-4

PRDAM dva gumi vozi (2 toni), Ogled pri kovaču Juhani Jozef, Jarše — Domažice, 5997-4

MOTORNO KOLO »VICTORIA« 125 cm³, dobro ohranjeno, prodam, Trobiš, Jurij Strmec 44, 5999-4

OTROSKA POSTELJICA z železnimi čevlji, skoraj nova, napredaj, — Resljeva 18-I, desno, 5975-4

ZARADI SELITVE prodam skoraj novo radio, Naslov v ogl. odd. »Križevci«, 5993-4

SINGER šivni stroj, šiva brez izjeme vse poceni prodam, v računu vzamem dobro kolo, Naslov v ogl. odd. »Križevci«, 5993-4

OGRODJE STRELNIKA, kromlirano, kompletno, lepo ohranjeno, ugodno prodam, Ljubljana, Gerbecova 20, prilika, 5907-4

MALO KOLO novo, nemške konstrukcije, ugodno prodam, Prisojna št. 1, Skrajcar 6166-4

PRDAM PRIKOLICO, org-nu, št. 20, Naslov v ogl. odd. »Križevci«, 5993-4

OTROŠKI VOZICEK, opremljen, globok, poceni prodam, Igriška št. 3, vrata 2 (3. zarnice), 5959-4

RADLOKAT (3. zarnice), 5959-4

NOV prodam, Naslov v ogl. odd. »Križevci«, 5993-4

KLAVIRSKO HARMONIKO, 32-basovno, »Frontalia«, prodam, Predajna 76, Orto, 5949-4

STRELNIK, mizni, črn, poceni prodam, Pržanska št. 10, Dravice (pri cerkvi), 5948-4

AVTO, poltovorni »Fiat« ugodno prodam, Ogled Sentvid, št. 74, Ljubljana, 5946-4

MOTORSKO KOLO novo, nemške konstrukcije, štrapano, prodam, Naslov v ogl. odd. 5944-4

DAMSKI SIVALNI STROJ, malo rabljen, prodam za doplačilo vzamem dobro kolo, Ogled v sori od 7 do 17 Miklošičeva cesta 35-IV, desno, 5941-4

PRDAM MOTORNO KOLO NSU, 175 cm³, Naslov v ogl. odd. 5939-4

ZDRAVNIKI prodam aparat za izmeritvi krvnega pritiska za Jenko, Dalmatinova II 6037-4

NOV DAMSKO PLEŠIČ (nozmetški), letne oblike in praznično oblike za dečke od 8—10 let, prodam, Naslov v ogl. odd. 5756-4

DIRKALNO KOLO »Legnano«, dobro ohranjeno, prodam, — Korošec, Vič, Campova ulica št. Vika 14, 5932-4

MOTORSKO KOLO prodam, Povzeto, 5925-4

PRATIZION SESTILO prodam, — Vrošati od 17 do 19 — Lehar Meria, Jenkova 9, 5924-4

PRDAM kompletno nemško kolo s prestavami, Torpedo, 5923-4

OTROŠKI VOZICEK v odličnem stanju, Ogled v nedeljo od 7.30 do 12. in v torek od 14. do 16. ure, Verbnik Franjo, Pokovalska 46, 5922-4

PCORNIJ, TAHALNI, št. 5919-4

PCORNIJ, TAHALNI št. 5919-4

PCORNIJ, TAHALNI št. 5919-4

OTROŠKI VOZICEK, globok, v dobrem stanju, prodam po ugodni ceni, Tržaška cesta 118, 5912-4

MLADNI NEMŠKE OCVARJE z rogovnikom, cistokavre, prodam, Anžel, Erjavceva 12-II, 5911-4

MOTORISTI — Prodaja usnjenih plašč, kape in odia (srednja podoba), naslov v ogl. odd. 5904-4

SIVALNI STROJ z okroglim colnikom, pogrezljiv, ugodno na prodaj, Naslov v ogl. odd. 5904-4

PRDAM cca. 3000 kg repe iz Korošice, po ugodni ceni, Povzede pri A. Es Leopold, Topole, pošta Menges, 5900-4

UGODNO prodamo rabljen gospodinski tednik, prostotojnih, 5900-4

SIVALNI STROJ prodam ali zam. zamenjam za damsko kolo, Trubarjeva 13a, Dravice, 5919-4

TOVARNI AVTO, nosilnosti 1 t, prodam, Stavbo, Obrtno podjetje, Šiška, Knezova ulica št. 28, 5993-4

TOVARNI AVTO, 2 tonski, SPA, v dobrem stanju, ugodno prodam, zamenjam za dober avto, ali po dogovoru, Naslov v ogl. odd. 5993-4

MOTORNO KOLO DKW 590 cm³, prodam, Ljubljana, Aleševceva št. 64, 5993-4

MOSKO KOLO ugodno prodam, — Nose, Rožna dolina, Cesta II, št. 39, 5988-4

MOTORNO KOLO 500 cm³, športno, z amortizerji, ugodno prodam, Ogled v torek, sred. 5982-4

OTROŠKI VOZICEK moder, skoraj nov, kombiniran, prodam, — Ogled opoldne, Dolga, Cesta 41-a, 5986-4

KMETIJSKO POSESTVO Smečnik pri Medvođah bo v ponedelek 9. aprila 1956 na javni dražnji osnovna sredstva: travnišče, ovčje, vzprežno selalnico, dva voza za zapraviljivka, več plugov in drugih vzprežnih strojev, vrstne imna socialistični sektor, 5978-4

POLTOVARNI AVTO FIAT, 0,7 t, dobro ohranjen, ugodno prodam, Ogled vsak dan, Trgovski oddelek »Potokomac«, Kamnik, Gorenjsko, 5977-4

RADIO »SIEMENS«, petealni, z električnim gramofonom, ugodno napredaj, Zvezda, št. 32, 5974-4

OTROSKA POSTELJICA, dobro ohranjena, napredaj, Trubarjeva 14, 5974-4

KOLO za dečka do 12 let, prodaj, — Oglednik, Parmova, cesta št. 28, 5982-4

POMOŽNI MOTOR za dvokolo in kopalno peč prodam, Ogled dne 2. aprila po 15. uri, Naslov v ogl. odd. »Križevci«, 5990-4

GRAMOFON, moško zlato oro in verzilico, prodam, Jurčkova pot št. 53, Barje, gospodar, 5978-4

MOSKO DVOKOLO, rekonvirano, prodam, Muhvič, Titova ulica št. 43, 5977-4

KLAVIRSKO HARMONIKO Hochner, 40 basov, v odličnem stanju, prodam, Naslov v ogl. odd. »Križevci«, 5974-4

PISALNI STROJ, večji format, značka »Fortuna«, skoraj nov, prodam, Nag vs. v podružnici, 5974-4

HISO na zemljo prodam v Celju, Cret št. 51, Interesenti naj se javijo na gornji naslov lastniku od 4. aprila dalje, 5974-4

SPALNICO, popolnoma novo, krasko, »Kvaliteta« SP Celje, 5974-4

BIJLJAK na luknje prodam, Remšak, Maribor, Zrinskih 59, 5974-4

VOJVODJANSKA AGENCIJA — Ljubljana, Tavčarjeva ulica 3, telefon 21-639, 20-392, 20-069, 31-048 ima v ponudbi lepo ugodno kolo, cca. 3000 kg repe, vse vrste prašičev, svinjske polutke, mast domačo in uvoženo, slanino sročeno in dimljeno, hamburško, vse vrste suhomesnatih robe, olje iz tovarni, pravilno pakirano, moko, koruzno in belo, koruzo v zrnju, vse vrste začimb, dvozaravno vojvodjansko sredstvo, opeke, zidne opeke, cementi, strole, irbovleski in vse ostale gradbene potrebščine, — Podrobne informacije dobite v pisarni, Tavčarjeva ulica št. 3, ali po telefonu, 5974-4

KLAVIRSKO HARMONIKO, 120 basov, najnovejši 4. registrirani, prodaj, Ponudbe v ogl. odd. pod »Brezhivno«, 5887-5

MOTORNO KOLO »Moped«, kupim, Naslov v ogl. odd. 5887-5

VOJVODJANSKA AGENCIJA — Ljubljana, Tavčarjeva ulica 3, telefon 21-639, 20-392, 20-069, 31-048 rabi za svoje kliente vsake količine gradbenega lesa, drva, drovne, apno, janski les, nadejda vagonске kolčine krompirja, Podrobne informacije v pisarni ali po telefonu, 5887-5

OKRASNJI VRINI VODNJAČ, cementni in umetni kamni, mandljskega obsega, kupim, Naslov v ogl. odd. 5887-5

KOLO, moško, kupim, Ponudbe z opisom in ceno pod »Viktor«, v ogl. odd. 5948-5

PARNI žganjar ali francoski kotel, fotoparat, 6x9, 10x15, in apalograf kupim, Ponudbe pod »Apalograf« v ogl. odd. 5911-5

FLOBERT PUSKA, do 6, z ali biksarco kupim, Ponudbe pod »Biksarca« v ogl. odd. 5912-5

KUPIMO 1 UNIVERZALNI REZKALNI STROJ, rabljen lahko v nerabnem stanju, 1 elektro varilni agregat, 350 amp, rabljen, v dobrem stanju, Prodajmo 1 vrtilni stroj, do 25 mm, star, državnemu podjetju, v poštev pride za kovače, Obrtni državni mojster Hribar Jakob, ključavničarstvo in vodovod, Jesenice, Gorenjsko, 5912-5

PIANINO dobro ohranjen kupim, Ponudbe pošljite z opisom, znanko ceno in naslovom na ogl. odd. pod »Pianino«, 5902-5

KOLO, žensko, staro, do 10000 din kupim, Ponudbe v ogl. odd. 5902-5

ELEKTROMOTOR 2 KW 1450 obr./min., kupim, Naslov v ogl. odd. 5902-5

KUPIMO stare, dobro ohranjene pisalne mize TOS — Ljubljana, 5975-5

KUPIM električni motor, zaprti, 2850 obratov, 380 v, od 5 do 6 PS, novi ali stari, dobro ohranjeni, Jože Grudarc, Sosna, 5995-5

Ljubljane ali dvosobno stanovanje, s kabinom, Ponudbe pod »Lepo vrt« v ogl. odd. 5705-7

ZARADI ONEMOGLOSTI prodam ali dam v najem posestvo 3 ha zemlje in gozd, Posojilo ugodno, Povzede pri, Paski, 5777-7

DVE NJIVI ob glavni cesti v Krizah na Gorenjskem, prodam najvišjemu ponudniku, Medvođa, Trubarjeva, 5777-7

PRDAM HISO, enonadstropno, enodružinsko, z lokalom v bližini Mirja, event. tudi samo dvosobno stanovanje, Ponudbe pod Svetlo — sončno v ogl. odd. 5846-7

PRDAM HISO, enonadstropno, enodružinsko, z lokalom v bližini Mirja, event. tudi samo dvosobno stanovanje, Ponudbe pod Svetlo — sončno v ogl. odd. 5846-7

V SKOPJI LOKI prodam nekaj-veštanovansko hišo (vrtovi in etah) z vrtom, Naslov v ogl. odd. 5913-7

V CENTRU MESTA KRANJ, napredaj dvo, ali trisobno stanovanje, skladišče in obrtne prostorije, Prodajevci: Kranj, Prešernova 1, 5967-7

ZAZIDLJIVO, LEPO PARČELO na Planini z nekaj gradbenega materiala in načrtom prodam, Metcapan Stane, Kranj, Planina, 5967-7

V NEPOSREDNI BILZINI PTUJA prodam novo zidano hišo, tako vseljivo, z lepim vrtom in lepim, Naslov v upravi 5961-7

DVE ZAZIDLJIVI PARCELI: 538 in 608 m², ob glavni cesti, Kozarje pri Dravah prodam, HISO, večje, nedograjeno, visoko, približno in 800 m² vrta, pri Domžalah, takoj vseljivo, Naslov v ogl. odd. 5931-7

V CENTRU CELJA prodam hišo s 3-sobnim stanovanjem in tremi prostori za delavnico, Cena 550.000 din, Ponudbe v ogl. odd. »Pripravno za obrtnika«, 5932-7

TRAVNIK in orno zemljo prodam, Vič, Campova 15, 5962-7

POLOVICO HISE z vrtom, vseljivo, prodam, Mišičeva št. 58, 5962-7

HISO, dvodružinsko, vseljivo, prodam, Naslov v ogl. odd. 5932-7

ZAZIDLJIVO PARČELO, 681 m², Bežigrad, Brinje, pri Lampiču, prodam, Brinje, Terezija, Voljčeva, 5932-7

HISELIVA STANOVAVANJE, KAMNJA napredaj, Poljsnjaka, Smrd Rudolf, odvetnik, 5932-7

LEPO POSESTVO z VINOGRADOM v bližini Celja, z vsem inventarjem, napredaj, Naslov v ogl. odd. 5932-7

LPO KOLO POSESTVO (sadežnjava, njiva, travnik), brez hiše, idealna lega za parcelo, 25 minut iz Celja, napredaj, Ponudbe SP Celje pod »Za«, 5932-7

POSESTVO 7 ha v dobrem stanju, prodam, Aman Andrej, Blatni vrh, Jurkloster, 5995-7

ENODRUŽINSKA VILA z dvema stropnima etažama, v odličnem stanju, vrtom in najlepšem delu Celja, napredaj, Ištovan krasna jedilnica, ocenjena 180.000, za 80.000, Naslov SP Celje, 5932-7

VILU, enonadstropno, dvostanovanjsko, novejšo, v Zgor. Šiški, prodam, Informacije pri Maršič, Ljubljana, Erjavceva ul. 3, 5917-7

PARČELO, manjšo, v Šiški prodam, Ponudbe pod »400 m²«, v ogl. odd. 5942-7

SEMI »SIVA« PROSTORA pod stropom, napredaj, Ponudbe pod »Center Ljubljana«, 5974-7

KUPIM v mestu, dvosobno, komfortno, vseljivo stanovanje, Platan, Gotovina, Ponudbe pod »Gotovina« v ogl. odd. 5987-7

IZSEM SUHO, dobro zaprti skladišče prostor 2x3 ali 3x3 m², Ponudbe pod »Suho« v ogl. odd. 5198-9

SIVALNI STROJ vzamem, Koroška ulica, 5948-9

NAGRADO dam tistemu, ki mi preskrbi lokal za ključavničarstvo, obrt, Zvezda, Kariova, 19 let, št. 843, 5910-8

WEEKEND HISO v neposredni bližini Ljubljane vzamem v najem, Ponudbe pod »Studij«, v ogl. odd. 5958-8

IZSEM GARAZO za osebni avto, na Mirju ali Viču, Ponudbe pošljite v ogl. odd. pod »Mercedese«, 5993-8

KLET, OZIROMA SKLADIŠČE, 120 m², 5 km izven centra Ljubljane, damo v najem, Kmetijska zadruga Zadobrova, poš. Ljubljana-Polje, 5991-8

DAM V NAJEM vrt z toplo gredo, Vič, Campova 15, 5961-8

NJIVO 800 m², v Trnovem, dam v najem, Vprašajte: Vidovdan, 5961-8

V CRIKVENICI na krasnem prostoru ob morju, oddam za več let in najem večjo vilo tistemu, ki bi mi dal denar za dočrpanje, 5974-8

WEEKEND HISO v neposredni bližini Ljubljane vzamem v najem, Ponudbe pod »Studij«, v ogl. odd. 5958-8

IZSEM GARAZO za osebni avto, na Mirju ali Viču, Ponudbe pošljite v ogl. odd. pod »Mercedese«, 5993-8

KLET, OZIROMA SKLADIŠČE, 120 m², 5 km izven centra Ljubljane, damo v najem, Kmetijska zadruga Zadobrova, poš. Ljubljana-Polje, 5991-8

DAM V NAJEM vrt z toplo gredo, Vič, Campova 15, 5961-8

NJIVO 800 m², v Trnovem, dam v najem, Vprašajte: Vidovdan, 5961-8

V CRIKVENICI na krasnem prostoru ob morju, oddam za več let in najem večjo vilo tistemu, ki bi mi dal denar za dočrpanje, 5974-8

WEEKEND HISO v neposredni bližini Ljubljane vzamem v najem, Ponudbe pod »Studij«, v ogl. odd. 5958-8

IZSEM GARAZO za osebni avto, na Mirju ali Viču, Ponudbe pošljite v ogl. odd. pod »Mercedese«, 5993-8

KLET, OZIROMA SKLADIŠČE, 120 m², 5 km izven centra Ljubljane, damo v najem, Kmetijska zadruga Zadobrova, poš. Ljubljana-Polje, 5991-8

DAM V NAJEM vrt z toplo gredo, Vič, Campova 15, 5961-8

NJIVO 800 m², v Trnovem, dam v najem, Vprašajte: Vidovdan, 5961-8

V CRIKVENICI na krasnem prostoru ob morju, oddam za več let in najem večjo vilo tistemu, ki bi mi dal denar za dočrpanje, 5974-8

WEEKEND HISO v neposredni bližini Ljubljane vzamem v najem, Ponudbe pod »Studij«, v ogl. odd. 5958-8

IZSEM GARAZO za osebni avto, na Mirju ali Viču, Ponudbe pošljite v ogl. odd. pod »Mercedese«, 5993-8

KLET, OZIROMA SKLADIŠČE, 120 m², 5 km izven centra Ljubljane, damo v najem, Kmetijska zadruga Zadobrova, poš. Ljubljana-Polje, 5991-8

DAM V NAJEM vrt z toplo gredo, Vič, Campova 15, 5961-8

NJIVO 800 m², v Trnovem, dam v najem, Vprašajte: Vidovdan, 5961-8

V CRIKVENICI na krasnem prostoru ob morju, oddam za več let in najem večjo vilo tistemu, ki bi mi dal denar za dočrpanje, 5974-8

WEEKEND HISO v neposredni bližini Ljubljane vzamem v najem, Ponudbe pod »Studij«, v ogl. odd. 5958-8

IZSEM GARAZO za osebni avto, na Mirju ali Viču, Ponudbe pošljite v ogl. odd. pod »Mercedese«, 5993-8

KLET, OZIROMA SKLADIŠČE, 120 m², 5 km izven centra Ljubljane, damo v najem, Kmetijska zadruga Zadobrova, poš. Ljubljana-Polje, 5991-8

DAM V NAJEM vrt z toplo gredo, Vič, Campova 15, 5961-8

NJIVO 800 m², v Trnovem, dam v najem, Vprašajte: Vidovdan, 5961-8

V CRIKVENICI na krasnem prostoru ob morju, oddam za več let in najem večjo vilo tistemu, ki bi mi dal denar za dočrpanje, 5974-8

WEEKEND HISO v neposredni bližini Ljubljane vzamem v najem, Ponudbe pod »Studij«, v ogl. odd. 5958-8

IZSEM GARAZO za osebni avto, na Mirju ali Viču, Ponudbe pošljite v ogl. odd. pod »Mercedese«, 5993-8

KLET, OZIROMA SKLADIŠČE, 120 m², 5 km izven centra Ljubljane, damo v najem, Kmetijska zadruga Zadobrova, poš. Ljubljana-Polje, 5991-8

DAM V NAJEM vrt z toplo gredo, Vič, Campova 15, 5961-8

NJIVO 800 m², v Trnovem, dam v najem, Vprašajte: Vidovdan, 5961-8

V CRIKVENICI na krasnem prostoru ob morju, oddam za več let in najem večjo vilo tistemu, ki bi mi dal denar za dočrpanje, 5974-8

WEEKEND HISO v neposredni bližini Ljubljane vzamem v najem, Ponudbe pod »Studij«, v ogl. odd. 5958-8

IZSEM GARAZO za osebni avto, na Mirju ali Viču, Ponudbe pošljite v ogl. odd. pod »Mercedese«, 5993-8

KLET, OZIROMA SKLADIŠČE, 120 m², 5 km izven centra Ljubljane, damo v najem, Kmetijska zadruga Zadobrova, poš. Ljubljana-Polje, 5991-8

DAM V NAJEM vrt z toplo gredo, Vič, Campova 15, 5961-8

NJIVO 800 m², v Trnovem, dam v najem, Vprašajte: Vidovdan, 5961-8

V CRIKVENICI na krasnem prostoru ob morju, oddam za več let in najem večjo vilo tistemu, ki bi mi dal denar za dočrpanje, 5974-8

WEEKEND HISO v neposredni bližini Ljubljane vzamem v najem, Ponudbe pod »Studij«, v ogl. odd. 5958-8

IZSEM GARAZO za osebni avto, na Mirju ali Viču, Ponudbe pošljite v ogl. odd. pod »Mercedese«, 5993-8

KLET, OZIROMA SKLADIŠČE, 120 m², 5 km izven centra Ljubljane, damo v najem, Kmetijska zadruga Zadobrova, poš. Ljubljana-Polje, 5991-8

DAM V NAJEM vrt z toplo gredo, Vič, Campova 15, 5961-8

NJIVO 800 m², v Trnovem, dam v najem, Vprašajte: Vidovdan, 5961-8

V CRIKVENICI na krasnem prostoru ob morju, oddam za več let in najem večjo vilo tistemu, ki bi mi dal denar za dočrpanje, 5974-8

WEEKEND HISO v neposredni bližini Ljubljane vzamem v najem, Ponudbe pod »Studij«, v ogl. odd. 5958-8

IZSEM GARAZO za osebni avto, na Mirju ali Viču, Ponudbe pošljite v ogl. odd. pod »Mercedese«, 5993-8

KLET, OZIROMA SKLADIŠČE, 120 m², 5 km izven centra Ljubljane, damo v najem, Kmetijska zadruga Zadobrova, poš. Ljubljana-Polje, 5991-8

DAM V NAJEM vrt z toplo gredo, Vič, Campova 15, 5961-8

NJIVO 800 m², v Trnovem, dam v najem, Vprašajte: Vidovdan, 5961-8

V CRIKVENICI na krasnem prostoru ob morju, oddam za več let in najem večjo vilo tistemu, ki bi mi dal denar za dočrpanje, 5974-8

WEEKEND HISO v neposredni bližini Ljubljane vzamem v najem, Ponudbe pod »Studij«, v ogl. odd. 5958-8

IZSEM GARAZO za osebni avto, na Mirju ali Viču, Ponudbe pošljite v ogl. odd. pod »Mercedese«, 5993-8

KLET, OZIROMA SKLADIŠČE, 120 m², 5 km izven centra Ljubljane, damo v najem, Kmetijska zadruga Zadobrova, poš. Ljubljana-Polje, 5991-8

DAM V NAJEM vrt z toplo gredo, Vič, Campova 15, 5961-8

NJIVO 800 m², v Trnovem, dam v najem, Vprašajte: Vidovdan, 5961-8

V CRIKVENICI na krasnem prostoru ob morju, oddam za več let in najem večjo vilo tistemu, ki bi mi dal denar za dočrpanje, 5974-8

WEEKEND HISO v neposredni bližini Ljubljane vzamem v najem, Ponudbe pod »Studij«, v ogl. odd. 5958-8

IZSEM GARAZO za osebni avto, na Mirju ali Viču, Ponudbe pošljite v ogl. odd. pod »Mercedese«, 5993-8

KLET, OZIROMA SKLADIŠČE, 120 m², 5 km izven centra Ljubljane, damo v najem, Kmetijska zadruga Zadobrova, poš. Ljubljana-Polje, 5991-8

DAM V NAJEM vrt z toplo gredo, Vič, Campova 15, 5961-8

NJIVO 800 m², v Trnovem, dam v najem, Vprašajte: Vidovdan, 5961-8

V CRIKVENICI na krasnem prostoru ob morju, oddam za več let in najem večjo vilo tistemu, ki bi mi dal denar za dočrpanje, 5974-8

WEEKEND HISO v neposredni bližini Ljubljane vzamem v najem, Ponudbe pod »Studij«, v ogl. odd. 5958-8

IZSEM GARAZO za osebni avto, na Mirju ali Viču, Ponudbe pošljite v ogl. odd. pod »Mercedese«, 5993-8

KLET, OZIROMA SKLADIŠČE, 120 m², 5 km izven centra Ljubljane, damo v najem, Kmetijska zadruga Zadobrova, poš. Ljubljana-Polje, 5991-8

DAM V NAJEM vrt z toplo gredo, Vič, Campova 15, 5961-8

NJIVO 800 m², v Trnovem, dam v najem, Vprašajte: Vidovdan, 5961-8

V CRIKVENICI na krasnem prostoru ob morju, oddam za več let in najem večjo vilo tistemu, ki bi mi dal denar za dočrpanje, 5974-8

WEEKEND HISO v neposredni bližini Ljubljane vzamem v najem, Ponudbe pod »Studij«, v ogl. odd. 5958-8

IZSEM GARAZO za osebni avto, na Mirju ali Viču, Ponudbe pošljite v ogl. odd. pod »Mercedese«, 5993-8

KLET, OZIROMA SKLADIŠČE, 120 m², 5 km izven centra Ljubljane, damo v najem, Kmetijska zadruga Zadobrova, poš. Ljubljana-Polje, 5991-8

DAM V NAJEM vrt z toplo gredo, Vič, Campova 15, 5961-8

NJIVO 800 m², v Trnovem, dam v najem, Vprašajte: Vidovdan, 5961-8

V CRIKVENICI na krasnem prostoru ob morju, oddam za več let in najem večjo vilo tistemu, ki bi mi dal denar za dočrpanje, 5974-8

WEEKEND HISO v neposredni bližini Ljubljane vzamem v najem, Ponudbe pod »Studij«, v ogl. odd. 5958-8

IZSEM GARAZO za osebni avto, na Mirju ali Viču, Ponudbe pošljite v ogl. odd. pod »Mercedese«, 5993-8

KLET, OZIROMA SKLADIŠČE, 120 m², 5 km izven centra Ljubljane, damo v najem, Kmetijska zadruga Zadobrova, poš. Ljubljana-Polje, 5991-8

DAM V NAJEM vrt z toplo gredo, Vič, Campova 15, 5961-8

NJIVO 800 m², v Trnovem, dam v najem, Vprašajte: Vidovdan, 5961-8

V CRIKVENICI na krasnem prostoru ob morju, oddam za več let in najem večjo vilo tistemu, ki bi mi dal denar za dočrpanje, 5974-8

WEEKEND HISO v neposredni bližini Ljubljane vzamem v najem, Ponudbe pod »Studij«, v ogl. odd. 5958-8

IZSEM GARAZO za osebni avto, na Mirju ali Viču, Ponudbe pošljite v ogl. odd. pod »Mercedese«, 5993-8

KLET, OZIROMA SKLADIŠČE, 120 m², 5 km izven centra Ljubljane, damo v najem, Kmetijska zadruga Zadobrova, poš. Ljubljana-Polje, 5991-8

DAM V NAJEM vrt z toplo gredo, Vič, Campova 15, 5961-8

NJIVO 800 m², v Trnovem, dam v najem, Vprašajte: Vidovdan, 5961-8

V CRIKVENICI na krasnem prostoru ob morju, oddam za več let in najem večjo vilo tistemu, ki bi mi dal denar za dočrpanje, 5974-

Nogometa dovolj - od jutra do večera

ODRED IMA GOSTA - NOVO GORICO

Razen na najvažnejši tekmi v Ljubljani, ki bo za točke hrvaško-slovenski ligi med Novo Gorico in Odredom z rokometno predtekmom ob 14.30 med Celjem

MLADINSKI TURNIR FIFE BUDIMPEŠTA:
JUGOSLAVIJA : AVSTRIJA 0:1 (0:1)

In Odredom NA STADIONU ODREDA ob 16. uri, bodo igrali ljubiteljski te igre še več priložnosti za ogled na drugih igriščih, in sicer:
NA STADIONU V SISKI: ob 9.30 Ljubljana - Krim (mladinci) in nato Ljubljana B - Papirnar.
NA IGRISČU KRIMA: ob 10. uri Tabor (Sežana) - Krim (za točke v ljubljansko-primorski ligi).

OBVESTILO LJUBITELJEM NOGOMETA
Danes popoldne ob 14. uri bo na Gospodarskem razstavišču televizijski prenos nogometne tekme mladinskih reprezentanc FLRJ

Madžarska iz Budimpešte. - Vstopnice nabavite na Gospodarskem razstavišču eno uro pred pričetkom prenosa

Dopolodne vsi na Tabor!

Danes ob 10.30 bo v dvorani na Taboru v Ljubljani mednarodno srečanje ženskih slovenskih reprezentanc Francije in Jugoslavije. To je tretje povojno srečanje obeh ženskih vrst. Jugoslovanske so bile doslej dvakrat uspešne.

Ob prihodu v Ljubljano je trener francoske reprezentance izjavil, da so se Francozinja temeljito pripravljale za ta dvoboj in upa zato, na časten rezultat. Vendar bo tekma izredno ranljiva, tako da bodo vsi ljubitelji odbojke prav gotovo prišli na račun.

Za Jugoslavijo bodo igrali: MILOŠEVIĆ, LUKOVIČ, TOJADINOVIČ, VRBČIČ, ŠABAN, MURDINJAK, BELIČ, PREGELJ, STELE, ŠTAURAR, SEGALA. Tekmo bo vodil zvezni sodnik in kandidat za mednarodnega sodnika tov. Edo SLANINA.

Ob krajevnem prazniku MEŽICE

dne 3. aprila čestitajo vsem občanom in želijo obilo uspehov pri graditvi socialistične domovine:

- OBČINSKI LO CRNA PRI PREVALJAH
- OBČINSKI KOMITE ZKJ
- OBČINSKI ODBOR SZDL
- OBČINSKI ODBOR ZB
- OBČINSKI KOMITE LMS

TRGOVSKO PODJETJE

PETROL

sprejme takoj v službo
STROJEPISKO z znanjem stenografije
Pogoji: trgovska šola ali popolna srednja šola - Plača po tarifnem pravilniku - Prošnje z navedbo dosedanjih zaposlitev je nasloviti na **PETROL** - sekretariat, Ljubljana, Cankarjeva 5 II.

UPRAVNI ODBOR PODJETJA

„ZVEZDA“

TKALNICA IN TEKSTILNA OPLEMENJEVALNICA V KRANJU

razpisuje mesto

RAČUNOVODJE

POGOJI: popolna srednješolska izobrazba z vsaj petletno prakso v knjigovodstvu ali z izpitom v finančnem knjigovodstvu in večletno prakso. Nastop službe takoj - Plača po tarifnem pravilniku podjetja; ponudbe pošljite na naslov „ZVEZDA“, KRANJ, v roku 15 dni.

VODNOGOSPODARSKA SEKCIJA ZA SPODNJO SAVO BREŽICE

TRAKTOR znamke **HARVESTER JCB**, 115 KS, vleč. moč 10 ton v pogonu **PRIKOLICO** za traktor **HOESCH ND - 18**, nosilnost 5 ton. Prodajni pogoji na upravi Vodnogospodarske sekcije za spodnjo Savo v Brežicah, kjer si lahko vozila ogledate.

KMETIJSKE ZADRUGE IN TRGOVSKA PODJETJA

vlijudno obveščamo, da lahko vsak čas postrežemo z vsako količino prvovrstnega cementa cementarne Trbovlje.

Se priporoča

Trgovsko podjetje **ZELEZINA TRBOVLJE**

Hitro - sprejmemo kot prenos osnovnih sredstev ali odkupimo

skupino motor-generatorjev

ZA GALVANIZACIJO:

generator 24 V, 1000-1200 A, motor trifazni 380/220 V, 50 period.

Ponudbe z opisom pošljite na naslov:

FABRIKA AVIONA »UTVA« PANČEVO

TEKSTILNA TOVARNA V AJDOVŠČINI AJDOVŠČINA

ugodno PRODA

TOVARNI AVTO »BIANCHI«,

nosilnost 3,5 t, generalno popravljen, v dobrem stanju;

PARNO LOKOMOBIL »WOLF«

(izvlečni lokomobilski kotel), kurilna površina 23,49 m², dovoljeni pritisk 9 atm., kompletno s kurilščem in pregrevačem pare, s kurilno površino 15,5 m² ter rezervni plamenjak.

Ogled v tovarni vsak dan od 7. do 14. ure.

Fabrika aviona „UTVA“ Pančevo

poleg letalskih izdelkov izdeluje serijsko:

RISALNE APARATE: velike in male, s podstavkom in brez podstavka

KOVINSKO ŠOLSKO OPREMO: klopi, katedre, omare in stole

GRADBENI ALUMINARIJ: okna, vrata, izložbe in ostalo

Z gradbenim aluminarijem

so dane nove možnosti v gradbeništvu in gradbeni arhitekturi. S svojo lepoto, trajnostjo in praktičnostjo popolnoma nadomešča lesno-mizarski gradbeni material.

O tem se lahko prepričate vsak dan, če obiščete našo tovarno ali naš paviljon na Zagrebškem velesejmu, zapadni del, v času od 30. marca do 8. aprila 1956. leta.

Va zahtevo pošljemo tudi ponudbe.

Upravni odbor podjetja

„Koteks“ LJUBLJANA

razpisuje po členu 47. pravil podjetja mesto **glavnega računovodje**

Pogoji:

- a) ekonomska fakulteta in letna praksa na vodilnem položaju v knjigovodstvu;
- b) srednja ekonomska izobrazba in desetletna praksa v knjigovodstvu.

Plača in nastop po dogovoru. Pismene ponudbe sprejema uprava podjetja „KOTEKS“, Ljubljana, Kidričeva ulica 3-1.

TRGOVSKO PODJETJE S TEKSTILOM NA DEBELO

VELETEKSTIL

LJUBLJANA, NAZORJEVA UL. 4

vabi k pomladanskemu nakupu

IVAN JAN: IZPOLNJENA BESEDA

»Pobil bom vsiljivca!«
»Ali si pameten? Mati z otroci je tam!«
Toda dvakrat je rezko počilo. Nemca sta se zvrnila. Zenska z otroci pa je bila rešena.
Stanko je postal znan ostrostelec. Enkrat je na razdajlo osemsto metrov podrl Nemca...
In v Udin borštu pred nekaj dnevi je spet ves besen spuščal rafale. To toliko bolj, ker so mu nedavno izselili mamo, staro mamo in tri male bratce. Toda zelenec je bilo na točke. Veliko! Preveč za maloštevilno kokrško četo.
Zbiti so se zatekli v listo nesrečno luknjo nad Savo. Potem je prišel tja še ranjeni Stane Zagar, kmalu tudi Krivogledl, Kern, njihov grobar. Drugo jutro se je začelo še pred dnem. In vse do danes dopoldne je govorila njegova zbrojevka. Nikomur je ni hotel prepustiti, čeprav mu jo je Zupanc kar trgjal iz rok. Stonel je ob vohodu, oprezal in dolge ure držal za petelina. Prvič je pritisnil nanj, ko se je čisto k vohodu približal predražez s psom. Mrtvo tišino je presekalo lajanje njegovega mitraljeza, pes in policist pa sta se valila po pečini. To so bili obenem tudi prvi strelci obkoljene trinajstotice, ki so ji spet vrnili več duha in upornosti. Stanko pa je kar čakal. Ko so tam onstran Sumeče Save postavljali top, jih je razgnal z besedami:
»To boste drago plačali!«
In zbrojevka je spet zapela svojo rezko melodijo. Pri kopu so se trije Nemci valjali v krvi.
Se je streljal. Ubil je tistega, ki se je spustil proti luknji, da bi vanjo zalučal mino. Preluknjanega od Stankevo strojnice, je mina raznesla na vse strani neba. Po bližnjem drevju in grmovju je ostalo samo nekaj majhnih, zelenih zaplat...

Se nekaj jih je ranil, preden je bilo boja konec. Med petjem revolucionarnih pesmi so vpili:
»Ne boste nas! Se tisto bomo očili, kar bi vam lahko prišlo prav!«
Z ostalimi je divje rezal čevlje, izstrelil vse naboje in zbijal z mitraljezom po skali, vmes pa hrapavo pel o uporu, o življenju, o boju.
»Tačas so že pokali njihovi strelci, a tudi plin je že napolnil luknjo. Ko se je v zastrupljenem zraku ves mehak zvrnil preko mrtvega Jake, mu je pištola, pripravljena, da si z njo vzame življenje, odletela iz rok, tja k okravljani Stanetovi glavi...
Trdno je zdaj sklenil, da od njega ne bodo zvedeli nič!

Zadnjo uro je imel čuden mir. Popravil si je lego, počival in se pripravljaj na ponovno srečanje z gestapovci. Kar čutil je, da se nekaj pripravlja. Samota ga je tesnila in povsod, posebno v križu, je čutil vse večje bolečine. Kolikor bolj je prihajal k sebi, toliko bolj ga je skeleto tam, kjer so padali sunki. Vendar mu je uspelo, da so se mu misli počasi zile v eno samo: kako se bo spoprjel z nevarnimi zasliševalci. V grlu pa je še vedno čutil osladno odvrtni okus plina.

Oni so medtem zvedeli o njem, kar so mogli. In ko je spet pretekla ena ura, so ga poklicali predse. Ko so ga gnali po temnih in zlovesnih hodnikih, je izgledalo kaj čudno. Visokorasli, močni in oboroženi policaji, bikovskih vratov, so imeli med seboj drobnega, zelenega fantiča, ki je srepo pogledoval izpod razmršenih las. Stražarji so ga čudno vpraševali, z malce slabo prikritim občudovanjem, gledali in ga priganjali.
»Hitro! Hitro! Sturmführer je težko čaka nate!«
Bledega, podplutih oči in utrujenega obraza so porinili pred tri gestapovske oficirje. Dva močna stražarja sta ostala za vrati. V kotu je neki podoficir sedel za papirji, pripravljen, da začne pisati. Prednjelivo so ga ogledovali. Dva sta stala, najvišji, Sturmführer, je sedel. Za njimi je

stal tolmač. Zdaj se je najvišji dvignil, zakoračil proti njemu in posmehljivo spregovoril:
»No, kdo si? Stanko Mlakar? Ne?«
»Ze vedo! Trda bo,« je prešinilo vsega. Na glas pa je odgovoril, a samo kratko:
»Da.« Ze prej se je odločil, da tega ne bo prikrival. Bilo bi brezciljno. Le več udarcev bi si nakopal na glavo.
»No, saj bo šlo. Pa so nam rekli, kako je trmast in ne bo hotel nič povedati,« je po nemško vrgel Sturmführer svojima pajdašema, ko je Stanko tako hitro odgovoril na prvo vprašanje.
Čeprav je delno razumel nemško, se je pretvarjal, kot da jih ne razume. A ko so se oni zasmejali, je stisnil oči in ustnice, pripravljen na nadaljnje dvobojevanje. Toda z besedami je varčeval.
»Kdaj si odšel k banditom?«
Stanka je streslo.
»Partizani niso nikakršni banditi!« je razdraženo začel ugovarjati.
»Odgovarjaj na vprašanja in nič drugega!« je zarental proti njemu drugi oficir ter mu primazal tako klofuto, da se je opotekel proti steni.
To je Stanka še bolj zdrazilo. Za hip je pozabil na načrt svojega zagovora. Obrnil se je in že naredil korak, da bi se pognal in vrnil udarec. A stražar ga je od zadaj stisnil za komolce in ga spet trdo postavil pred mučitelje.
Vanj se je zarezal novo vprašanje in še in še: kateri enoti je pripadal, kakšno orožje je nosil, kje ga je dobil, kdo so bili voditelji, kdo je bil Zagar, kje imajo skladišče, kdo jim pomaga???

Stanko pa ni nič vedel. Bil je neoborožen, pomočnik pri kuhinji. Partizani mu niso še nič zaupali, ker je bil premlad.

Udarci so padali vse bolj pogosto. Tudi atletsko razvita stražarja, poklicna in izurjena pretepača, sta nastopila. Najprej je mlati tisti z veliko brazgotino čez obraz. Drugi ga je previl čez stol in potem je padalo. Pasji bič je žvižgal ga je previl čez stol in potem je padalo. Pasji bič je

žvižgaloč rezal zrak nad Stankovim telesom, gestapovci pa so si za odmor prižgali cigarete. Ko je poživiljeni pretepač nehaj zamahovati, sta prišla še dva visoka gustila-povca. Zvedela sta, da gre trdo. Se onadva sta preizkusila svoje sposobnosti... Kaj bo tak smrkevec proti njimi!
In spet so se vrstila vprašanja.
»Zakaj si šel k partizanom?«
Do zdaj so ga poleg klofut topli je po hrbtu in zadnjici. Najhujšega še ni bilo. Zbral se je in odrezavo odgovoril:
»Oče in brat sta me nagovorila. Zaradi vas sta rekla... Na politiko se pa ne razujem...«
To je lahko rekel. Janko je že padel, oče pa je bil nekje na Dolenjskem.
»Kolikoli naših ljudi si pobil?«
Prežeče so ga gledali. On pa brez pomisleka:
»Saj sem že povedal, da sem se jim zdel premlad in sem pomagal le pri kuhinji!«
Zdaj sta se razburila in razkurila še ta dva gestapovska odličnika. Eden od njiju se je stegnul in z orokavičeno desnico mahnil po Stanku. Se so ga tepli...
A vse skupaj ni nič zaleglo. Tako niso prišli nikamor. Treba bo novih prijemov. Ali jim ni nanje namignil Stanko sam. Mlad sem, je rekel... Ponudili so mu, da je sedel in se preselili v drugo sobo. Prišel je še šef iz Kranja. Namenili so mu nekaj posebnega, računajoč na njegovo mladost...
Na mizo v sobi, kjer se je od prestanega mučenja odidihoval Stanko, je začela prihajati pijača, čokolada, vsega!
Začudeno je izmenjaje pogledoval podoficirja in dobrate na mizi. Pisar ga je razumel in mu še enkrat ponudil.
»Kar začni. Saj ni zastrupljen!«
Stanku je postalo vlažno v ustih. Skušnjava in dobrate na mizi so bile prvotno vabljive. Zamislil je, da ga ne bi premagalo. Saj že pet, šest dni ni jedel skoraj nič. In to v letih, ko ima človek voljni apetiti! Drug glas pa mu je šepetal:

(Nadaljevanje)